

ΤΕΙ Κρήτης
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης

Τίτλος Εργασίας:

«Η επιβίωση των ελληνικών επιχειρήσεων εν μέσω κρίσης»

Title:

"The survival of Greek enterprises during the crisis"

ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΓΑΡΥΦΑΛΙΑ

ΚΟΚΚΙΝΟΥ GARIFALIA

AM: 9521

ΠΟΛΙΤΑΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

POLITAKI ELEUTHERIA

AM: 9841

ΠΟΛΙΤΑΚΗ ΣΟΦΙΑ

POLITAKI SOFIA

AM: 9969

Επιβλέπων Καθηγητής: Γαρεφαλάκης Αλέξανδρος

Supervisor: Garefalakis Aleksandros

Κρήτη 2017

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ABSTRACT.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο – ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	13
1.1. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.....	13
1.1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	13
1.2. ΟΡΟΙ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	15
1.3. ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	15
1.3.1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	15
1.3.2. ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	17
1.3.3. ΚΟΣΤΟΣ	18
1.4. ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	18
1.4.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	18
1.4.2. ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	19
1.4.3. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΗΝ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.....	21
1.4.4. ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	22
1.5. ΕΤΕΡΡΟΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	22
1.5.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	22
1.5.2. ΙΔΡΥΣΗ – ΣΥΣΤΑΣΗ.....	23
1.5.3. ΚΟΣΤΟΣ	25
1.5.4. ΛΥΣΗ	26
1.6. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (Ε.Π.Ε.)	26
1.6.1. ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.	27
1.6.2. ΔΙΟΙΚΗΣΗ- ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ- ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.	28
1.7. ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΑΕ)	30
1.7.1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.....	30
1.7.2. ΙΔΡΥΣΗ Α.Ε.	31
1.7.2.1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ Α.Ε.	31
1.7.2.2. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	31
1.7.2.3. ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΕ	32
1.7.3. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ Α.Ε.	34
1.8. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ	36

1.9. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	37
1.9.1. Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ.....	39
1.9.2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.....	39
1.9.3. ΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.....	40
1.10. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ.....	40
1.10.1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Ι.Κ.Ε.....	40
1.10.2. ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε.	42
1.10.3. ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε.	43
1.10.4. ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε.	45
1.11. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ.....	46
1.12. Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΗΜΕΡΑ.....	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο - ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	53
2.1. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	53
2.2. ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΟΜΟΡΡΥΘΜΩΝ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ.....	54
2.3. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ Ε.Π.Ε	55
2.4. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ Α.Ε.....	56
2.5. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ.....	57
2.6. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	58
2.7. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΙΚΕ.....	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο – ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ	62
3.1. ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	62
3.2. Η ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΟΜΟΡΡΥΘΜΩΝ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ	63
3.3. Η ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ Ε.Π.Ε. ΚΑΙ ΤΩΝ Α.Ε. ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ.....	65
3.4.1. ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	66
3.4.2. ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ο.Ε.) ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ε.Ε.).....	67

3.4.3. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (Ε.Π.Ε.) ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ι.Κ.Ε.)	69
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝ ΜΕΣΩ ΚΡΙΣΗΣ	70
4.1. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	70
4.3. ΝΑΥΤΙΛΙΑ.....	72
4.4. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	73
4.5. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ	74
4.6.ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	75
4.7. ΕΜΠΟΡΙΟ	76
4.8. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ	77
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο - ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	78
5.1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	78
5.2. Η ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ	78
5.3. ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	79
5.3.1. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ	79
5.3.2. ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΓΡΑΦΗ.....	79
5.4. ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	79
5.5. ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ	80
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	104
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	107

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Βασικός στόχος στην παρούσα πτυχιακή εργασία είναι η μελέτη των διάφορων μορφών επιχειρήσεων στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα, οι τρόποι επιβίωσής τους εν μέσω οικονομικής κρίσης.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναφερθήκαμε εκτενώς σε όλες τις μορφές επιχειρήσεων, στους τρόπους σύστασής τους, στο κόστος ίδρυσης, στα βασικά χαρακτηριστικά τους, καθώς και στη διαδικασία λύσης αυτών.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφερθήκαμε στα σημαντικότερα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των εταιρικών μορφών που παρουσιάστηκαν στο πρώτο κεφάλαιο.

Το τρίτο κεφάλαιο αφορά στη φορολογία των επιχειρήσεων αυτών πριν και μετά την οικονομική κρίση, διαπιστώνοντας τις διαφορές και τις συνέπειες που επέφερε η οικονομική κρίση.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναφερθήκαμε στη στρατηγική ανάπτυξης των επιχειρήσεων εν μέσω κρίσης και παρουσιάσαμε με σχεδιαγράμματα τις στρατηγικές που θα πρέπει να αντιμετωπίσουν οι επιχειρήσεις σήμερα ώστε να αντιμετωπίσουν την κρίση στους κλάδους της ναυτιλίας, της ξενοδοχείας, της εμπορίας, της βιομηχανίας, αλλά και στον αγροτικό και κατασκευαστικό τομέα.

Το πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας περιλαμβάνει τη μεθοδολογία της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στην εργασία αυτή με σκοπό μια πιο ολοκληρωμένη και εμπειριστατωμένη προσέγγιση για την κατάσταση των επιχειρήσεων στη χώρα μας μετά την οικονομική ύφεση.

ABSTRACT

The main objective in this thesis is the study of various forms of business in Greece, and more specifically, the ways of survival amid the economic crisis.

In the first chapter we discussed extensively all types of business, how they set up, their establishment cost, their basic characteristics and their settlement process.

In the second chapter we discussed the most important advantages and disadvantages of corporate forms that we presented in the first chapter.

The third chapter concerns the taxation of these companies before and after the economic crisis, finding the differences and the consequences from the economic crisis.

In the fourth chapter we discussed the development strategy of businesses during the crisis and we presented strategies that businesses have to face today to address the crisis in the sectors of shipping, hotels, trade, industry, and the agricultural and construction sector.

The fifth and last chapter of the paper includes the research methodology that conducted in order to collect more integrated and comprehensive results about the business situation in our country after the economic recession.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι πλέον σύνηθες η κρίση του 2008 να ταυτίζεται με την κατάρρευση της Lehman Brothers: μιας επενδυτικής τράπεζας που λειτούργησε επί 148 χρόνια, που δεν πτοήθηκε από έναν εμφύλιο πόλεμο, δύο παγκόσμιους πολέμους, από το Κραχ του 1929, καθώς και από τις υπόλοιπες κρίσεις που έπληξαν την Wall Street συνολικά. Αν και η κρίση του 2008 δεν ξεκίνησε από τη Lehman, η κατάρρευσή της συγκλόνησε ολόκληρο τον κόσμο και τον ανάγκασε να αποδεχθεί ότι η μεταπολεμική εποχή είχε τελειώσει και μια νέα περίοδος γενικευμένης ανασφάλειας την είχε διαδεχθεί. Αφήνοντας τη Lehman να καταρρεύσει, η αμερικανική κυβέρνηση έδωσε τη χαριστική βολή στην «ηρωική» εποχή – μια εποχή που χαρακτηρίστηκε από την ακλόνητη πίστη στη σοφία των αγορών και στην ανίκητη ισχύ της Wall Street. (Βαρουφάκης, Γ., κ.ά., 2011: 13)

Η πιο συνηθισμένη αφήγηση για τα αίτια της κρίσης του 2008 επικεντρώνεται στην αγορά κατοικιών στις Ηνωμένες Πολιτείες και στην αδυναμία πολλών δανειστών να αποπληρώσουν τα δάνειά τους. Ως αφετηρία θα μπορούσε να θεωρηθεί η λεγόμενη «απορρύθμιση» του χρηματοπιστωτικού συστήματος που άρχισε τη δεκαετία του 1980 στη Μεγάλη Βρετανία και συνεχίστηκε και στη δεκαετία του 1990. (Βαρουφάκης, Γ., κ.ά., 2011: 15)

Μετά το ξέσπασμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης οι επιπτώσεις εξαπλώθηκαν διεθνώς και στην πραγματική οικονομία, όπως η μείωση της ζήτησης και του διεθνούς εμπορίου, η μείωση του ΑΕΠ, όπου μάλιστα το ΑΕΠ σημείωσε αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης σχεδόν σε όλες τις χώρες διεθνώς. Επιπλέον, σημειώθηκε μια σημαντική οπισθοχώρηση της βιομηχανικής παραγωγής, μείωση των εισαγωγών και των εξαγωγών από τις αναδυόμενες οικονομίες της Βραζιλίας, Ρωσίας, Ινδίας και Κίνας με αποτέλεσμα την περαιτέρω συρρίκνωση της διεθνούς οικονομίας και τη ραγδαία αύξηση των απολύσεων, περικοπών και της ανεργίας. Η αύξηση του παγκόσμιου ΑΕΠ επιβραδύνθηκε απότομα στο 3,2% το 2008, από 5,2% που ήταν το 2007 και σε ραγδαία πτώση κατά 1,1% το 2009. Ταυτόχρονα, η αύξηση του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών επιβραδύνθηκε στο 3,2% το 2008, από 6,6% που ήταν το 2007 και 9,3% το 2006, για να σημειώσει δραματική πτώση κατά 11,9% το 2009. (Αγγελόπουλος, Κ., 2010: 71-72)

Τέσσερις είναι οι βασικές αιτίες οι οποίες οδήγησαν στην Παγκόσμια Χρηματοοικονομική Κρίση: (Κολλίντζας, Τ., κ.ά., 2009: 2-4)

(α) Οι παγκόσμιες μακροοικονομικές ανισορροπίες: το δολάριο κρατήθηκε σε υψηλά επίπεδα εξαιτίας της εξαιρετικής οικονομικής ανάπτυξης της Κίνας και των εξαγωγών βιομηχανικών αγαθών στις ΗΠΑ. Οι εξαγωγές αυτές τοποθετήθηκαν σε ομόλογα των ΗΠΑ, γεγονός που οδήγησε σε ενίσχυση της ρευστότητας και του δανεισμού της.

(β) Υπερβολική Πιστωτική Επέκταση και Μόχλευση: αν και η πιστωτική επέκταση των ΗΠΑ και άλλων χωρών υπήρξε εντυπωσιακή, η μόχλευση των ισολογισμών οδήγησε στη υποθήκευση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας άλλων χωρών. (Κολλίντζας, Τ., κ.ά., 2009: 2-4)

(γ) Ασυμμετρική πληροφόρηση και Προβλήματα Εντολέα-Εντολοδόχου: Η οποία προσέφερε ευκαιρίες σε πολλά προϊόντα, αλλά με αδιαφανή τρόπο, με αποτέλεσμα να μη τιμολογούνται σωστά και να μην αντισταθμίζονται επαρκώς. (Κολλίντζας, Τ., κ.ά., 2009: 2-4)

(δ) Ρυθμιστικά κενά και ελλιπής εποπτεία. Από το 1999 και μετά, πολλές χώρες όπως οι ΗΠΑ, δεν εφάρμοζαν τα απαραίτητα ρυθμιστικά μέτρα με κίνδυνο την ανεξέλεγκτη πιστωτική επέκταση και μόχλευση. Την ίδια περίοδο, δημιουργήθηκαν νέες αγορές, χωρίς όμως να ακολουθούν τους κατάλληλους κανόνες λογιστικής απεικόνισης και το αντίστοιχο ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο. (Κολλίντζας, Τ., κ.ά., 2009: 2-4)

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Το 1998, όταν συμφωνήθηκε η είσοδος της Ελλάδας στην Ευρωζώνη, το δημόσιο χρέος έφθανε στο 115,3% το ΑΕΠ και διατηρήθηκε κοντά στα επίπεδα αυτά έως και το 2002.

Η μεγαλύτερη μείωση του ΑΕΠ πραγματοποιήθηκε μεταξύ του 2008 κι 2013 όπου έφτασε το 23% και ποσοστό ανεργίας στο 27,5%. Τα αίτια θα πρέπει να αναζητηθούν στις ανισορροπίες της ελληνικής οικονομίας πριν από την παγκόσμια οικονομική κρίση. (Σιάτρας, Γ., 2011, <http://www.eurocapital.gr/index.php/permalink/32489.html>, Οι ρίζες και τα αίτια της ελληνικής κρίσης χρέους)

Η κύρια αιτία της ελληνικής οικονομικής κρίσης βρίσκεται στην κακή δημοσιονομική διαχείριση. Σαν συμπέρασμα, προκύπτει ότι τη μεγαλύτερη ευθύνη για τη σημερινή κατάσταση την έχει η ελληνική κυβέρνηση, δεύτερον, ότι η χώρα θα μπορέσει να βγει από την κρίση στην μόνη περίπτωση που θα καταφέρει να μειώσει το έλλειμμα και τρίτον, ότι η σημερινή οικονομική εικόνα της Ευρώπης θα ήταν εντελώς διαφορετική εάν η Ελλάδα δεν είχε μπει στο ευρώ. (Γαλεριανός, Μ., 2014: 1-2)

Αν και τα παραπάνω είναι ως ένα βαθμό αποδεκτά, υπάρχουν ορισμένες ανακρίβειες. Αν και η κακή διαχείριση είναι μια από τις βασικότερες αιτίες, δεν αποτελεί την μοναδική αιτία της κρίσης και το δημοσιονομικό έλλειμμα, όσο και να μειωθεί δεν θα μπορέσει να έρθει άμεσα η οικονομική ανάπτυξη. Θα πρέπει να γίνουν και άλλες μεταρρυθμίσεις οι οποίες είναι πιο κατάλληλες για την έξοδο από την κρίση.

Για παράδειγμα, **η διαρκής απώλεια της ανταγωνιστικότητας** της οικονομίας της χώρας και κυρίως, η συνεχής διεύρυνση του δημόσιου τομέα, προκάλεσαν ελλείμματα τα οποία χρηματοδοτούνταν εύκολα από τις διεθνείς αγορές. (Σιάτρας, Γ., 2011, <http://www.eurocapital.gr/index.php/permalink/32489.html>, Οι ρίζες και τα αίτια της ελληνικής κρίσης χρέους)

Η αποκάλυψη για το ελληνικό χρέος έγινε στα τέλη του 2009, ύστερα από μια σειρά γεγονότων όπως, η αμέλεια των κυβερνήσεων εκείνης της εποχής, η υπερβολική ανοχή της Ευρώπης απέναντι στις ελληνικές πρακτικές καθώς και η απροσεξία των αγορών στο να επισημάνουν την άσχημη κατάσταση της Ελλάδας.

Οι υπεύθυνοι της ελληνικής οικονομικής ύφεσης είναι τέσσερις:

1) Οι ελληνικές κυβερνήσεις των τελευταίων δεκαετιών και το πολιτικό σύστημα ακολούθησε μια επιβαρυντική διαχείριση ως προς τα δημόσια οικονομικά του κράτους, επιλέγοντας να μην τιμωρούν την παραβατικότητα και τη σπατάλη των δημόσιων ταμείων, καθώς και να μην φροντίσουν για την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. (Σιάτρας, Γ., 2011, <http://www.eurocapital.gr/index.php/permalink/32489.html>, Οι ρίζες και τα αίτια της ελληνικής κρίσης χρέους)

2) Μερικές ιστορικές “ιδιαιτερότητες” του Ελληνικού Κράτους: το ελληνικό κράτος έπρεπε όλα αυτά να χρόνια να δαπανά πολλά χρήματα για την άμυνα της χώρας, για τη δημιουργία υποδομών, αλλά και να μεριμνά για την ασφάλιση των συνόρων εξαιτίας της αυξημένης έλευσης προσφύγων.

3) Η Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν κατάφερε να δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο νομισματικό σύστημα, υπήρξε χαλαρή στην εφαρμογή των κανόνων της, και καθυστέρησε σε μεγάλο βαθμό την εφαρμογή λύσεων.

4) Η φυσιολογική και ιστορική εξέλιξη της διεθνούς οικονομίας: η μειωμένη ανταγωνιστικότητα των αναπτυγμένων χωρών έναντι των αναπτυσσόμενων και η συνεχής αύξηση του ειδικού βάρους των αναπτυσσόμενων χωρών στην παγκόσμια οικονομία. (Σιάτρας, Γ., 2011, <http://www.eurocapital.gr/index.php/permalink/32489.html>, Οι ρίζες και τα αίτια της ελληνικής κρίσης χρέους)

Τα προβλήματα στην ελληνική οικονομία άρχισαν να φαίνονται κατά τη διάρκεια της περιόδου 2008-2009 και κλιμακώθηκαν μετά την ανάληψη της εξουσίας από το κόμμα του ΠΑΣΟΚ και ιδιαίτερα εντός του Νοεμβρίου 2009.

Επιχειρώντας μια σύντομη παρουσίαση του χρονολογίου της ελληνικής οικονομικής κρίσης, όπως αυτή εκδηλώθηκε και κλιμακώθηκε κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο, δηλαδή από τις εκλογές της 4^{ης} Οκτωβρίου 2009 και έως την πρωθυπουργική ανακοίνωση της προσφυγής της χώρας στο μηχανισμό στήριξης Ευρωπαϊκής Ένωσης – Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στις 23 Απριλίου 2010, αναγνωρίζονται οι ακόλουθοι ενδιάμεσοι σταθμοί και γεγονότα:

4 Οκτωβρίου 2009:	Εκλογή του πολιτικού κόμματος ΠΑΣΟΚ με ποσοστό 43,92%
Νοέμβριος 2009:	Παρατηρείται άνοδος στα spreads των ελληνικών ομολόγων, γεγονός που σήμανε την αρχή των προβλημάτων για την ελληνική οικονομία και τη δυσκολία δανεισμού από τις ξένες αγορές. (Εφημερίδα Καθημερινή. 2010: 4)
21 Νοεμβρίου 2009:	Το έλλειμμα της χώρας το 2009 έφτασε το 12,5% του ΑΕΠ, ενώ επίσημα είχε ανακοινωθεί 6%.
24 Δεκεμβρίου 2009	Ο προϋπολογισμός του 2010 προέβλεπε μικρές αυξήσεις σε μισθούς και συντάξεις, μείωση των επιδομάτων και αύξηση στο φόρο κατανάλωσης.

14 Ιανουαρίου 2010

Το πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης (συνολικό ύψος 11,5 δις ευρώ) αναθεωρήθηκε από την ελληνική κυβέρνηση και τα spreads βρέθηκαν στις 294 μονάδες.

28 Ιανουαρίου 2010

Από την συνάντηση του Έλληνα πρωθυπουργού με άλλους ηγέτες στην Ελβετία, διαπιστώθηκε ότι το πρόγραμμα σταθερότητας δεν φτάνει για να αντιστραφεί το αρνητικό κλίμα. (Εφημερίδα Καθημερινή, 2010: 4)

3 Φεβρουαρίου 2010

Εγκρίνεται από την Ε.Ε., το υποβληθέν από την ελληνική κυβέρνηση Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

11 Φεβρουαρίου 2010

Η συνάντηση του Έλληνα πρωθυπουργού με την καγκελάριο της Γερμανίας, Α. Μέρκελ, τον Γάλλο Πρόεδρο Ν. Σαρκοζί και τους κ.κ. Ζ. Κ. Τρισέ, Χ. Μπαρόζο και Β. Ρομπέι, είχε ως στόχο την οικονομική στήριξη της χώρας, ώστε η κρίση να μην μεταδοθεί και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

15 & 16 Φεβρουαρίου 2010

Αποφασίζεται από το Eurogroup και το Ecofin η υπαγωγή της Ελλάδας σε καθεστώς σκληρής δημοσιονομικής επιτήρησης.

3 Μαρτίου 2010

Ανακοινώνεται από την ελληνική κυβέρνηση το δεύτερο πακέτο μέτρων με σκοπό την εξοικονόμηση δαπανών από μειώσεις στο Δημόσιο και αύξηση της φορολογίας. Το συνολικό ύψος έφτανε τα 4,5 δις ευρώ. (δήλωση Γ. Α. Παπανδρέου «κάναμε το χρέος μας, περιμένουμε από την Ευρώπη να πράξει το δικό της»).

25 Μαρτίου 2010

Αποφασίζεται η συγκρότηση ενός μικτού μηχανισμού στήριξης με τη συμμετοχή της Ε.Ε. και του Δ.Ν.Τ, με στόχο την ενίσχυση της οικονομίας στην Ελλάδα.

15 Απριλίου 2010

Αρχίζουν οι διαπραγματεύσεις για οικονομική βοήθεια προς την Ελλάδα, ύστερα από επιστολή του υπουργού Οικονομικών, κ. Γ. Παπακωνσταντίνου, προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Δ.Ν.Τ.

23 Απριλίου 2010

Επισημοποιείται από τον Έλληνα Πρωθυπουργό, κο Γ. Α. Παπανδρέου, από το Καστελόριζο, η προσφυγή στον μηχανισμό στήριξης Ε.Ε. – Δ.Ν.Τ. («Βρισκόμαστε σε μια δύσκολη πορεία, μια νέα Οδύσσεια για τον

	Ελληνισμό»).
27 Απριλίου 2010	Η Ελλάδα υποβαθμίζεται από τους οίκους αξιολόγησης Standard & Poor's.
2 Μαΐου 2010	Το Δ.Ν.Τ., η Ε.Ε. και η Ε.Κ.Τ., ανακοίνωσαν τα μέτρα λιτότητας που επιβλήθηκαν στην Ελλάδα.
5 Μαΐου 2010	Μεγάλη πορεία πραγματοποιήθηκε στο κέντρο της πρωτεύουσας εξαιτίας των θανάτων τριών εργαζομένων στο υποκατάστημα της τράπεζας Marfin. Κηρύσσεται πανελλαδική 24ωρη απεργία.
6 Μαΐου 2010	Η ελληνική κυβέρνηση ψήφισε το μνημόνιο για τα μέτρα που θα έπρεπε να λάβει η ελληνική κοινωνία, ώστε να ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός στήριξης.
8 Μαΐου 2010	Η Ελλάδα υπέγραψε τη Δανειακή σύμβαση με τα κράτη μέλη της ΕΕ (https://left.gr/node/65486 , 2014, 2010-2014: Τέσσερα χρόνια Μνημόνιο)
12 Μαρτίου 2011	Αποφασίστηκε η επιμήκυνση αποπληρωμής του δανείου του 2010, κατά 7,5 έτη.
15 Ιουνίου 2011	Η βουλή συνεδριάζει για το μεσοπρόθεσμο.
29 Ιουνίου 2011	Ψήφιση του μεσοπρόθεσμου προγράμματος.
21 Ιουλίου 2011	Η ΕΕ συμφώνησε να προσφέρει νέο δάνειο στην Ελλάδα, ύψους 158 δις Ευρώ
8 Αυγούστου 2011	Πτώση του Γενικού δείκτη του Χρηματιστηρίου Αθηνών κάτω από τις 1.000 μονάδες, για πρώτη φορά από τις 7 Ιανουαρίου του 1997
6 Σεπτεμβρίου 2011	Ο υπουργός οικονομικών Ευάγγελος Βενιζέλος ανακοινώνει νέα έκτακτα συμπληρωματικά μέτρα
21 Σεπτεμβρίου 2011	Η κυβέρνηση ανακοίνωσε τη μείωση του αφορολόγητου στις 5.000 ευρώ και περικοπές σε συντάξεις κατά 20%. (https://left.gr/node/65486 , 2014, 2010-2014: Τέσσερα χρόνια Μνημόνιο)
6 Οκτωβρίου 2011	Η βουλή αποφασίζει τη μείωση σε συντάξεις, εφάπαξ, αλλαγές στα εργασιακά και νέα φορολογία.
11 Οκτωβρίου 2011	Κρατικοποίηση της ελληνικής τράπεζας Proton Bank.
27 Οκτωβρίου 2011	Αποφασίζεται κούρεμα του ελληνικού χρέους κατά 50%.
31 Οκτωβρίου 2011	Ο πρωθυπουργός αποφασίζει να γίνει δημοψήφισμα με θέμα την νέα δανειακή σύμβαση.
6 Νοεμβρίου 2011	Δημιουργείται κυβέρνηση συνεργασίας μεταξύ των Γεώργιου

	Παπανδρέου, Αντώνη Σαμαρά και Κάρολου Παπούλια.
12 Φεβρουαρίου 2012	Πρόταση για συμφωνία 2 ^ο μνημονίου από τη κυβέρνηση Παπαδήμου. Η πρόταση υπερψηφίστηκε τις πρώτες πρωινές ώρες της 13ης Φεβρουάριου από 199 βουλευτές. (https://left.gr/node/65486 , 2014, 2010-2014: Τέσσερα χρόνια Μνημόνιο)
11 Απριλίου 2012	Στις 6 Μαΐου 2012 προκηρύχθηκαν εκλογές.
6 Μαΐου 2012	Δεν προέκυψε κυβέρνηση από τις εκλογές.
5 Ιουνίου 2012	Ο γενικός δείκτης του χρηματιστηρίου Αθηνών κλείνει κάτω από τις 500 μονάδες
7 Νοεμβρίου 2012	Υπερψηφίστηκε το Μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα με 153 ψήφους

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο – ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

1.1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Για να υπάρχει εταιρία, η οποία αποτελεί ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο, βασική προϋπόθεση είναι η συνένωση τουλάχιστον δύο φυσικών η νομικών προσώπων. Η παρουσία της είναι ανεξάρτητη από τα πρόσωπα που την ιδρύουν ή τη μετέπειτα συμμετοχή αυτών στο εταιρικό ή μετοχικό της κεφάλαιο. Ιδρύεται για να επιτευχθεί ένας συγκεκριμένος στόχος και έχει ορισμένη διάρκεια ζωής, όπως αναλυτικά περιγράφεται στο καταστατικό της. Οι εταιρίες διακρίνονται, ανάλογα με το σκοπό που επιδιώκουν, σε:

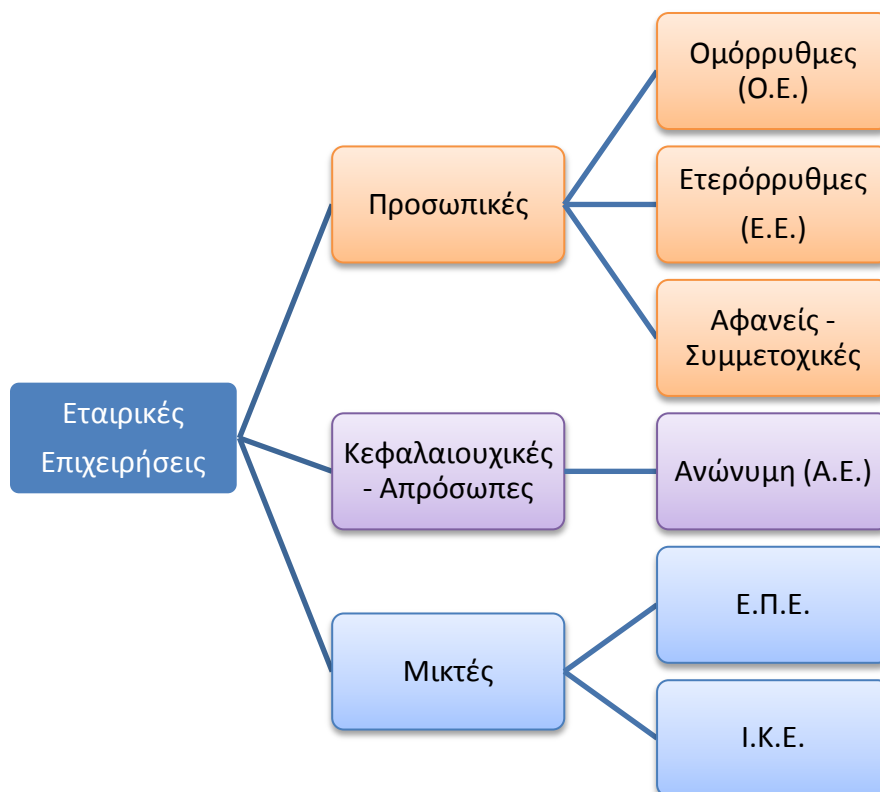
Αστικές. Είναι οι εταιρίες που προωθούν κοινωνικούς και πολιτιστικούς σκοπούς, χωρίς να έχουν εμπορική δραστηριότητα. Το άρθρο 741 του Αστικού Κώδικα, ορίζει την έννοια της αστικής εταιρίας, σύμφωνα με το οποίο: «Με τη σύμβαση εταιρίας δύο ή περισσότεροι έχουν αμοιβαίως υποχρέωση να επιδιώκουν με κοινές εισφορές κοινό σκοπό και ιδίως οικονομικό». Οι αστικές εταιρίες διακρίνονται σε μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που στόχο έχουν τους επιστημονικούς ή άλλους ανιδιοτελείς σκοπούς και σε κερδοσκοπικές, οι οποίες μπορούν να επιδιώκουν οικονομικό σκοπό, όχι όμως εμπορικό. (Παπακωνσταντίνου, Ε., Μαρκοπούλου Δ., 2015: 28)

Εμπορικές. Είναι οι εταιρίες που στόχο έχουν το κέρδος μέσω των δραστηριοτήτων τους. Οι εταιρίες διακρίνονται παραδοσιακά σε προσωπικές και κεφαλαιουχικές.

Στις *προσωπικές εταιρίες* το πρόσωπο και η προσωπική συμβολή κάθε εταίρου είναι καθοριστικός παράγοντας για την εύρυθμη λειτουργία της εταιρίας. Ο εταιρικός σκοπός επιδιώκεται με την προσωπική εργασία και την σύμπραξη των εταίρων. Ο ενοχικός δεσμός που συνδέει τους εταίρους έχει προσωποπαγή χαρακτήρα. Στην εταιρία του αστικού κώδικα, ο θάνατος ενός από τους εταίρους ή η πτώχευσή του, έχει ως αποτέλεσμα τη λύση της εταιρίας, ενώ θα πρέπει να υπάρχει η συναίνεση όλων για την είσοδο και την έξοδο μέλους από την εταιρία. Για τις υποχρεώσεις της προσωπικής εταιρίας, ευθύνεται η ίδια η εταιρία με την παρουσία της, αλλά και οι εταίροι ατομικά με την ατομική τους παρουσία. Οι εταίροι έχουν τα ίδια δικαιώματα

και υποχρεώσεις ανεξάρτητα από το ύψος και το είδος της εισφοράς τους (αρχή της ισότητας) και έχουν υποχρέωση πίστης στις μεταξύ τους σχέσεις. (Παπακωνσταντίνου, Ε., Μαρκοπούλου Δ., 2015: 29)

Στις κεφαλαιουχικές εταιρίες, βασικός παράγοντας είναι το κεφάλαιο και ειδικότερα η συγκέντρωση κεφαλαίων. Το πρόσωπο των εταίρων δεν παίζει σημαντικό ρόλο. Για τον λόγο αυτό η είσοδος και έξοδος εταίρων και η μεταβίβαση της εταιρικής ιδιότητας είναι ελεύθερα, ενώ ο θάνατος ή η πτώχευση ενός από τους εταίρους δεν επηρεάζουν την εταιρία. Με αυτό τον τρόπο εξασφαλίζεται η διαιώνιση της εταιρίας. Ειδικά όργανα διοικήσεως αναλαμβάνουν την επιδίωξη του εταιρικού σκοπού κι έτσι οι εταίροι δεν έχουν υποχρέωση συνεργασίας, τα μέλη των οποίων δεν είναι ανάγκη να έχουν εταιρική ιδιότητα. Ο νόμος θεμελιώνει λοιπόν την διάκριση των αρμοδιοτήτων. Οι εταίροι εκφράζουν τη γνώμη τους για θέματα πέραν της διοικήσεως της εταιρίας στη γενική συνέλευση της εταιρίας. Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης λαμβάνονται με κεφαλαιουχική πλειοψηφία, ενώ η έκταση των εταιρικών δικαιωμάτων εξαρτάται από το ύψος της εισφοράς. Δεν ισχύουν οι αρχές της ισότητας και της πίστης όπως στις προσωπικές εταιρίες. Στις κεφαλαιουχικές εταιρίες ευθύνεται μόνο η εταιρία για τα εταιρικά χρέη και όχι και οι εταίροι. (Παπακωνσταντίνου, Ε., Μαρκοπούλου Δ., 2015: 35)

1.2. ΟΡΟΙ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Για να μπορεί να υπάρξει έγκυρη σύσταση μιας εταιρείας εμπορικού δικαίου, θα πρέπει να υπάρχουν όλοι οι γενικοί όροι που απαιτούνται για τη σύνταξη οποιασδήποτε συμβάσεως.

Για να συσταθεί εταιρία πρέπει να ισχύουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Σύμβαση με ιδιωτικό ή δημόσιο έγγραφο. Όσοι τη συντάσσουν πρέπει να έχουν δικαιοπρακτική ικανότητα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και να μην έχουν υπαχθεί σε κατάσταση πτώχευσης.
2. Δημοσιότητα. Η σύμβαση υπόκειται σε διατυπώσεις δημοσιότητας, οι οποίες διαφέρουν για κάθε τύπο εταιρίας και ορίζονται από το νόμο. Με την εκπλήρωση αυτών, οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι μπορούν να πληροφορούνται τους όρους της εταιρικής συμβάσεως.
3. Εισφορά κεφαλαίου. Οι μέτοχοι ή εταίροι υποχρεούνται να καταβάλουν, είτε σε χρήματα είτε σε είδος είτε με την προσωπική τους εργασία, την αναλογούσα σε αυτούς εισφορά.

Οι εισφορές σε χρήματα περιλαμβάνουν μετρητά, μερίσματα, επιταγές, λογαριασμούς καταθέσεων όψεως σε τράπεζα, καθώς και άλλα ισοδύναμα μετρητών.

Οι εισφορές σε είδος μπορεί να αφορούν ακίνητα ή κινητά πράγματα (οικόπεδα, κτίρια, εμπορεύματα, έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός, μηχανήματα κ.ο.κ.), απαιτήσεις πελατών, μετοχές και ομολογίες. Ως αντικείμενο εισφοράς, θεωρούνται και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, η επωνυμία, τα εμπορικά σήματα και γενικά οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο, η αξία του οποίου μπορεί να εμφανιστεί στον ισολογισμό. Η προσωπική εργασία εταίρου υπολογίζεται ως εισφορά κεφαλαίου, ωστόσο, δεν αποτελεί τμήμα του εταιρικού κεφαλαίου. (Νεγκάκης, Χ., 2010:30)

1.3. ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

1.3.1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Αποτελεί την πιο παλιά, πιο απλή και πιο διαδεδομένη μορφή εταιρείας και είναι στην ουσία αυτή που ταυτίζεται με το πρόσωπο του επιχειρηματία. Οι ατομικές επιχειρήσεις είναι πολλών ειδών και μεγεθών, από ένα μικρό κατάστημα με έναν και μοναδικό εργαζόμενο, τον ιδιοκτήτη, ως μία τεράστια επιχείρηση με δεκάδες

εργαζόμενους. Η ατομική επιχείρηση ιδρύεται, οργανώνεται και διοικείται από ένα άτομο το οποίο είναι υπεύθυνο για τις αποφάσεις και τις συνέπειες των αποφάσεων αυτών. Ο ιδιοκτήτης είναι αυτός που εισπράττει όλα τα κέρδη ή αναλαμβάνει όλες τις ζημίες της επιχειρηματικής του δραστηριότητας. Η επιχείρηση αυτής της μορφής έχει περιορισμένα έξοδα ίδρυσης, οργάνωσης και διοίκησης και αφήνει μεγαλύτερα περιθώρια ευελιξίας και δυνατότητας άμεσης λήψης και εκτέλεσης των αποφάσεων στον επιχειρηματία. Οι ατομικές επιχειρήσεις λειτουργούν με ένα σχετικά μικρό αριθμό εργαζομένων και ο όγκος των πωλήσεων είναι μικρός.

Ο νομικός ορισμός των ατομικών επιχειρήσεων ποικίλει ανά χώρα και ανά κλάδο. Ο αριθμός των εργαζομένων κυμαίνεται από λιγότερους από 15 στο πλαίσιο του αυστραλιανού Fair Work Act 2009 μέχρι και 50 εργαζόμενους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι ατομικές επιχειρήσεις ταξινομούνται σύμφωνα και με άλλες μεθόδους όπως οι πωλήσεις, τα περιουσιακά στοιχεία ή τα καθαρά κέρδη. Οι ατομικές επιχειρήσεις είναι κοινές σε πολλές χώρες ανάλογα με το οικονομικό σύστημα που βρίσκεται σε λειτουργία. Τυπικά παραδείγματα είναι: το ψιλικατζίδικο, άλλα μικρά καταστήματα (όπως ένα αρτοποιείο ή delicatessen), κομμωτές, βιοτέχνες, δικηγόροι, λογιστές, εστιατόρια, ξενώνες, φωτογράφοι, μικρής κλίμακας παραγωγοί κλπ.

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, αυτή η μορφή επιχείρησης ενδείκνυται για μικρομεσαίες εμπορικές επιχειρήσεις, που χαρακτηρίζονται από την ανάγκη γρήγορης προσαρμογής στις συνθήκες της αγοράς καθώς και για αγροτικές ή βιοτεχνικές επιχειρήσεις όπου η δυνατότητα προσωπικής επίβλεψης σε ζητήματα που αφορούν το μέγεθος της παραγωγής, την επιλογή των μεθόδων παραγωγής κ.α. κρίνεται αποφασιστικής σημασίας.

Η ατομική επιχείρηση δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να συγχέεται με την <<προσωπική>> επιχείρηση η οποία αφορά νομική μορφή εταιρείας (ομώνυμη, ετερόρρυθμη, μετοχική).

(Φαρσαρώτας, Ι., Σπάτουλας, Ε., 2015, <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>,

«Ξεκινώντας τη δική σου επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων)

1.3.2. ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η ίδρυση μιας Ατομικής επιχείρησης μπορεί εύκολα να διακριθεί στα παρακάτω στάδια.

1. Έδρα. Προσδιορισμός του χώρου εγκατάστασης της επιχείρησης ο οποίος αποδεικνύεται είτε με μισθωτήριο, είτε με παραχωρητήριο, είτε με συμβόλαιο ιδιοκτησίας ακινήτου, αν πρόκειται για ιδιόκτητο χώρο.
2. Ασφάλιση – Εγγραφή στο Υποχρεωτικό Ασφαλιστικό Ταμείο (Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών - Ο.Α.Ε.Ε.).
3. Βεβαίωση πληροφόρησης προκατοχύρωσης για το δικαίωμα χρήσης του Διακριτικού Τίτλου, που έχει επιλεγεί να χρησιμοποιείται, από το οικείο Επιμελητήριο.
4. Βεβαίωση Έναρξης Δραστηριότητας και ΑΦΜ από την αρμόδια φορολογική αρχή.
5. Εγγραφή της επιχείρησης στο Επιμελητήριο όπου ανήκει ανάλογα με την δραστηριότητά της (Εμπορικό & Βιομηχανικό, Βιοτεχνικό ή Επαγγελματικό Επιμελητήριο) για παραλαβή «Πιστοποιητικού εγγραφής και καταβολής των ετήσιων εισφορών».
6. Έκδοση «ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ» για τις περιπτώσεις άσκησης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων.

Η ίδρυση Ατομικής Επιχείρησης δεν υπάγεται στην νέα διαδικασία των Υπηρεσιών Μιας Στάσης (ΥΜΣ). Αυτό πρακτικά σημαίνει πως όλη η διαδικασία ίδρυσης γίνεται στις κατά τόπους ΔΟΥ και στις τοπικές υπηρεσίες του οικείου Επιμελητηρίου. Η εγγραφή ολοκληρώνεται, το νωρίτερο, την επομένη ημέρα από την κατάθεση των δικαιολογητικών και αφού γίνει ο έλεγχος αυτών, η καταχώριση της Επωνυμίας και του Διακριτικού Τίτλου της επιχείρησης στο Πρωτόκολλο Επωνυμιών και Διακριτικών Τίτλων, εκπληρωθούν οι προς το Επιμελητήριο οφειλόμενες συνδρομές και γίνει η εγγραφή και καταχώρισή της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο-ΓΕΜΗ. (Φαρσαρότας, Ι., Σπάτουλας, Ε., 2015, <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>, «Ξεκινώντας τη δική σου επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων)

1.3.3. ΚΟΣΤΟΣ

Το κόστος σύστασης και λειτουργίας μιας Ατομικής επιχείρησης είναι αρκετά χαμηλό και κατ' επέκταση «φιλικό» προς το νέο επιχειρηματία. Το συνολικό κόστος που καλείται να πληρώσει κάποιος για την ίδρυση μιας ατομικής επιχείρησης περιλαμβάνει τα έξοδα προεγγραφής και εγγραφής στο αρμόδιο Επιμελητήριο καθώς και την εγγραφή της στο Ο.Α.Ε.Ε. Σε περίπτωση που απαιτείται άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, στο κόστος προστίθεται το αντίστοιχο παράβολο. Στο κόστος λειτουργίας της επιχείρησης πρέπει να υπολογιστεί η καταβολή τέλους επιτηδεύματος στην περίπτωση που το φυσικό πρόσωπο δεν είναι η πρώτη φορά που κάνει έναρξη εργασιών (αλλιώς έχει απαλλαγή για τα πρώτα 5 έτη) και η ετήσια συνδρομή στο Επιμελητήριο (προαιρετική).

Τα λογιστικά αρχεία της τηρούνται με ηλεκτρονικό ή χειρόγραφο τρόπο και περιλαμβάνουν βιβλία εσόδων – εξόδων, ενώ οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις τις οποίες υποχρεούται να συντάσσει ανά περιόδους περιορίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και σε ειδικές περιπτώσεις Ισολογισμό. (Φαρσαρώτας, Ι., Σπάτουλας, Ε., 2015, <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>, «Ξεκινώντας τη δική σου επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων)

1.4. ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

1.4.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Ομόρρυθμος είναι η συσταινόμενη εταιρεία μεταξύ δύο ή και πολλών προσώπων σκοπόν έχοντων να συνεμπορεύονται υπό επωνυμίαν εταιρικήν». (άρθρο 20, Εμπορικού Νόμου) (Μυλωνόπουλος, Δ., 2012: 173)

Η ομόρρυθμη εταιρεία ανήκει στις προσωπικές εταιρείες και διαφέρει από την ατομική όσον αφορά την ιδιοκτησία. Τα χαρακτηριστικά της στοιχεία με βάση τον ορισμό είναι η από κοινού εμπορία, η εταιρική επωνυμία, η εταιρική σύμβαση και η προσωπική ευθύνη το οποίο είναι και το πιο βασικό και βάση του οποίου όλοι οι εταίροι ευθύνονται προσωπικώς και αλληλέγγυα με όλα τα περιουσιακά τους στοιχεία για τις υποχρεώσεις της εταιρείας. *«Οι ομόρρυθμοι συνέταιροι, οι αναφερόμενοι εις το καταστατικό της εταιρείας έγγραφον, υπόκεινται αλληλεγγύως εις*

όλας τας υποχρεώσεις της εταιρείας, αν και υπογεγραμμένας παρ' ενός μόνου των συνεταίρων, υπό την εταιρική όμως επωνυμίαν»(άρθρο 22, Εμπορικού Νόμου).

Αυτό ισχύει και για κάθε νέο εταίρο που εισέρχεται στην εταιρεία άσχετα αν τα χρέη της εταιρείας δημιουργήθηκαν πριν την είσοδό του σε αυτή. Εξαιρέση αποτελούν τα προγενέστερα χρέη της ομόρρυθμης εταιρείας, όταν υπάρχει δημοσιευμένη συμφωνία των εταίρων για αυτά. Μόνο τότε ο νέος εταίρος δεν έχει καμία ευθύνη απέναντι σε αυτά τα χρέη της εταιρείας.

Η Ομόρρυθμη Εταιρεία είναι ένα νομικό πρόσωπο. Με τη σύσταση της μπορεί να προβεί σε δικαιοπραξίες και επιχειρηματικές πράξεις. Σε περίπτωση τροποποίησης του καταστατικού η Ομόρρυθμος Εταιρεία εξακολουθεί να έχει τη νομική της υπόσταση. (Μυλωνόπουλος, Δ., 2012: 173)

Η Ο.Ε. έχει τη δική της εταιρική επωνυμία που συνήθως αποτελείται από τα ονόματα των μελών της. Από τη σύστασή της μπορεί να κατέχει τη δική της περιουσία όπως επίσης να αποκτά κυριότητα επί κινητών και ακινήτων. Ακόμα, έχει το δικαίωμα να συμμετέχει ως εταίρος και σε άλλες εταιρείες καθώς επίσης και να διεκδικεί δικαιώματα για βλάβες κατά της προσωπικότητάς της.

1.4.2. ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Τα συμβαλλόμενα μέρη κατά τη σύσταση της εταιρείας συντάσσουν το καταστατικό το οποίο δεν είναι απαραίτητα δημόσιο. Δημοσιοποιείται μόνο στην περίπτωση που οι συμβαλλόμενοι επιθυμούν να συνταχθεί ενώπιον συμβολαιογράφου. Αν μεταξύ των εταίρων της Ο.Ε. περιλαμβάνεται και νομικό πρόσωπο, τότε υπογράφει ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας το καταστατικό στο οποίο περιέχονται οι εξής πληροφορίες οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 43 του Εμπορικού Νόμου: (Καρδάκαρης, Κ., 1997: 36-8)

- ♦ Το ονοματεπώνυμο των εταίρων.
- ♦ Η ιδιότητα των εταίρων.
- ♦ Η εμπορική επωνυμία της εταιρείας όπως αυτή εμφανίζεται στις εμπορικές της συναλλαγές. Η Ο.Ε. μπορεί να έχει και ένα «διακριτικό τίτλο», εκτός από την πλήρη επωνυμία της και διαφορετικό από τα ονόματα των εταίρων, καθώς επίσης και εμπορικό σήμα.
- ♦ Ο σκοπός και το αντικείμενο δραστηριότητας της εταιρείας.
- ♦ Η διαμονή των εταίρων.

- ♦ Το κεφάλαιο που καταβλήθηκε και το ποσοστό συμμετοχής του κάθε εταίρου.
- ♦ Τα ονοματεπώνυμα των εταίρων που διορίστηκαν να διευθύνουν, να διοικούν και να υπογράφουν στο όνομα της εταιρείας.
- ♦ Ο χρόνος διάρκειας της εταιρείας ο οποίος ορίζεται στο καταστατικό σε ξεχωριστό άρθρο. Μετά το πέρας της προβλεπόμενης ημερομηνίας λήξεως η εταιρεία θεωρείται «λυθείσα». Μόνο με τροποποίηση του καταστατικού πριν την ημερομηνία λήξης και εφόσον αναφέρονται στο καταστατικό οι όροι, η διάρκεια της εταιρείας μπορεί να παραταθεί.
- ♦ Η έδρα της εταιρείας. Η έδρα της εταιρείας αναφέρεται και στο μισθωτήριο συμβόλαιο το οποίο κατατίθεται προς θεώρηση στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του ακινήτου.
- ♦ Η άσκηση της διοίκησης η οποία μπορεί να ανατεθεί σε ένα ή και περισσότερα πρόσωπα.
- ♦ Οι εισφορές των εταίρων οι οποίες εκτός από χρήματα μπορεί να είναι διάφορα στοιχεία του ενεργητικού, ολόκληρη επιχείρηση καθώς και προσωπική εργασία. Σε περίπτωση που δεν έχει συμφωνηθεί κάποιο άλλο ποσό οι εταίροι είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν ίσες εισφορές.
- ♦ Η διανομή των κερδών και των ζημιών οι οποίες μπορεί να διαφέρουν από την εισφορά του κεφαλαίου.
- ♦ Οι όροι τροποποίησης που μπορεί να γίνουν και θα αφορούν τους εταίρους, τις εισφορές, οποιοδήποτε άλλο όρο που πρέπει να ορίζει την απαιτούμενη πλειοψηφία καθώς επίσης και την υποχρέωση της δημοσίευσής τους.
- ♦ Οι λόγοι λύσης της εταιρείας. Η λύση της επέρχεται μετά το πέρας της ορισμένης διάρκειάς της από το καταστατικό αλλά μπορεί να επέλθει και κατόπιν συμφωνίας των εταίρων και πριν από τη λήξη της διάρκειάς της ή κατόπιν καταγγελίας για σοβαρό λόγο από τους εταίρους.
- ♦ Οι όροι εκκαθάρισης και ο εκκαθαριστής της εταιρείας. Μετά την λύση της εταιρείας σειρά έχει η εκκαθάρισή και η διανομή της εταιρικής περιουσίας στους εταίρους. Για να γίνει όμως αυτό βασική προϋπόθεση είναι να γίνει η τακτοποίηση όλων των οικονομικών υποχρεώσεων που έχει η εταιρεία κατά τη λειτουργία της. (Καρδάκαρης, Κ., 1997: 36-8)

Η Ομόρρυθμη Εταιρεία αποκτά νομική υπόσταση με τη δημοσίευση του καταστατικού της. Πριν από αυτό δεν μπορεί να προβαίνει σε εμπορικές πράξεις, να συμβάλλεται κτλ.

1.4.3. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΗΝ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η συμμετοχή σε μία ομόρρυθμη εταιρεία αλλά και η άσκηση της εταιρικής ιδιότητας παρέχει τη δυνατότητα στους εταίρους να έχουν κάποια δικαιώματα όπως και κάποιες υποχρεώσεις. Τα δικαιώματα αυτά είναι:

α) Το δικαίωμα της εκπροσώπησης της εταιρείας με την υπογραφή τους και της διαχείρισης της περιουσίας της. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Εμπορικού Νόμου, όλοι οι εταίροι από τη στιγμή που υπογράφουν είναι διαχειριστές, δεσμεύουν την εταιρία και έχουν δικαίωμα στη διαχείριση της περιουσίας της.

β) Το δικαίωμα της ψήφου στη λήψη αποφάσεων. Στις Ομόρρυθμες Εταιρείες λαμβάνεται πολύ σοβαρά υπόψη η γνώμη εταίρων με μικρή συμμετοχή στο κεφάλαιο αφού οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά αριθμητική πλειοψηφία και όχι κατά κεφαλαιουχική.

γ) Το δικαίωμα ελέγχου των εταιρικών υποθέσεων. Όλοι οι εταίροι έχουν το δικαίωμα να ελέγχουν τα λογιστικά βιβλία αλλά και όλα τα στοιχεία της εταιρείας κατά τη διάρκεια λειτουργίας της.

δ) Το δικαίωμα παραίτησης από τη θέση του διαχειριστή. Κάθε εταίρος έχει το δικαίωμα αν το θελήσει για κάποιο σοβαρό λόγο και μόνο να παραιτηθεί από τη θέση του διαχειριστή. Σε περίπτωση που η παραίτηση του γίνει άνευ σπουδαίου λόγου ευθύνεται για τη ζημιά που θα προκαλέσει.

ε) Το δικαίωμα καταγγελίας εταιρικών συμβάσεων. Οποιοσδήποτε ομόρρυθμος εταίρος έχει το δικαίωμα να καταγγείλει οποιαδήποτε σύμβαση της εταιρείας ορισμένου ή αορίστου χρόνου, καθιστώντας έτσι τη μειοψηφία των εταίρων ισχυρή.

στ) Το δικαίωμα στο προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρείας. Μετά την εκκαθάριση το ποσό της εταιρικής περιουσίας διανέμεται στους εταίρους κατ' αναλογία με το μερίδιο συμμετοχής τους στο εταιρικό κεφάλαιο.

Οι υποχρεώσεις των εταίρων σε μία ομόρρυθμη εταιρεία είναι:

α) Η υποχρέωση για καταβολή της εισφοράς σύστασης. Για τη σύσταση και λειτουργία της Ομόρρυθμης Εταιρείας απαιτείται κεφάλαιο το οποίο πρέπει να καταβληθεί από τους εταίρους.

β) Η υποχρέωση διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας. Όλοι οι ομόρρυθμοι εταίροι εκτός από εκείνους που αποκλείονται από διαχειριστές κατόπιν

συμφωνίας και καταγραφής στο καταστατικό, έχουν την υποχρέωση της διαχείρισης των εταιρικών υποθέσεων.

γ) Η υποχρέωση διαφύλαξης των εταιρικών συμφερόντων. Ο ομόρρυθμος εταίρος δεν έχει το δικαίωμα να προβεί σε ενέργειες που αντιτίθενται στα νόμιμα συμφέροντα της εταιρείας. (Καρδάκαρης, Κ., 1997: 41)

1.4.4. ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Όπως έχει αναφερθεί η λύση μίας ομόρρυθμης εταιρείας μπορεί να επέλθει είτε γιατί έχει συσταθεί για ορισμένο χρόνο και ο χρόνος αυτός έχει περάσει, είτε για σπουδαίο λόγο με καταγγελία πριν περάσει αυτός ο χρόνος. Η ομόρρυθμη εταιρεία όμως, που έχει αόριστη διάρκεια λύνεται οποτεδήποτε με καταγγελία οποιουδήποτε εταίρου. Ακόμη, η ομόρρυθμη εταιρεία λύνεται αν ο σκοπός της έχει πραγματοποιηθεί ή έχει γίνει ανέφικτος, με την κήρυξη πτώχευσης ενός από τους εταίρους και με το θάνατο ενός εταίρου. Στην τελευταία περίπτωση η εταιρεία μπορεί να συνεχιστεί εφόσον έχει συμφωνηθεί είτε μεταξύ των λοιπών εταίρων είτε μεταξύ αυτών και των κληρονόμων εκείνου που πέθανε. Αν οι κληρονόμοι είναι ανήλικοι το κύρος της συμφωνίας δεν παραβλάπεται. (Καρδάκαρης, Κ., 1997: 82)

1.5. ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

1.5.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Limited Company) αποτελείται από ένα ή περισσότερα ομόρρυθμα μέλη και ένα ή περισσότερα ετερόρρυθμα. Αυτό που τη διαφοροποιεί είναι η ευθύνη και οι δυνατότητες διοίκησης των εταίρων της. Τα ομόρρυθμα μέλη ευθύνονται με όλη τους την περιουσία για τις οικονομικές υποχρεώσεις της εταιρείας και έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν διαχειριστές. Τα ετερόρρυθμα μέλη αντίθετα, ευθύνονται έως του ποσού της συμμετοχής τους. Η εισφορά τους μπορεί να είναι είτε σε μετρητά είτε σε είδος (εργασία, κτιριακές εγκαταστάσεις, εξοπλισμός, τεχνογνωσία κ.α.), μπορούν να συμμετέχουν στην διοίκηση της εταιρείας αλλά αποκλείονται από την διαχείριση και εκπροσώπηση της, που αφορά στις σχέσεις της εταιρείας με τρίτους.

Στην ελληνική νομοθεσία εντοπίζουμε δύο διαφορετικά είδη Ε.Ε. Την **απλή Ετερόρρυθμη Εταιρεία** και την **με μετοχές Ετερόρρυθμη Εταιρεία**. Στην πρώτη, οι ετερόρρυθμοι εταίροι αναγράφονται στο καταστατικό της εταιρείας και έτσι η συμμετοχή τους σ' αυτή δεν μπορεί να μεταβιβασθεί ή εκχωρηθεί αλλού. Στη δεύτερη, τα μερίδια των ετερορρυθμών εταίρων παρίστανται με μετοχικούς τίτλους (όπως στην Ανώνυμη Εταιρεία) και είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμα.

Όπως παρατηρούμε, η κύρια διαφορά μεταξύ μιας Ο.Ε. και μιας Ε.Ε. είναι η δυνατότητα ύπαρξης ετερορρυθμών εταίρων, οι οποίοι φέρουν περιορισμένη ευθύνη για τις υποχρεώσεις της εταιρείας και περιορισμένη δυνατότητα διοίκησής της. Η ύπαρξη ετερορρυθμών εταίρων δίνει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα της Ε.Ε. έναντι της Ο.Ε. καθώς αυτοί λειτουργούν περισσότερο ως χρηματοδότες και πολλές φορές εξασφαλίζουν στην εταιρεία τα απαραίτητα για τη λειτουργία και την ανάπτυξή της κεφάλαια και ζητούμενες δεξιότητες. (Φαρσαώτας, Ι., Σπάτουλας, Ε., (2015), <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>, «Ξεκινώντας τη δική σου Επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων)

1.5.2. ΙΔΡΥΣΗ – ΣΥΣΤΑΣΗ

Η σύσταση μιας προσωπικής εταιρείας Ομόρρυθμης (Ο.Ε.) ή Ετερόρρυθμης (Ε.Ε.) γίνεται πλέον κατά κανόνα στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΒΕΑ) και πιο συγκεκριμένα στην Υπηρεσία Μιας Στάσης (ΥΜΣ) και μπορεί να χωριστεί σε δύο κύρια στάδια. Το πρώτο περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να γίνουν πριν μεταβούν οι εταίροι στην Υπηρεσία Μιας Στάσης και αυτές συνοψίζονται στις εξής:

- Σύνταξη του καταστατικού της εταιρείας. Το Καταστατικό αποτελεί το έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας, δεν χρειάζεται να είναι συμβολαιογραφικό έγγραφο αλλά αρκεί ένα ιδιωτικό συμφωνητικό που υπογράφεται από όλους τους εταίρους. Σύμφωνα με το νόμο, το καταστατικό πρέπει να περιέχει:
 - την εταιρική επωνυμία
 - τον εταιρικό σκοπό
 - το όνομα των εταίρων και την ακριβή κατοικία τους
 - το όνομα των διαχειριστών και των εκπροσώπων τους
 - τη διάρκεια της εταιρείας
 - το είδος και την αξία των εισφορών

- την ιδιότητά της ως ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία
 - Ανεύρεση χώρου στον οποίο θα στεγάζεται η εταιρεία. Ο χώρος αυτός θα αποτελεί την έδρα της εταιρείας. Σε περίπτωση που ο χώρος ενοικιάζεται απαιτείται μισθωτήριο θεωρημένο από την αρμόδια φορολογική αρχή, ενώ αν ο χώρος είναι ιδιόκτητος απαιτείται αντίγραφο τίτλου κυριότητας.
 - Εξασφάλιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας από όλους τους ιδρυτές/εταίρους. Σε περίπτωση που αυτό δεν συμβεί θα κληθούν να το πράξουν σε επόμενο στάδιο από την Υπηρεσία Μιας Στάσης, διαφορετικά δεν θα μπορεί να ιδρυθεί η εταιρεία. (Φαρσαώτας, Ι., Σπάτουλας, Ε., (2015), <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>, «Ξεκινώντας τη δική σου Επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων)
 - Ορισμός νόμιμου αντιπροσώπου για τις διαδικασίες σύστασης της εταιρείας.

Το δεύτερο και τελευταίο στάδιο περιλαμβάνει τη σύσταση και εγγραφή της εταιρείας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) με την προσκόμιση στην Υπηρεσία Μιας Στάσης των κάτωθι:

- Αστυνομική ταυτότητα για Έλληνες υπηκόους, ταυτότητα ή διαβατήριο για υπηκόους κρατών μελών της Ε.Ε, διαβατήριο για υπηκόους κρατών εκτός Ε.Ε, καθώς και άδεια διαμονής, εφ' όσον διαμένουν στη χώρα.
- Το καταστατικό της εταιρείας σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, υπογεγραμμένο από όλους τους εταίρους
- Τα αποδεικτικά κατάθεσης της τράπεζας, εφ' όσον έχει προηγηθεί τραπεζική κατάθεση των οφειλομένων ποσών για την σύσταση της εταιρείας και την εγγραφή αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ.
- Θεωρημένο από την αρμόδια φορολογική αρχή μισθωτήριο, ή επίσημο αντίγραφο τίτλου κυριότητας ή Υπεύθυνη Δήλωση του ν. 1599/86 περί δωρεάν παραχώρησης χρήσης για την έδρα της υπό σύσταση εταιρείας.
- Εντολή - υπεύθυνη δήλωση των ιδρυτών ή του εκπροσώπου τους για τη σύσταση της εταιρείας.
- Καταβολή του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρείας.

Η ΥΜΣ, την ίδια ημέρα ή το αργότερο την επόμενη, παραλαμβάνει και ελέγχει τα παραπάνω, προβαίνει σε προέλεγχο επωνυμίας και διακριτικού τίτλου της Ο.Ε. ή Ε.Ε., χορηγεί ΑΦΜ στους εταίρους (νομικά πρόσωπα) / ιδρυτές της Ο.Ε. ή

Ε.Ε., αν αυτοί δεν διαθέτουν, εισπράττει τα χρήματα από το Γραμμάτιο Ενιαίου Κόστους Σύστασης, καταχωρεί τα στοιχεία της εταιρείας στη βάση δεδομένων του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.), χορηγεί το ΑΦΜ της νεοσύστατης εταιρείας και διαβιβάζει τον πλήρη φάκελο (με όλα τα δικαιολογητικά) στην αρμόδια υπηρεσία του οικείου Επιμελητηρίου. (Φαρσαρώτας, Ι., Σπάτουλας, Ε., (2015), <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>, «Ξεκινώντας τη δική σου Επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων)

1.5.3. ΚΟΣΤΟΣ

Με γνώμονα την απλοποίηση και επιτάχυνση των διαδικασιών σύστασης προσωπικών εταιριών και την εξοικονόμηση χρημάτων για τις ιδρύμενες επιχειρήσεις, το συνολικό κόστος ίδρυσης μειώθηκε σημαντικά. Πλέον οι εταίροι / ιδρυτές καλούνται να πληρώσουν μόνο το Γραμμάτιο Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρείας, την αμοιβή του συμβολαιογράφου και του δικηγόρου, όπου η παρουσία αυτού απαιτείται και το παράβολο προς την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Το ετήσιο κόστος λειτουργίας περιορίζεται στην καταβολή τέλους επιτηδεύματος, είναι 1.000 € τόσο για τις Ο.Ε. όσο και για τις Ε.Ε. και στο τέλος τήρησης της μερίδας του υπόχρεου στο Γ.Ε.ΜΗ. Σε αυτά πρέπει να προστεθεί ένα μικρό λογιστικό κόστος, καθώς οι προσωπικές εταιρείες τηρούν, ως επί το πλείστον, απλογραφικά βιβλία (έσοδα – έξοδα) σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, ενώ οι λογιστικές καταστάσεις τις οποίες υποχρεούνται να συντάσσουν και να δημοσιεύουν ανά περιόδους περιορίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και τον Ισολογισμό. Δεν πρέπει βέβαια να ξεχνάμε τις ασφαλιστικές εισφορές στον Ο.Α.Ε.Ε.

Παρατήρηση

Κατά τη γνώμη μας, άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι από τις 07/4/2014, δεν επιβάλλεται φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου (1% στο αρχικό κεφάλαιο) κατά τη σύσταση νέων εταιριών (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΑΕ) ενώ παράλληλα με την ψήφιση του νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013) θεσπίζεται τεκμήριο για το μετοχικό / εταιρικό κεφάλαιο των επιχειρήσεων, με ισχύ από την 1/1/2015. Η εισφορά μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου κατά τη σύσταση οποιουδήποτε Νομικού προσώπου (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΑΕ), η αύξηση εταιρικού κεφαλαίου, η αγορά μετοχών / εταιρικών μεριδίων υφιστάμενης εταιρείας αποτελούν στοιχεία, για τα οποία θα πρέπει να αιτιολογείται η πηγή προέλευσης των κεφαλαίων. (Φαρσαρώτας, Ι.,

Σπάτουλας, Ε., (2015), <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>, «Ξεκινώντας τη δική σου Επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων)

1.5.4. ΛΥΣΗ

Τα άτομα ως εταίροι σε μία προσωπική εταιρεία είναι παράγοντας καθοριστικής σημασίας και συνεπώς οποιαδήποτε αλλαγή στην συμμετοχή τους έχει ως αποτέλεσμα τη λύση της επιχείρησης, εκτός και αν υπάρχει διαφορετική συμφωνία μεταξύ των εταίρων.

Μια Ομόρρυθμη/Ετερόρρυθμη εταιρεία μπορεί να λυθεί για τους ακόλουθους λόγους:

1. Θάνατος ενός εταίρου
2. Προσωπική χρεοκοπία ενός ομόρρυθμου εταίρου
3. Επιβολή περιορισμών σε εταίρο με δικαστική απόφαση
4. Λήξη της διάρκειας / χρόνου ζωής της επιχείρησης
5. Συμφωνία μεταξύ των εταίρων
6. Ακύρωση της εταιρείας από κάποιον εταίρο
7. Άλλοι λόγοι, εφ' όσον αυτοί αναφέρονται στο καταστατικό της.

Στο τελευταίο μέρος της μελέτης θα αναφερθούμε στις δυνατότητες που παρέχει η ελληνική νομοθεσία στις εταιρικές μορφές επιχειρηματικής δραστηριότητας να μετατρέψουν τη νομική τους μορφή χωρίς να προηγηθεί εκκαθάριση – λύση της εταιρείας. Παραδείγματος χάριν, μια προσωπική εταιρεία (Ο.Ε., Ε.Ε.) η οποία θέλει να αυξήσει το εταιρικό της κεφάλαιο μέσω χρηματοδότησης από νέους εταίρους και να απαλλάξει τους υπάρχοντες από την απεριόριστη ευθύνη για τις υποχρεώσεις της, μπορεί να μετατραπεί σε Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε. ή Α.Ε. χωρίς να προηγηθεί προηγούμενη εκκαθάρισή της. (Φαρσαρότας, Ι., Σπάτουλας, Ε., (2015), <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>, «Ξεκινώντας τη δική σου Επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων)

1.6. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (Ε.Π.Ε.)

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης είναι μία εμπορική εταιρεία ακόμη και αν ο σκοπός της δεν είναι η εμπορική επιχείρηση. Ανήκει στις επιχειρήσεις μέσου μεγέθους και είναι μία ενδιάμεση μορφή εταιρείας μεταξύ προσωπικής και κεφαλαιουχικής. Η Ε.Π.Ε. συνδυάζει την ευελιξία των προσωπικών εταιρειών με τη

σταθερότητα του κεφαλαίου των ανώνυμων εταιρειών και το κεφάλαιο της διαιρείται σε εταιρικά μερίδια.

Διοικείται από έναν ή περισσότερους διαχειριστές οι οποίοι εκλέγονται από τη συνέλευση των εταίρων. Οι εταίροι ευθύνονται μόνο μέχρι το ποσό της εισφοράς τους έτσι οι εμπορικές υποχρεώσεις της εταιρείας βαρύνουν μόνο την εταιρεία και σε εξαιρετικές περιπτώσεις βαρύνουν και ατομικά τους εταίρους. Κατ' επέκταση, αυτοί που έχουν απαίτηση έναντι της εταιρείας, δεν μπορούν να στραφούν εναντίον των εταίρων για την είσπραξη των χρημάτων τους.

Η επωνυμία της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων, είτε από το αντικείμενο της εταιρείας. Η βασική διαφορά της από την Ανώνυμη Εταιρεία είναι ότι η εταιρική ιδιότητα απαγορεύεται από τον νόμο να ενσωματωθεί σε μετοχή. Η μεταβίβασή της είναι δύσκολη χωρίς αυτό να σημαίνει ότι απαγορεύεται από τον νόμο. (Δημήτρακας, Α., 2010: 257)

1.6.1. ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

Το καταστατικό της Ε.Π.Ε., σε αντίθεση με τις υπόλοιπες εταιρείες, καταρτίζεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο και υπογράφεται από τους ιδρυτές και τον δικηγόρο ο οποίος παρίσταται υποχρεωτικά ενώπιον συμβολαιογράφου. Οι ιδρυτές για να μπορούν να υπογράψουν πρέπει να έχουν το δικαίωμα δικαιοπραξίας. Ως μέλη της Ε.Π.Ε. μπορούν να είναι είτε φυσικά πρόσωπα που έχουν την ικανότητα της δικαιοπραξίας και να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους, είτε νομικά πρόσωπα. Οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι αναπληρωτές καθηγητές και οι καθηγητές των Α.Ε.Ι. δεν μπορούν να είναι διαχειριστές και εταίροι της Ε.Π.Ε. Η Ε.Π.Ε. υφίσταται και πριν την σύναψη του καταστατικού, ως προσωπική όμως, με τον τρόπο δράσης των μελών της να καθορίζει το είδος της.

Στο καταστατικό της Ε.Π.Ε. για να είναι έγκυρο πρέπει να περιέχονται οι εξής πληροφορίες: (Δημήτρακας, Α., 2010: 263)

- α) Το όνομα, το επώνυμο και το επάγγελμα των εταίρων
- β) Η διεύθυνση κατοικίας και η ιθαγένεια
- γ) Η εταιρική επωνυμία. Σχηματίζεται από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων, από το αντικείμενο της δραστηριότητάς της ή και πολλές φορές και από τα δύο μαζί. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, είναι υποχρεωτικό να συνοδεύεται ολογράφως από τις λέξεις «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης».

δ) Η έδρα της εταιρείας. Ως έδρα πρέπει να ορίζεται ο Δήμος ή η Κοινότητα. Σε περίπτωση αλλαγής έδρας της εταιρείας σε άλλο Δήμο είναι υποχρεωτική η τροποποίηση του καταστατικού, ενέργεια η οποία είναι περιττή στην περίπτωση που η αλλαγή έδρας γίνεται εντός των ορίων του ίδιου Δήμου.

ε) Ο σκοπός- αντικείμενο δραστηριότητας της εταιρείας. Απαγορεύεται στις Ε.Π.Ε. να ασκούν επιχείρηση, για την οποία ο νόμος ορίζει ότι ασκείται από άλλον εταιρικό τύπο όπως είναι για παράδειγμα οι τράπεζες και οι ασφαλιστικές εταιρείες.

στ) Η ιδιότητα της εταιρείας ως περιορισμένης ευθύνης. Η ευθύνη των εταίρων της Ε.Π.Ε. περιορίζεται μέχρι το ύψος της εισφοράς τους και είναι απεριόριστη ως προς το Δημόσιο και το Ι.Κ.Α.

ζ) Το κεφάλαιο της εταιρείας. Δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δέκα οκτώ χιλιάδων(18.000) ευρώ και πρέπει να καταβληθεί εφάπαξ κατά την υπογραφή του καταστατικού. Το εταιρικό μερίδιο συμμετοχής του εταίρου δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 30 ευρώ, μπορεί όμως να είναι μεγαλύτερο και πολλαπλάσιό του. Η εισφορά μπορεί να γίνει είτε σε χρήμα είτε σε είδος και θα πρέπει να αναφέρεται το ονοματεπώνυμο αυτού που εισφέρει το είδος.

η) Η διάρκεια της εταιρείας. Δεν μπορεί να είναι αορίστου χρόνου και για να υπάρξει παράταση της διάρκειας λειτουργίας απαιτείται Γενική Συνέλευση και τροποποίηση του καταστατικού. Το καταστατικό μπορεί να περιλαμβάνει και τη διάταξη περί συμπληρωματικών εισφορών των εταίρων για κάλυψη ζημίας η οποία έχει βεβαιωθεί στον ισολογισμό. Οι εισφορές αυτές δεν γίνεται να είναι μεγαλύτερες του αρχικού κεφαλαίου. (Δημήτρακας, Α., 2010: 263)

1.6.2. ΔΙΟΙΚΗΣΗ- ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ- ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

Η **συνέλευση των εταίρων** είναι το ανώτατο όργανο διοίκησης της εταιρείας και έχει το δικαίωμα να αποφασίζει για όλες τις εταιρικές υποθέσεις. Συνεπώς, η συνέλευση των εταίρων είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για την παράταση διάρκειας της εταιρείας, την συγχώνευση με άλλη επιχείρηση, τη διάλυση, τον διορισμό ή την ανάκληση των εκκαθαριστών, την τροποποίηση του καταστατικού, την έγκριση του ισολογισμού, για τη διάθεση των κερδών και για τον αν η Ε.Π.Ε. θα κινηθεί δικαστικά εναντίων εταίρων ή άλλων οργάνων της εταιρείας που θίγουν τα συμφέροντά της. Στην περίπτωση που οι αποφάσεις της συνέλευσης είναι παράνομες

ή αντιβαίνουν στο καταστατικό, τότε δεν είναι έγκυρες και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη. (Δημήτρακας, Α., 2010: 279-283)

Η συνέλευση των εταίρων συγκαλείται μία φορά τον χρόνο τουλάχιστον κυρίως μετά το τέλος και το κλείσιμο της διαχειριστικής περιόδου και μέσα σε τρεις μήνες από αυτήν. Ο τόπος συνεδρίασης δεν είναι συγκεκριμένος κατ' επέκταση μπορεί να συνεδριάσει οπουδήποτε και όχι αποκλειστικά στην έδρα της εταιρείας αρκεί φυσικά να είναι παρόντες όλοι οι εταίροι.

Το όργανο που διαχειρίζεται και εκπροσωπεί τις εταιρικές υποθέσεις για λογαριασμό της εταιρείας και αποτελεί το δεύτερο όργανο εξουσίας μετά τη συνέλευση των εταίρων είναι ο **διαχειριστής ή οι διαχειριστές**. Αυτός συγκαλεί τη συνέλευση των εταίρων με έγγραφη πρόσκληση προς τους εταίρους στην οποία αναγράφονται η ημερομηνία, η ώρα, ο τόπος και τα θέματα προς συζήτηση. Η πρόταση αυτή δεν είναι απαραίτητο να δημοσιευτεί και αν κάποιος από τους εταίρους αρνηθεί να την παραλάβει, πρέπει να του παραδοθεί με δικαστικό επιμελητή.

Οι διαχειριστές εκπροσωπούν την εταιρεία και ενεργούν στο όνομα της κάθε πράξης που καλύπτεται από τον σκοπό της εταιρείας. Είναι δυνατόν να οριστούν περισσότεροι από έναν διαχειριστές, για ορισμένο ή για αόριστο χρόνο που θα είναι υπεύθυνοι για την εταιρεία και την εκπροσώπησή της. Σε αυτή περίπτωση η διαχείριση γίνεται από κοινού.

Ο διαχειριστής δεν μπορεί να ενεργεί ατομικά πράξεις ανταγωνισμού ούτε να είναι εταίρος σε κάποια άλλη Ο.Ε., Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε. Σε περίπτωση παράβασης κάποιου από τους παραπάνω όρους, παρέχεται το δικαίωμα αποζημίωσης της εταιρείας της οποίας τα συμφέροντα έχουν θιγεί.

Αν δεν ορίζεται διαχειριστής στο καταστατικό της εταιρείας, είναι απαραίτητη η σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων για να υπάρξει διορισμός. Η διαχείριση που έχει ανατεθεί σύμφωνα με το καταστατικό σε έναν ή και περισσότερους εταίρους για ορισμένο χρονικό διάστημα μπορεί να ανακληθεί από το μονομελές Πρωτοδικείο αφού πρώτα έχει ληφθεί καταφατική απόφαση από τη γενική συνέλευση.

Στην περίπτωση που δεν οριστεί διαχειριστής από το καταστατικό, την διαχείριση-διοίκηση- εκπροσώπηση την έχουν από κοινού όλοι οι εταίροι.

Διαχειριστές στην Ε.Π.Ε. μπορεί να είναι και τρίτοι οι οποίοι ορίζονται στο καταστατικό της εταιρείας.

Ένα άλλο όργανο της Ε.Π.Ε. είναι οι **ελεγκτές**, οι οποίοι είναι αποκλειστικά αρμόδιοι για την άσκηση του τακτικού ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης και των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας κατά τον οποίον εξετάζονται τα βιβλία και τα νόμιμα δικαιολογητικά και παραστατικά στοιχεία. (Δημήτρακας, Α., 2010: 279-283)

1.7. ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΑΕ)

1.7.1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Με τον όρο εταιρεία εννοούμε τη συνύπαρξη πολλών ατόμων, με κοινό σκοπό, ο οποίος συνίσταται με δικαιοπραξία. Κάθε μια εταιρία επιδιώκει ένα δικό της σκοπό. Ο σκοπός αυτός μπορεί να είναι:

- φιλανθρωπικός,
- πολιτιστικός,
- εμπορικός,
- πολιτικός κ.α.

Πριν από την επιλογή του σκοπού, κρίνεται απαραίτητη η ενσωμάτωση ενός συγκεκριμένου τύπου εταιρείας που τον ορίζει ο νόμος. Για παράδειγμα, μια εταιρεία θα πρέπει πρώτα απ' όλα να έχει λάβει μια από τις συγκεκριμένες μορφές των εμπορικών εταιριών που καθορίζει ο νόμος κι έπειτα να επιλέξει τον εμπορικό σκοπό της. (Βούτσης, Κ., 2004: 315)

Κάθε δραστηριότητα η οποία μπορεί να δώσει την ιδιότητα του εμπόρου σε αυτόν που την ασκεί, θεωρούμε ότι έχει εμπορικό σκοπό. Μια εταιρεία μπορεί να θεωρηθεί εμπορική όχι μόνο επιδιώκοντας έναν εμπορικό σκοπό, αλλά περιλαμβάνοντας έναν από τους εμπορικούς τύπους που καθορίζει η νομοθεσία. Ορισμένες εταιρίες για παράδειγμα χαρακτηρίζονται ως εμπορικές μόνο εξ' αιτίας του τύπου τους, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν ο σκοπός που επιδιώκουν. Αυτές είναι *η εταιρία περιορισμένης ευθύνης, ο συνεταιρισμός και η ανώνυμη εταιρία*. Όλες όμως οι υπόλοιπες εταιρίες πρέπει να έχουν εμπορική δραστηριότητα για να θεωρηθούν ως εμπορικές. (Ρεβανόγλου, Α., Γεωργόπουλος, Ι., 2006: 308-9)

1.7.2. ΙΔΡΥΣΗ Α.Ε.

1.7.2.1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ Α.Ε.

Η ανώνυμη εταιρεία μπορεί να ιδρυθεί από ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή να καταστεί μονοπρόσωπη με την συγκέντρωση όλων των μετόχων σε ένα μόνο πρόσωπο. (άρθρο 1 του νόμου 2190/1920).

Τα ιδρυτικά μέλη της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους (σύμφωνα με το άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο του νόμου 1329/1983). Συμμετοχή ανηλίκου στην ανώνυμη εταιρεία επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας. (Δημητράκας, Α., 2007: 26)

Κατώτερο όριο για την ίδρυση ανώνυμης εταιρείας είναι τα 60.000€, εν υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο νόμος ορίζει πολύ μεγαλύτερο ποσό κεφαλαίου, (π.χ. οι προερχόμενες από συγχώνευση ή μετατροπή κατά τις διατάξεις του Ν./ 1297/1972 και του νόμου 2166/1993 ανώνυμες εταιρείες πρέπει να έχουν ελάχιστο ύψος μετοχικού κεφαλαίου 60.000€. Για τις ήδη υπάρχουσες εταιρείες προβλέπεται η δυνατότητα να συνεχίσουν να λειτουργούν με 2.5% χαμηλότερο κεφάλαιο (δηλ. 58.500euro).

1.7.2.2. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Τα βασικά χαρακτηριστικά της Ανώνυμης Εταιρείας είναι τα ακόλουθα:

- Το μεγάλο σχετικά κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυσή της.
- Η διαίρεση του κεφαλαίου σε ίσα μερίδια, που ενσωματώνονται σε έγγραφα, τις μετοχές.
- Οι αυστηροί όροι δημοσιότητας κατά την ίδρυσή της αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της.
- Η μεγάλη διάρκειά της (συνήθως 50 ετών).
- Η περιορισμένη ευθύνη των μετόχων.
- Η λήψη αποφάσεων κατά πλειοψηφία.

Η ύπαρξη δύο οργάνων, της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου. (Ρεβανόγλου, Α., Γεωργόπουλος, Ι., 2006: 312-313)

1.7.2.3. ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΕ

Για τη σύσταση μιας ανώνυμης εταιρίας, οι συμβαλλόμενοι προβαίνουν, ενώπιον της Υπηρεσίας Μιας Στάσης, στις παρακάτω ενέργειες:

α) Υπογράφουν το συμβολαιογραφικό έγγραφο σύστασης της εταιρίας σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

β) Υποβάλλουν υπογεγραμμένη αίτηση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ.

γ) Υποβάλλουν αίτηση για την καταχώριση της επωνυμίας στο οικείο επιμελητήριο και για την εγγραφή της εταιρίας ως μέλος σε αυτό,

δ) Καταβάλλουν το Γραμματίο Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας.

ε) Υποβάλλουν δήλωση για το Φόρο Συγκέντρωσης Κεφαλαίου και εξοφλούν άμεσα τον φόρο που αναλογεί.

στ) Υποβάλλουν το μισθωτήριο συμβόλαιο ή τον τίτλο κυριότητας ή υπεύθυνη δήλωση δωρεάν παραχώρησης του χώρου για εγκατάσταση της Εταιρίας.

ζ) Υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και συμπληρώνουν τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου και για την εγγραφή των μελών του διοικητικού συμβουλίου στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης .

Αυθημερόν ή το αργότερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα και μετά την ολοκλήρωση των ενεργειών που προβλέπονται στην παρ. 1, η Υπηρεσία Μιας Στάσης υποχρεούται να:

α) Προβαίνει σε έλεγχο της αίτησης καταχώρισης ως προς τη νομιμοποίηση του αιτούντος και την πληρότητα των στοιχείων και εγγράφων, που αυτός υποβάλλει.

β) Προβαίνει, μέσω της πρόσβασης στα ηλεκτρονικά αρχεία του Γ.Ε.ΜΗ., σε προέλεγχο της επωνυμίας και στη χορήγηση προέγκρισης χρήσης. Εφόσον η προτεινόμενη επωνυμία προσκρούει σε προγενέστερη καταχώριση, η Υπηρεσία Μιας Στάσης ενημερώνει τους ενδιαφερομένους και, μετά από συνεννόηση μαζί τους, προβαίνει σε τροποποίηση της επωνυμίας.

γ) Προβαίνει στην είσπραξη του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας και του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου καθώς και τη χορήγηση σχετικής απόδειξης καταβολής του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας, και του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου.

δ) Μεριμνά για τη χορήγηση Α.Φ.Μ. στους εταίρους, όπου απαιτείται, καθώς και για την έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας που απαιτούνται.

ε) Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, μεριμνά για την καταχώριση και εγγραφή της εταιρίας στη Υπηρεσία ή στο Τμήμα Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με το άρθρ. 2 του ν. 3419/2005 (Α'297), όπως αυτός τροποποιείται με το άρθρο 13 του παρόντος νόμου, και για τη χορήγηση Αριθμού Γ.Ε.ΜΗ. και Κωδικού Αριθμού Καταχώρισης που προβλέπονται στην παρ. 7 του άρθρου 5 του ν. 3419/2005 (Α'297), όπως αυτός τροποποιείται με το άρθρο 13 του παρόντος νόμου.

στ) Συντάσσει και αποστέλλει σχέδιο ανακοίνωσης για την ανωτέρω καταχώριση στην αρμόδια Υπηρεσία του Γ.Ε.ΜΗ..

ζ) Μεριμνά, μέσω πρόσβασης στα οικεία ηλεκτρονικά αρχεία, για την έκδοση ΑΦΜ της εταιρίας καθώς και για την εγγραφή της εταιρίας και των μελών του διοικητικού συμβουλίου στους οικείους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.

η) Προβαίνει στην εγγραφή της Εταιρίας στο αρμόδιο επιμελητήριο.

Εάν από τον έλεγχο που προβλέπεται στην περ. α της παρ. 2, προκύψει ότι η αίτηση, τα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά ή το συμφωνητικό σύστασης δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας, οι ενδιαφερόμενοι καλούνται, μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, να προβούν εγγράφως στις αναγκαίες διευκρινίσεις, διορθώσεις ή συμπληρώσεις μέσα σε δύο εργάσιμες, ή, εφόσον δικαιολογείται από τις περιστάσεις, σε δέκα εργάσιμες ημέρες από τη λήψη της σχετικής πρόσκλησης. Η χορήγηση αυτής της προθεσμίας παρατείνει ανάλογα την προθεσμία που προβλέπεται παραπάνω στην παρ. 2. Αν η προθεσμία των δύο ή δέκα εργάσιμων ημερών παρέλθει άπρακτη ή τα στοιχεία, παρά την εμπρόθεσμη υποβολή τους, εξακολουθούν να μην πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου, η σύσταση της εταιρίας δεν καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. και το Γραμμάτιο Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας και ο Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου που καταβλήθηκαν επιστρέφονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κοινή υπουργική απόφαση της περ.Α παρ. 2 του άρθρου 4.

Η ανώνυμη εταιρία αποκτά νομική προσωπικότητα με την καταχώριση του καταστατικού της στο Γ.Ε.ΜΗ. σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 1 του νόμου 3419/2005, όπως αυτός τροποποιείται με το άρθρο 13 του παρόντος νόμου.

Κατά παρέκκλιση των προβλεπομένων στο άρθρ. 7β του κ.ν. 2190/1920, η δημοσιότητα της σύστασης της ανώνυμης εταιρίας πραγματοποιείται σύμφωνα με το

άρθρο 13 του νόμου 3419/2005, όπως αυτός τροποποιείται με το άρθρο 13 του ν.3853/2010.(Σκουζός, Ι., 2016, <http://www.taxlaw.gr/el/idika-themata/128-what-is-the-process-of-establishing-companies-of-the-gone-stop-shopsq>, Ποια είναι η διαδικασία ίδρυσης εταιρειών από τις «πηρεσίες μιας στάσης»)

1.7.3. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ Α.Ε.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της ανώνυμης εταιρείας είναι τα ακόλουθα:

α) Αποτελεί τη σοβαρότερη μορφή επιχειρηματικής δράσης με το νομικό τύπο της εταιρείας. Ο νόμος ορίζει για την ίδρυσή της μεγάλο, σχετικά κεφάλαιο. Σήμερα είναι το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, ως κατώτατο όριο γενικώς, ενώ υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που ο νόμος απαιτεί πολύ μεγαλύτερο ποσό κεφαλαίου όπως π.χ. οι προερχόμενες από συγχώνευση ή μετατροπή Α.Ε. κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/1972. Αλλά και η φύση της ανώνυμης εταιρείας ευνοεί τη συγκέντρωση συνήθως, πολύ ανώτερων από το νόμιμο όριο, κεφαλαίων.

β) Το κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας διαιρείται σε ίσα μερίδια, που ενσωματώνονται σε έγγραφα, τις μετοχές. Οι μετοχές είναι αξιόγραφα, που μεταβιβάζονται εύκολα. Αν είναι ανώνυμες (είναι οι μετοχές στις οποίες δεν αναγράφεται το όνομα του προσώπου υπέρ του οποίου εκδίδεται-κομιστής) μεταβιβάζονται όπως κάθε κινητό πράγμα, δηλαδή έχουμε μεταβίβαση της κυριότητας. Αν είναι ονομαστικές (κατώτατη τιμή 0,30 ευρώ και ανώτατη 100,00 ευρώ) απαιτείται εγγραφή στο ειδικό βιβλίο μετόχων της εταιρείας. (Βούτσης, Κ., 2004: 315-316)

Με τον Ν. 2459/97, η μεταβίβαση εν ζωή ή λόγω θανάτου ονομαστικών ή ανώνυμων μετοχών μη εισαγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών πραγματοποιείται αποκλειστικώς με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με ιδιωτικό έγγραφο θεωρημένο από τον προϊστάμενο της οικείας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.).

γ) Για τη σύσταση της ανώνυμης εταιρείας απαιτούνται αυστηροί όροι δημοσιότητας, ήτοι συμβολαιογραφικό έγγραφο, έγκριση της εποπτεύουσας αρχής (νομάρχη) και δημοσίευση του καταστατικού της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Αλλά και σ' ολόκληρη τη διάρκεια της ζωής της, η δημοσιότητα είναι απαραίτητη (δημοσίευση σε πολλές εφημερίδες του ετήσιου ισολογισμού, της ανακοίνωσης των μελών του διοικητικού συμβουλίου, της μεταβολής της έδρας και των προσώπων που αποτελούν τη διοίκηση της εταιρείας). Επιπρόσθετα, ο έλεγχος της εποπτεύουσας αρχής

(νομαρχίας) είναι συνεχής, αφού παρακολουθεί τα πρακτικά των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου και των γενικών συνελεύσεων, τα μεγέθη και τα αποτελέσματα των ισολογισμών.

δ) Η διάρκεια της ανώνυμης εταιρείας ορίζεται μακρά (συνήθως 50 έτη). Καταγγελία της Α.Ε. πριν από τη λήξη της δεν επιτρέπεται. Επιτρέπεται βεβαίως, η λύση της ανώνυμης εταιρείας με απόφαση της πλειοψηφίας των μετόχων στη γενική συνέλευση. Έτσι, η σταθερότητα και η συνέχεια της ανώνυμης εταιρείας είναι εξασφαλισμένες.

ε) Η ευθύνη των μετόχων της ανώνυμης εταιρείας είναι περιορισμένη και φθάνει μέχρι το ποσό της εισφοράς τους. Οι μέτοχοι δεν ευθύνονται προσωπικά με την ατομική τους περιουσία για τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Η ευθύνη τους περιορίζεται στην εκπλήρωση της υποχρέωσης που ανέλαβαν για την καταβολή της εισφοράς τους. (Βούτσας, Κ., 2004: 315-316)

στ) Οι αποφάσεις στην ανώνυμη εταιρεία παίρνονται κατά πλειοψηφία. Οι αποφάσεις για τα τρέχοντα ζητήματα και για την όλη διοίκηση και διαχείριση της εταιρικής περιουσίας είναι αρμοδιότητα του διοικητικού συμβουλίου και οι σοβαρότερες αποφάσεις (διορισμός διοικητικού συμβουλίου, αύξηση κεφαλαίου, αλλαγή σκοπού, διάλυση της εταιρείας κ.α.) είναι αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης των μετόχων. Στη γενική συνέλευση έχουν δικαίωμα να παραστούν και να ψηφίσουν όλοι οι μέτοχοι. Κάθε μετοχή αντιπροσωπεύει μια ψήφο. Στην ανώνυμη εταιρεία η πλειοψηφία είναι πανίσχυρη και αποφασίζει για κάθε ζήτημα. Η μειοψηφία δεν έχει παρά μόνο κάποιες ασθενείς δυνατότητες ελέγχου. Όπως γίνεται αντιληπτό, αυτό εξασφαλίζει στην ανώνυμη εταιρεία σταθερότητα διοικήσεως και απόλυτη ευχέρεια χειρισμών στη λειτουργία της.

ζ) Η ανώνυμη εταιρεία, λόγω της σοβαρότητάς της (μεγάλα κεφάλαια, πλήρες λογιστήριο, δημοσιότητα) παρέχει πλεονεκτήματα, που καμιά άλλη μορφή επιχείρησης δεν μπορεί να εξασφαλίσει. Στις αρχές, τις τράπεζες και την αγορά γενικώς αντιμετωπίζεται με μεγαλύτερη εμπιστοσύνη. Σ' αυτό συντελεί και ο εύκολος τρόπος μεταβίβασης των μετοχών, που μπορούν να δοθούν ως ενέχυρο για εξασφάλιση μιας συναλλαγής ή και να μεταβιβασθούν για να επιτευχθεί η είσοδος νέων προσώπων στην εταιρεία. Παράλληλα, οι τράπεζες και το κράτος πολλές φορές, προκειμένου να χρηματοδοτήσουν μια επένδυση, απαιτούν να περιβληθεί αυτή τον τύπο της ανώνυμης εταιρείας. Επίσης, στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών γίνονται δεκτές μόνο οι ανώνυμες εταιρείες.

η) Η ανώνυμη εταιρεία, όπως έχει διαμορφωθεί αυτή στο εξωτερικό και κυρίως στην Αμερική και όπως προβλέπει και η ελληνική νομοθεσία, είναι η εταιρεία με το μεγάλο κεφάλαιο που ανήκει στο ευρύ, το ανώνυμο κοινό. Ωστόσο στην πράξη, έχει διαμορφωθεί στη χώρα μας ένας ιδιαίτερος τύπος ανώνυμης εταιρείας, αυτός της οικογενειακής ανώνυμης εταιρείας, που αποτελεί και τη μεγάλη πλειοψηφία. Στην οικογενειακή ανώνυμη εταιρεία οι ιδρυτές και μοναδικοί μέτοχοι είναι τα μέλη μιας οικογένειας, που για πολλά χρόνια παραμένουν μέτοχοι με μικρές σε αριθμό και όχι συχνές μεταβιβάσεις μετοχών. (Βούτσης, Κ., 2004: 315-316)

θ) Η ανώνυμη εταιρεία έχει την εμπορική ιδιότητα κατά το τυπικό κριτήριο. Το άρθρο 1 του Ν. 2190/1920 ορίζει ότι: «Πάσα ανώνυμος εταιρεία είναι εμπορική ακόμα κι αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρησης».

1.8. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Ο συνεταιρισμός αναπτύχθηκε και εξελίχθηκε ως ιδεολογία και ως κίνημα και κοινωνικό και οικονομικό περιεχόμενο κατά τον 19ο αιώνα. Αποβλέπει κυρίως στις ασθενέστερες τάξεις των εργαζομένων για την πιο ικανοποιητική των διαφόρων αυθαιρεσιών.

Είναι μία εταιρεία στην ουσία με ανοικτό αριθμό μελών στην οποία κάθε συνétaιρος έχει το δικαίωμα εφόσον το επιλέξει και εφόσον κάνει την κατάλληλη αίτηση στο τέλος της χρήσης, να αποχωρίσει από τον συνεταιρισμό και να αποσύρει την εισφορά του. Μέλος του συνεταιρισμού μπορεί να γίνει ελεύθερα όποιος το επιθυμεί αρκεί βέβαια να μην ασκεί ανταγωνιστικές δραστηριότητες προς τον συνεταιρισμό και να μη μετέχει σε νομικά πρόσωπα που ασκούν τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού. Το κεφάλαιο ενός συνεταιρισμού μπορεί να αυξομειώνεται συνέχεια ανάλογα με τον αριθμό των μελών του.

Η ελευθερία της συγκρότησης συνεταιρισμού θεμελιώνεται στα συντάγματα όλων των δημοκρατικών πολιτειών και είναι γνωστό ως το δικαίωμα του «συνεταιρίζεσθαι» κατά το οποίο ο καθένας έχει το δικαίωμα στην ελευθερία της ειρηνικής συνάθροισης και του συνεταιρίζεσθαι και κανείς δεν είναι υποχρεωμένος να συμμετέχει σε ορισμένο σωματείο.

Στην ελληνική νομοθεσία οι συνεταιρισμοί διακρίνονται στους αστικούς και στους αγροτικούς. Στους Αστικούς συνεταιρισμούς ανήκουν οι καταναλωτικοί

συνεταιρισμοί, για την σύσταση των οποίων απαιτούνται τουλάχιστον εκατό άτομα, οι παραγωγικοί, οι προμηθευτικοί, οι πιστωτικοί, οι μεταφορικοί οι τουριστικοί κ.α. Για τη σύσταση όλων των συνεταιρισμών εκτός από τους καταναλωτικούς, απαιτούνται τουλάχιστον δεκαπέντε άτομα.

Στην Ελλάδα ο πιο γνωστός τύπος συνεταιρισμού είναι ο αγροτικός συνεταιρισμός. Αγροτικοί θεωρούνται οι συνεταιρισμοί που δραστηριοποιούνται σε οποιοδήποτε τομέα της αγροτικής οικονομίας. Για την ίδρυσή τους απαιτούνται είκοσι άτομα. Στον αγροτικό συνεταιρισμό υπάρχει η δυνατότητα απόκτησης περισσότερων από μία μερίδων, οι οποίες μπορούν να δώσουν στον κάτοχο δικαίωμα περισσότερων από μίας ψήφου, σε καμία περίπτωση όμως δεν πρέπει να ξεπερνάει τις τρεις. (Λάμπρος, Κ., 1999: 23)

Άλλες επιμέρους μορφές συνεταιρισμού είναι οι αγροτικοί ή γεωργικοί συνεταιρισμοί στους οποίους ανήκουν οι κτηνοτροφικοί και οι αλιευτικοί. Ιστορικά τον κύριο κορμό κοινωνικής οικονομίας στην χώρα μας αποτελούν οι συνεταιρισμοί οι οποίοι λειτουργούν κυρίως ως επιχειρήσεις αφού παράγουν και διαθέτουν στην αγορά προϊόντα ή υπηρεσίες.

1.9. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Συναντήσαμε τον όρο *Κοινωνική Επιχείρηση* στις αρχές του 1990 στην Ευρώπη για να προσδιορίσει τις νέου τύπου οργανώσεις που εμφανίστηκαν και οι οποίες διέφεραν από τις υπάρχουσες οργανώσεις της Κοινωνικής Οικονομίας. Συνεπώς, διευκρινίζεται ότι *ο όρος Κοινωνική Επιχείρηση χαρακτηρίζει εν γένει τις δραστηριότητες ορισμένων επιχειρήσεων και οργάνωσης της Κοινωνικής Οικονομίας. Η έννοια της Κοινωνικής Επιχείρησης δεν ταυτίζεται με την έννοια της Κοινωνικής Οικονομίας και διαμορφώνεται, σταδιακά ως έννοια είδους προς γένος, σε σχέση με την έννοια της Κοινωνικής Οικονομίας.* (Κυριακίδου, Ο., Σαλάβου, Ε., 2014: 23-8)

Σε αντίθεση με τις κλασικές οργανώσεις, οι Κοινωνικές Επιχειρήσεις αποτελούνται από οντότητες που δημιουργούνται από το μηδέν και συνιστούν μια καινούργια μορφή επιχειρηματικότητας, η οποία έχει κάποια στοιχεία από παλαιότερες εμπειρίες του τρίτου τομέα. Μια Κοινωνική Επιχείρηση αποτελείται από διευρυμένη συμμετοχή εταίρων, όπως είναι οι μισθωτοί, οι εθελοντές, οι χρήστες υπηρεσιών, οι δημόσιοι ή ιδιωτικοί οργανισμοί στήριξης κ.α., που αφορούσαν ιδίως

ομοιογενείς κοινωνικές ομάδες. Παραγωγοί και χρήστες συνεργάζονται στον ίδιο φορέα σε κάποιες δραστηριότητες. Περαιτέρω, αξίζει να υπογραμμίσουμε :

- α) τη συμμετοχή των εθελοντών στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών που είναι ιδιαίτερα σημαντική στη σύγχρονη εποχή καθώς και τη μετατόπιση του εθελοντισμού, τόσο από τη φιλανθρωπία των παλαιότερων χρόνων, όσο και από τη στράτευση της δεκαετίας του 1960 προς πιο παραγωγικές διεργασίες,
- β) την επινόηση νέων μορφών απασχόλησης ως αντίβαρο στην ανεργία,
- γ) την ανάπτυξη οιονεί-αγορών «ανταγωνιστικών» για υπηρεσίες που προσφέρονταν από δημόσιους φορείς ή ιδιωτικούς μη κερδοσκοπικούς υπό κρατική χρηματοδότηση,
- δ) την ανάληψη οικονομικού κινδύνου από την μη ικανοποίηση του χρήστη
- ε) την προώθηση εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με νέα νομικά καθεστώτα που να καλύπτουν τα σύγχρονα μορφώματα.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, επικρατέστερος ορισμός για την Κοινωνική Επιχείρηση είναι αυτός που προέρχεται από το δίκτυο EMES («l' Emergence des Enterprises Sociales en Europe», 1996-1999), το οποίο προτίμησε, αντί ενός ορισμού κλασσικού τύπου, να κατασκευάσει ένα σύνολο οικονομικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών της κοινωνικής επιχείρησης, που να προσιδιάζουν σε έναν «ιδεατό τύπο»: (Κυριακίδου, Ο., Σαλάβου, Ε., 2014: 23-8)

 Τα οικονομικά της χαρακτηριστικά είναι:

- η συνεχής δραστηριότητα παραγωγής αγαθών και/ή υπηρεσιών
- ο ανεπτυγμένος βαθμός αυτονομίας,
- η σημασία ανάληψης οικονομικού ρίσκου και
- το μίνιμουμ επίπεδο ανταποδοτικής απασχόλησης.

 Τα κοινωνικά της χαρακτηριστικά είναι:

- ο σαφής στόχος παροχής υπηρεσίας στην κοινότητα,
- η προερχόμενη πρωτοβουλία από μια ομάδα πολιτών,
- η αποφασιστική εξουσία, που στηρίζεται στην αρχή «ένα μέλος, μια φωνή» και όχι στην κατοχή κεφαλαίου,
- η συμμετοχική δημοκρατική δυναμική και
- ο περιορισμός της διανομής των κερδών.

1.9.1. Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ

Η Ολομέλεια της Βουλής το 2011 (20 Σεπτεμβρίου) ψηφίζει το σχέδιο νόμου που αφορά στη νέα μορφή επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας, τις λεγόμενες Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.). Πιο συγκεκριμένα, θεσπίζεται η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.), ως φορέας της Κοινωνικής Οικονομίας, με τη μορφή αστικού συνεταιρισμού με κοινωνικό σκοπό και διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα. Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να είναι είτε φυσικά πρόσωπα είτε φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα. Τα μέλη της συμμετέχουν σε αυτήν με μια ψήφο, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχουν. Έτσι επιτυγχάνεται η ισότιμη διοίκηση από τα μέλη της και η λειτουργία της βασίζεται στην επιδίωξη συλλογικού οφέλους, ενώ το κέρδος της προκύπτει από δράσεις που εξυπηρετούν αποκλειστικά το κοινωνικό συμφέρον. (Κυριακίδου, Ο., Σαλάβου, Ε., 2014: 23-8)

1.9.2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.

Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό που εξυπηρετούν, οι Κοιν.Σ.Επ. διακρίνονται σε 3 κατηγορίες:

- Ένταξης: Αποσκοπούν στην ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού (ΑμεΑ, εξαρτημένοι, απεξαρτημένοι, οροθετικοί, φυλακισμένοι, αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες). Σε μια Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, 40% κατ' ελάχιστον των εργαζομένων θα πρέπει να ανήκει υποχρεωτικά στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού.
- Κοινωνικής Φροντίδας: Αποσκοπούν στην παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών κοινωνικού – προνοιακού χαρακτήρα που απευθύνονται σε ομάδες πληθυσμού όπως ηλικιωμένοι, βρέφη, παιδιά, ΑμεΑ και άτομα με χρόνιες παθήσεις.
- Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού: Αποσκοπούν στην προαγωγή του τοπικού και συλλογικού συμφέροντος, στην απασχόληση, στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης. Ενδεικτικά, μπορούν να δραστηριοποιούνται σε τομείς όπως ο πολιτισμός, το περιβάλλον, η οικολογία, η εκπαίδευση, οι παροχές κοινής ωφέλειας, η αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, η

διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.α. (Κυριακίδου, Ο., Σαλάβου, Ε., 2014: 23-8)

1.9.3. ΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.

Οι πόροι της Κοιν.Σ.Επ. αποτελούνται από το κεφάλαιο της επιχείρησης, δωρεές τρίτων, έσοδα από την αξιοποίηση της περιουσίας της, έσοδα από την επιχειρηματική δραστηριότητά της, επιχορηγήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού, έσοδα από άλλα προγράμματα, κεφάλαια από κληροδοτήματα, δωρεές και παραχωρήσεις της χρήσης περιουσιακών στοιχείων καθώς και κάθε άλλο έσοδο από την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της σύμφωνα με το καταστατικό της.

1.10. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

1.10.1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Ι.Κ.Ε.

Με τον ν. 4072/2012 θεσπίστηκε νέα εταιρική μορφή, η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ). Το ελάχιστο ύψος εταιρικού κεφαλαίου που απαιτεί ο νόμος για την σύσταση μιας Ι.Κ.Ε. είναι ένα (1) ευρώ. Το κεφάλαιο πρέπει να είναι καταβεβλημένο κατά την σύστασή της.

Η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία συνιστάται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (ιδρυτές). Ωστόσο, αρκεί 1 πρόσωπο φυσικό ή νομικό (μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.). Στην περίπτωση αυτή το όνομα του μοναδικού εταίρου υποβάλλεται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους ενώ συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση Ι.Κ.Ε. επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας. (Γεωργουλοπούλου, Μ., Κανέλλος, Π., 2017, <http://www.power-tax.gr/el/normal/193/600/ViewArticle.aspx>, Άρθρο: Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ))

Τα βασικά χαρακτηριστικά της εταιρίας:

- Η Ι.Κ.Ε. είναι κεφαλαιουχική με νομική προσωπικότητα και είναι εμπορική ακόμα και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση.

- Ευθύνεται μόνο αυτή με την περιουσία της για τις εταιρικές υποχρεώσεις με εξαίρεση την ευθύνη που αναλαμβάνει πρωτογενώς ο εταίρος με εγγυητικές εισφορές (άρθρο 43 παρ. 2 & άρθρο 79).
- Βασικό της χαρακτηριστικό είναι ότι απαιτείται η συμμετοχή ενός τουλάχιστον εταίρου με τη λήψη τουλάχιστον ενός μεριδίου που αντιστοιχεί σε κεφαλαιακή εισφορά αξίας τουλάχιστον 1 ευρώ.
- Ωστόσο, είναι δυνατή η συμμετοχή εταίρων και η λήψη μεριδίων και με άλλα είδη εισφορών: τις εξωκεφαλαιακές και τις εγγυητικές των οποίων η αξία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού της ευθύνης που αναλαμβάνει ο εταίρος έναντι των δανειστών της εταιρείας.
- Η ορισμένη διάρκειά της που είναι 12 έτη, αν και η παράλειψη αναγραφής της διάρκειας δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας της εταιρείας. Η δημοσιότητα της εταιρίας πραγματοποιείται είτε στην ιστοσελίδα είτε στο Γ.Ε.ΜΗ (Γενικό Εμπορικό Μητρώο), χωρίς να απαιτείται δημοσίευση στο ΦΕΚ/ΤΑΕ-ΕΠΕ & Γ.Ε.ΜΗ. Συστήνεται και τροποποιείται με απλό ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο ελέγχεται από τις Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ, δηλαδή δεν απαιτείται ή συμβολαιογραφικό έγγραφο.
- Οι Κεφαλαιακές εισφορές αποτελούν εισφορές σε μετρητά ή σε είδος που σχηματίζουν το κεφάλαιο της εταιρείας. Αύξηση ή μείωση των εταιρικών μεριδίων που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές μπορεί να γίνει μόνο με αύξηση ή μείωση κεφαλαίου, το οποίο καταβάλλεται ολοσχερώς κατά την ίδρυση της Ι.Κ.Ε. ή κατά την αύξησή του. Στην εταιρεία πρέπει να υπάρχει πάντα ένα τουλάχιστον μερίδιο που να εκπροσωπεί την κεφαλαιακή εισφορά.
- Υπάρχουν βέβαια και οι «εξωκεφαλαιακές εισφορές» που συνίστανται σε παροχές που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς, όπως απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών.
- Όσον αφορά στις εγγυητικές εισφορές, αυτές συνίστανται στην ανάληψη ευθύνης έναντι τρίτων για τα χρέη της εταιρείας μέχρι το ποσό που ορίζεται στο καταστατικό. Η αξία κάθε εγγυητικής εισφοράς καθορίζεται στο καταστατικό και δεν μπορεί να υπερβαίνει το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του ποσού της ευθύνης.
- Η ευθύνη των εταίρων είναι μέχρι του ύψους του κεφαλαίου. Η ευθύνη είναι της εταιρείας με την περιουσία της, όχι των εταίρων. Μόνη εξαίρεση είναι ο εταίρος που συμμετέχει με εγγυητική εισφορά, ο οποίος και αναλαμβάνει την υποχρέωση

έναντι των τρίτων να εξοφλήσει εφόσον απαιτηθεί από αυτούς χρέη της εταιρίας μέχρι του ύψους της εισφοράς του. (Γεωργουλοπούλου, Μ., Κανέλλος, Π., 2017, <http://www.power-tax.gr/el/normal/193/600/ViewArticle.aspx>, Άρθρο: Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE))

1.10.2. ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε.

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία μπορεί να συσταθεί από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα και η πράξη σύστασής της καταρτίζεται με ιδιωτικό ή συμβολαιογραφικό έγγραφο, το οποίο πρέπει να περιέχεται στο καταστατικό. Στο καταστατικό συμπεριλαμβάνονται, επίσης, το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας και η ηλεκτρονική διεύθυνση των εταίρων. Στη συνέχεια αναφέρεται η εταιρική επωνυμία, η έδρα και ο σκοπός της εταιρίας, καθώς και η ιδιότητα της εταιρίας ως ιδιωτική κεφαλαιουχική. Έπειτα, γίνεται αναφορά στις εισφορές των εταίρων κατά κατηγορία εισφορών και στην αξία τους, σύμφωνα με τα άρθρα 77 έως 79, όπως και στο κεφάλαιο της εταιρίας. Κατόπιν, το καταστατικό αναγράφει το συνολικό αριθμό των εταιρικών μεριδίων, τον αρχικό αριθμό των μεριδίων κάθε εταίρου και το είδος της εισφοράς που εκπροσωπούν τα μερίδια αυτά. Τέλος, αναφέρονται ο τρόπος διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας, όπως και η διάρκειά της. Ειδικότερες συμφωνίες των εταίρων που καταχωρούνται στο καταστατικό, έχουν μεγάλη ισχύ, εφόσον είναι νομότυπες.

Η σύστασή της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας, γίνεται με την εγγραφή της στο Γ.Ε.ΜΗ. Οι τροποποιήσεις και όσα άλλα στοιχεία αναφέρονται στο νόμο αυτόν, υποβάλλονται στη δημοσιότητα μέσω του Γ.Ε.ΜΗ. Μία εταιρία, εάν δεν πληροί όλες τις απαιτούμενες προϋποθέσεις, κηρύσσεται άκυρη, με απόφαση του δικαστηρίου. Μερικές περιπτώσεις, που μπορούν να προκαλέσουν την ακύρωση μίας εταιρίας παρουσιάζονται παρακάτω. Η σύσταση να γίνει χωρίς έγγραφο, σύμφωνα με το άρθρο 49 §2. Στο καταστατικό να παραλείπονται βασικά στοιχεία, όπως η επωνυμία, ο σκοπός κτλ. Ο σκοπός της εταιρίας αντίκειται στη δημόσια τάξη ή είναι παράνομος. Οι ιδρυτές της εταιρίας δεν είχαν δικαιοπρακτική ικανότητα όταν υπέγραψαν την πράξη σύστασης της εταιρίας. (Παπακωνσταντίνου, Ε., Μαρκοπούλου Δ., 2015: 49-54)

Αυτή η περίπτωση, μπορεί να μην οδηγήσει στην ακύρωση της εταιρίας, αν ένας από τους ιδρυτές καταστεί ικανός και εγκρίνει τη σύσταση της εταιρίας,

μέσα στο χρονικό πλαίσιο του ενός έτους, από την εγγραφή της εταιρίας στο Γ.Ε.ΜΗ.

Αίτηση για ακύρωση της εταιρίας, μπορεί να υποβάλλει κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον, εντός ενός χρόνου από την εγγραφή της εταιρίας στο Γ.Ε.ΜΗ., και κοινοποιείται υποχρεωτικά στην εταιρία. Ο χρονικός περιορισμός αυτός δεν ισχύει στην περίπτωση που ο σκοπός της εταιρίας είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη. Την ακύρωση της εταιρίας, μπορεί να εμποδίσει η τροποποίηση του καταστατικού και γι' αυτό δίνεται μία προθεσμία τριών μηνών από το δικαστήριο, ώστε να τροποποιηθεί το καταστατικό και να καταχωρηθεί στο Γ.Ε.ΜΗ. Ωστόσο, η κήρυξη ακυρότητας δεν επηρεάζει την εγκυρότητα των υποχρεώσεων ή των απαιτήσεων της εταιρίας.

1.10.3. ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε.

Τα όργανα της Ι.Κ.Ε. είναι η Γενική Συνέλευση και οι Διαχειριστές. Η εταιρία μπορεί να διαχειρίζεται και να εκπροσωπείται από έναν ή περισσότερους διαχειριστές. Αν δεν ορίζεται στο καταστατικό, οι πράξεις διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας, διενεργούνται συλλογικά από όλους τους εταίρους. Υπάρχει η δυνατότητα να οριστεί η διαχείριση για ορισμένο χρόνο και αν δεν οριστεί η διάρκεια, η απόφαση ισχύει για αόριστο χρόνο. Οι εταίροι αποφασίζουν με πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων, για το ποιος θα είναι ο διαχειριστής. Διαχειριστής δύναται να είναι μόνο φυσικό πρόσωπο, ανεξάρτητα εάν είναι εταίρος. (Παπακωνσταντίνου, Ε., Μαρκοπούλου Δ., 2015: 49-54)

Η ανάκληση του διαχειριστή γίνεται με απόφαση των εταίρων, εφόσον συναινεί η πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων ή όποια πλειοψηφία ορίζει το καταστατικό. Ο διορισμός, η ανάκληση και η αντικατάσταση του διαχειριστή υπόκεινται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ.

Στα καθήκοντα του διαχειριστή, εντάσσεται η τήρηση των βιβλίων των εταίρων και του ενιαίου βιβλίου πρακτικών αποφάσεων της διαχείρισης. Στο βιβλίο των εταίρων καταχωρούνται τα ονόματα των εταίρων, η διεύθυνσή τους, ο αριθμός εταιρικών μεριδίων που κατέχουν, το είδος της εισφοράς που εκπροσωπούν τα μερίδια, η χρονολογία κτήσεως και μεταβίβασης ή επιβάρυνσης αυτών, και τα ειδικά δικαιώματα που παρέχει το καταστατικό στους εταίρους. Το ενιαίο βιβλίο πρακτικών αποφάσεων της διαχείρισης, περιέχει όλες τις αποφάσεις των εταίρων και τις αποφάσεις της διαχείρισης που λαμβάνονται από περισσότερους διαχειριστές και δεν

αφορούν θέματα τρέχουσας διαχείρισης ή, ανεξάρτητα του αριθμού των διαχειριστών, συνιστούν πράξεις που καταχωρίζονται στο Γ.Ε.ΜΗ.

Οι εταίροι λαμβάνουν αποφάσεις για τις τροποποιήσεις του καταστατικού, διορίζουν ή ανακαλούν τον διαχειριστή, είναι αρμόδιοι για την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, για τη διανομή των κερδών, για το διορισμό του ελεγκτή και την απαλλαγή του διαχειριστή από την ευθύνη. Επίσης, μπορούν να αποκλείσουν εταίρο, να λύσουν την εταιρία ή να παρατείνουν τη διάρκειά της, και τέλος, είναι αρμόδιοι για τη μετατροπή ή τη συγχώνευση της εταιρίας.

Η συνέλευση των εταίρων συγκαλείται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο και μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσης, με αντικείμενο την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Αυτή είναι η τακτική συνέλευση. Σε οποιαδήποτε άλλη χρονική στιγμή, εάν το θελήσει, μπορεί να δώσει εντολή για συνέλευση κάθε εταίρος που κατέχει το 1/10 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Την εντολή αυτή εκτελεί ο διαχειριστής, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη σύγκληση και την ενημέρωση των εταίρων, οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν την ημέρα της συνέλευσης, με προσωπική πρόσκληση.

Συμμετοχή στη συνέλευση έχουν όλοι οι εταίροι αυτοπροσώπως ή με αντιπρόσωπο και έχουν το δικαίωμα να λάβουν το λόγο και να ψηφίσουν. Κάθε εταιρικό μερίδιο παρέχει το δικαίωμα μίας ψήφου. Ένας εταίρος δε μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα ψήφου του εάν πρόκειται να αποφασιστεί ο ορισμός ειδικού εκπροσώπου για διεξαγωγή δίκης εναντίον του ή η απαλλαγή από την ευθύνη του ή ο αποκλεισμός του από την εταιρία. Η συνέλευση αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων και οι αποφάσεις δεσμεύουν τους απόντες ή τους διαφωνούντες εταίρους. Κατ' εξαίρεση των παραπάνω και εφόσον οι αποφάσεις των εταίρων είναι ομόφωνες, μπορούν να λαμβάνονται εγγράφως, χωρίς συνέλευση με τη συγκατάθεση των εταίρων. (Παπακωνσταντίνου, Ε., Μαρκοπούλου Δ., 2015: 49-54)

1.10.4. ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε.

Η λύση της Ι.Κ.Ε. μπορεί να αποφασιστεί οποιαδήποτε στιγμή από τους εταίρους της, χωρίς να συντρέχει σοβαρός λόγος. Άλλους λόγους λύσης, αποτελούν η πτώχευση της εταιρίας και η πάροδος του ορισμένου, στο καταστατικό, χρόνου διάρκειας ζωής της εταιρίας. Επίσης, η εταιρία μπορεί να λυθεί για λόγους που αναφέρει το καταστατικό και η νομοθεσία.

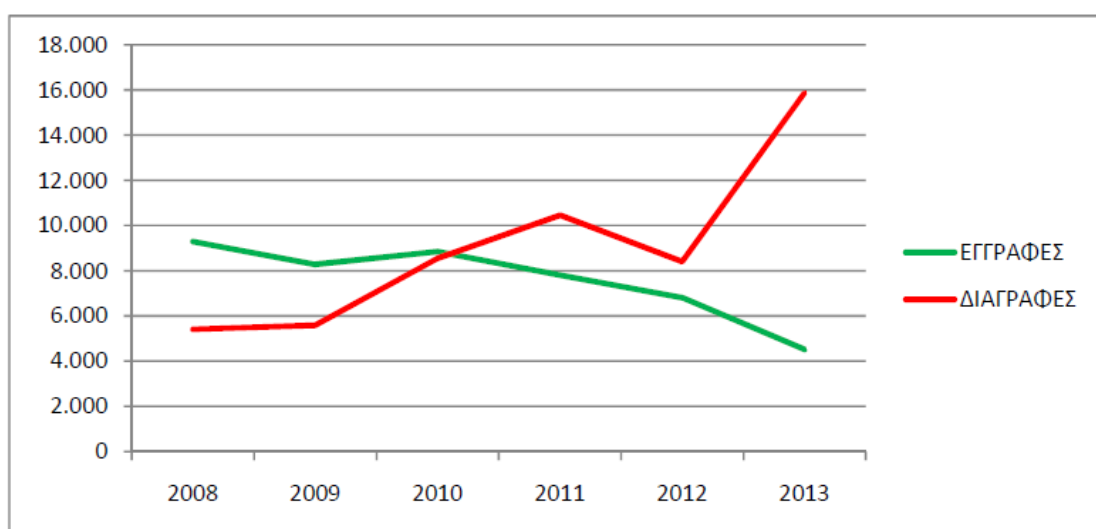
Στην περίπτωση λύσης της εταιρίας λόγω πτώχευσης, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει το Πτωχευτικό Δίκαιο. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις πραγματοποιείται η εκκαθάριση από τον διαχειριστή και μέχρι να ολοκληρωθεί, η εταιρία διατηρεί την επωνυμία της προστιθέμενου του όρου «υπό εκκαθάριση». Το πρώτο βήμα της εκκαθάρισης είναι η απογραφή των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της εταιρίας. Κατόπιν, ο εκκαθαριστής συντάσσει τις οικονομικές καταστάσεις τέλους χρήσης, οι οποίες θα πρέπει να εγκριθούν από τους εταίρους και αν η εκκαθάριση διαρκέσει περισσότερο από ένα έτος, ο εκκαθαριστής θα πρέπει να καταρτίζει τις οικονομικές καταστάσεις κάθε χρόνο. Στις υποχρεώσεις του εκκαθαριστή είναι και η τακτοποίηση των υποχρεώσεων της εταιρίας, η εξόφληση των χρεών της όπως και η είσπραξη των απαιτήσεων της και η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας. Η ευθύνη των εταίρων που έχουν εξωκεφαλαιακές εισφορές, εξακολουθεί να υφίσταται κατά το στάδιο της εκκαθάρισης, όπου οι εταίροι υποχρεούνται να παρέχουν υπηρεσίες όταν χρειάζεται. Το ίδιο ισχύει και για τους εταίρους που έχουν εγγυητικές εισφορές, οι οποίοι είναι υπόχρεοι για την καταβολή των χρεών της εταιρίας έναντι των τρίτων και η ευθύνη αυτή παρατείνεται έως τρία έτη μετά τη λύση της εταιρίας. (Παπακωνσταντίνου, Ε., Μαρκοπούλου Δ., 2015: 49-54)

Όταν τελειώσει η παραπάνω διαδικασία, ο εκκαθαριστής συντάσσει τις οικονομικές καταστάσεις ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης, οι οποίες θα πρέπει να εγκριθούν από τους εταίρους. Έπειτα ο εκκαθαριστής διανέμει στους εταίρους το ποσό που προέκυψε από την εκκαθάριση, ανάλογα με τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων που κατέχει ο καθένας. Προτεραιότητα, αν το ορίζει το καταστατικό, συνηθίζεται να έχουν τα εταιρικά μερίδια από κεφαλαιακές εισφορές, ωστόσο αν συναινέσουν όλοι οι εταίροι μπορεί να καταρριφθεί η προτεραιότητα και να γίνει η

διανομή εξίσου σε όλους. Με το πέρας όλων των διαδικασιών ο εκκαθαριστής καταχωρεί την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης στο Γ.Ε.ΜΗ.

1.11. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

Ατομικές επιχειρήσεις

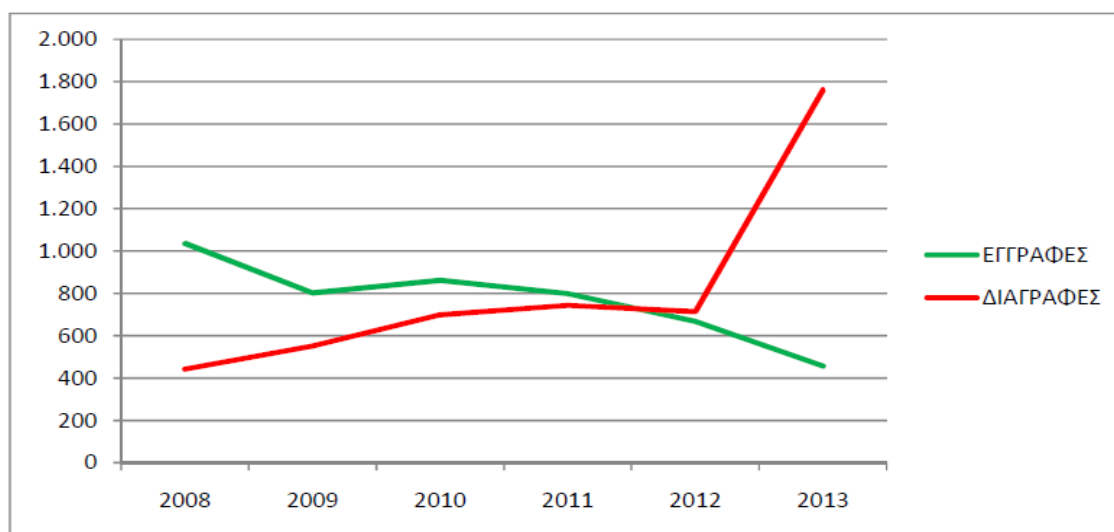

Πηγή: ΕΕΑ

Διάγραμμα 1.1.

Η πορεία των ατομικών επιχειρήσεων, όπως φαίνεται και στο Διάγραμμα 1.1. ήταν πτωτική, ιδιαίτερα μετά το 2011, όταν είχε ήδη ξεσπάσει η οικονομική κρίση. Ενώ μέχρι το 2010 οι εγγραφές κινούνται σε ανοδικά επίπεδα, με μία μικρή κάμψη το 2009, από το 2011 κι έπειτα οι εγγραφές μειώθηκαν κατά πολύ, και όπως ήταν φυσικό αυξήθηκαν οι διαγραφές, ιδιαιτέρως μετά το 2012.

Ομόρρυθμες εταιρείες

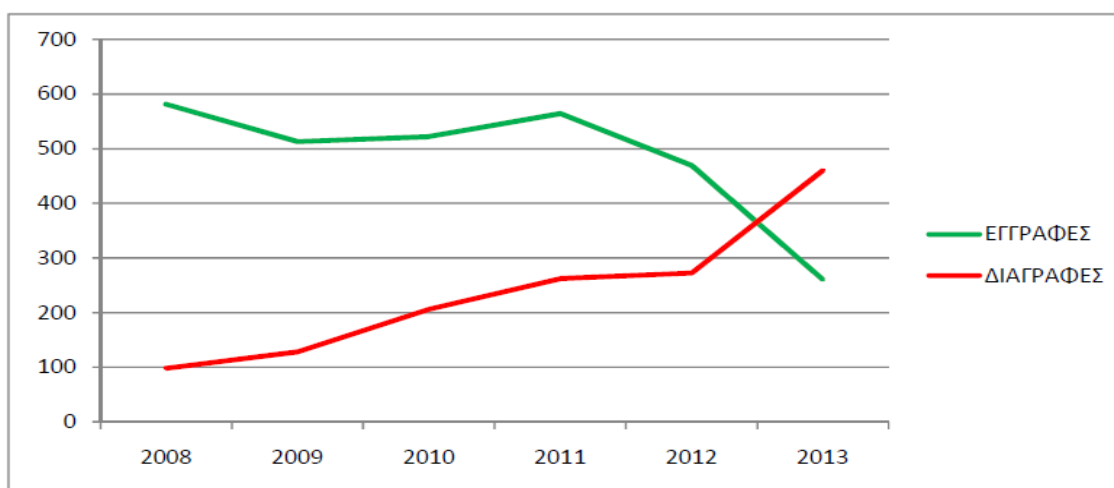

Πηγή: ΕΕΑ

Διάγραμμα 1.2.

Και οι ομόρρυθμες εταιρείες ακολούθησαν την ίδια πτωτική πορεία με τις ατομικές επιχειρήσεις. Στη συγκεκριμένη περίπτωση βέβαια, η πτώση των Ο.Ε. ξεκίνησε νωρίτερα, δηλαδή από το 2009 και μετά. Και οι διαγραφές και σε αυτή την περίπτωση ακολούθησαν ανοδική πορεία με το μεγαλύτερο ποσοστό να σημειώνεται το 2012 με 2013.

Ετερόρρυθμες εταιρείες

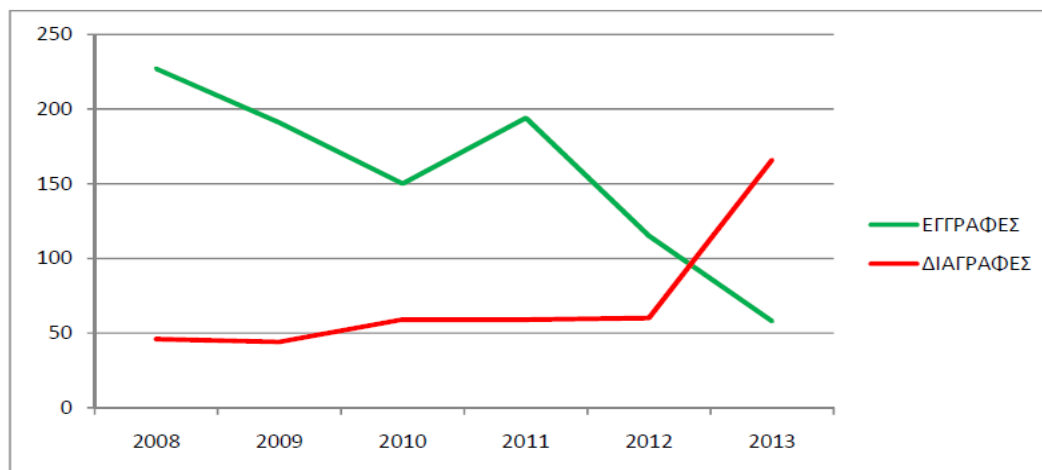
Πηγή: ΕΕΑ

Διάγραμμα 1.3.

Οι ετερόρρυθμες εταιρείες, σε αντίθεση με τις ομόρρυθμες ακολούθησαν μια πιο σταθερή πορεία με δείγματα ανόδου, αλλά και αυτές μετά την ύφεση άρχισαν να

μειώνονται, κυρίως από το 2011 και μετά. Οι διαγραφές και εδώ, όπως και στις Ο.Ε., αυξήθηκαν, ιδιαιτέρως από το 2012 και μετά.

Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης

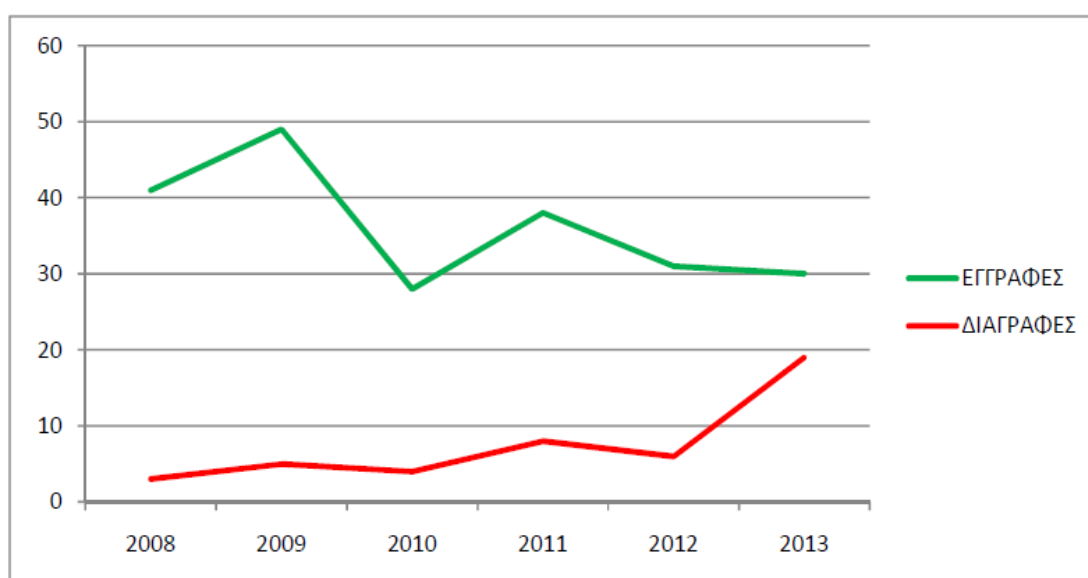

Πηγή: ΕΕΑ

Διάγραμμα 1.4.

Οι Ε.Π.Ε., ενώ μέχρι το 2010 ακολούθησαν αρκετά καθοδική πορεία, το διάστημα μέσα στην κρίση, δηλαδή από το 2010 μέχρι το 2011 αυξήθηκαν κατά πολύ, αλλά και αυτές από το 2011 και μετά μειώθηκαν κατά πολύ, και όπως ήταν φυσικό αυξήθηκαν οι διαγραφές.

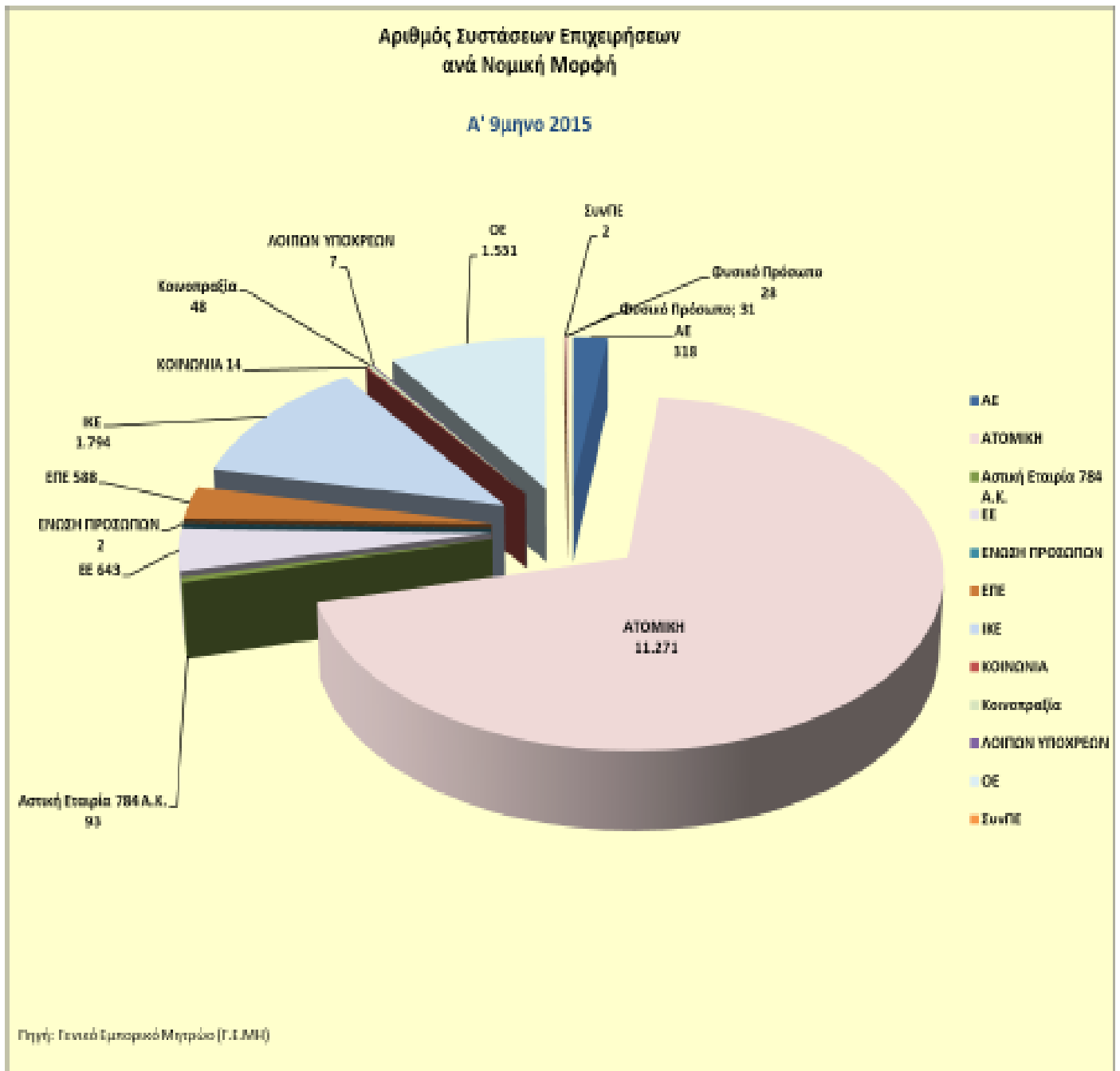
Ανόνυμες Εταιρείες

Πηγή: ΕΕΑ

Διάγραμμα 1.5.

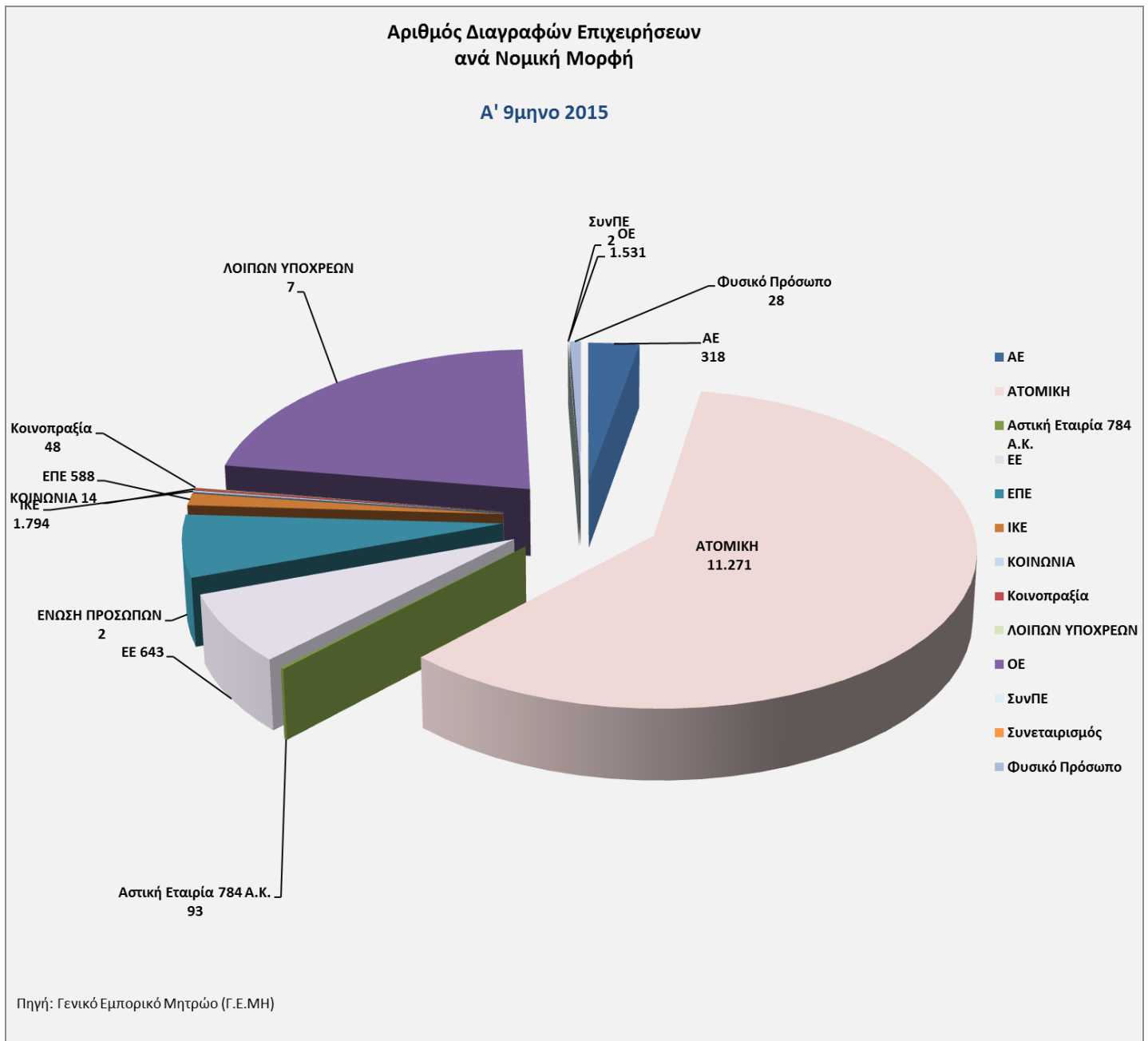
Η πορεία των Ανώνυμων Εταιρειών δεν είχε μεγάλες αποκλίσεις, συγκριτικά με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις. Αύξηση παρατηρείται κυρίως από το 2008 έως το 2009 και από το 2010 έως το 2011. Μεγάλη πτώση εγγραφών παρατηρήθηκε μεταξύ του 2009 και 2010. Η πορεία των Α.Ε. από το 2011 κι έπειτα ήταν σταθερή. Οι διαγραφές και σε αυτή την περίπτωση αυξήθηκαν από το 2012 και μετά.

Πηγή: ΕΕΑ

Διάγραμμα 1.6.

Ο μεγαλύτερος αριθμός συστάσεων το Α' Ενεάμηνο 2015 αφορούσε ατομικές επιχειρήσεις (69% του συνόλου των συστάσεων), ακολούθησαν δε οι Ι.Κ.Ε. (11,8% του συνόλου των συστάσεων), οι Ο.Ε. (9,1% του συνόλου των συστάσεων) και οι Ε.Ε. (3,9% του συνόλου των συστάσεων).

Πηγή: ΕΕΑ

Διάγραμμα 1.7.

Αντίστοιχα, ο μεγαλύτερος αριθμός διαγραφών το Α' Εννεάμηνο 2015 αφορούσε ατομικές επιχειρήσεις (59,4% του συνόλου των διαγραφών), ακολούθησαν δε οι Ο.Ε. (21,8% του συνόλου των διαγραφών), οι Ε.Ε. (7,1% του συνόλου των διαγραφών) και οι ΕΠΕ (6,4% του συνόλου των διαγραφών).

1.12. Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΗΜΕΡΑ

Αρνητικό επί των αριθμών, αλλά συγκρατημένα αισιόδοξο επί της ουσίας, είναι το ισοζύγιο των εγγραφών -διαγραφών επιχειρήσεων για τον πρώτο μήνα του 2017.

Με βάση τα στοιχεία που τηρεί το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) οι **εγγραφές νέων επιχειρήσεων** είναι κατά 16,9% λιγότερες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2016, ενώ λιγότερες κατά 30,8% είναι και οι **διαγραφές**. Άσχετα όμως από τα επιμέρους στατιστικά στοιχεία που θα παρατεθούν στη συνέχεια, η γενική εικόνα είναι ότι η επιχειρηματικότητα στη χώρα, παραμένει υποχώρηση.

Η όποια «αχτίδα φωτός» προέρχεται από το γεγονός ότι καταγράφεται αισθητή αύξηση στις ιδρύσεις **Ανώνυμων Εταιρειών (ΑΕ)**, όπως αντίστοιχα αισθητή είναι και η μείωση των διαγραφών (ΑΕ). Την ίδια στιγμή αυξάνονται σημαντικά οι ιδρύσεις **Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Επιχειρήσεων (ΙΚΕ)**, ενώ σταθερές ως προς τις ενάρξεις παραμένουν οι **Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ)**.

Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από το ΓΕΜΗ, στα μητρώα του γράφτηκαν κατά τον Ιανουάριο συνολικά 1.855 επιχειρήσεις, έναντι 2.232 εγγραφών τον Ιανουάριο του 2016. Το ίδιο διάστημα, λουκέτο έβαλαν 2.863 επιχειρήσεις κάθε μορφής, έναντι των 4.140 του αντίστοιχου διαστήματος του 2016. (Ζησίμος, Σ., 2017, <http://www.euro2day.gr/news/economy/article/1514107/se-ae-kai-ike-strefetai-h-epiheirhmatikothta.html>, Σε ΑΕ και ΙΚΕ στρέφεται η επιχειρηματικότητα)

Ανά νομική μορφή, διαπιστώνουμε ότι **τον Ιανουάριο του 2017** ξεκίνησαν τη δραστηριότητά τους 47 ανώνυμες εταιρείες, ενώ την ίδια στιγμή, διαγράφηκαν από τα μητρώα 72. Η εικόνα για τις ανώνυμες εταιρείες, είναι αισθητά καλύτερη από αυτή του αντίστοιχου διαστήματος του 2016, όπου είχαν εγγραφεί 31 και είχαν διαγραφεί 129 ΑΕ. Δηλαδή καταγράφεται μία αύξηση στις ιδρύσεις της τάξεως του 51,6% και μια υποχώρηση στις διαγραφές σε ποσοστό 44,2%

Ισχυρή, πάντα τηρουμένων των αναλογιών, είναι και η συμμετοχή στο ισοζύγιο των **Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Επιχειρήσεων** στις οποίες οι εγγραφές ανέρχονται στις 477, έναντι των 320 που είχαν εγγραφεί το αντίστοιχο διάστημα του

2016. Ως προς τις διαγραφές ΙΚΕ, φέτος, για το εξεταζόμενο διάστημα αριθμούν τις 75, έναντι 60 το 2016. Διαπιστώνουμε δηλαδή μια αύξηση των ιδρύσεων της τάξεως του 49%, ενώ η αύξηση των διαγραφών ΙΚΕ ανέρχεται στο 25%.

Ανάλογη με την περυσινή, είναι η εικόνα των εγγραφών για τις **Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ)** με μόλις 20 εγγραφές, έναντι 23 εγγραφών το 2016. Ωστόσο στις ΕΠΕ, καταγράφεται μία σημαντική υποχώρηση των διαγραφών που περιορίζονται στις 140, όταν τον Ιανουάριο του προηγούμενου έτους είχαν ανέλθει στις 306. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι μικροί αριθμοί ιδρύσεων ΕΠΕ, αποδίδονται στην επιλογή των επιχειρηματιών να ξεκινήσουν τη δραστηριότητά τους με τη νομική μορφή της ΙΚΕ που μπορεί να ιδρυθεί με μετοχικό κεφάλαιο ακόμα και ενός ευρώ.

Σε ό,τι αφορά τις διαγραφές των **ατομικών επιχειρήσεων** αυτές ανέρχονται σε 2.062 τον Ιανουάριο του 2017, έναντι 2.742 το αντίστοιχο διάστημα του 2016. Την ίδια στιγμή, δηλαδή τον Ιανουάριο του 2017 ξεκίνησαν τη δραστηριότητά τους 1.006 ατομικές επιχειρήσεις, έναντι 1.049 τον Ιανουάριο. Καταγράφεται δηλαδή μία υποχώρηση των διαγραφών κατά 24,7% και των εγγραφών κατά 4%.

Μειωμένες είναι οι εγγραφές, αλλά και οι διαγραφές για τις **Ομόρρυθμες Εταιρείες (ΟΕ)**. Συγκεκριμένα, τον Ιανουάριο του 2017 εγράφησαν 175 επιχειρήσεις έναντι 226 το αντίστοιχο διάστημα του 2016 (-22,6%). Αναφορικά με τις διαγραφές, αυτές παρουσιάζουν μεγαλύτερη μείωση καθώς από τις 621 το 2016 υποχωρούν στις 366 το 2017 (-41%).

Τέλος, θετική μπορεί να χαρακτηρισθεί η εικόνα για τις **Ετερόρρυθμες Εταιρείες (ΕΕ)** οι εγγραφές των οποίων το Ιανουάριο του 2017 ανέρχονται στις 118 έναντι 88 τον αντίστοιχο μήνα του 2016 καταγράφοντας αύξηση 34%. Σημαντική υποχώρηση εμφανίζουν οι διαγραφές, περιοριζόμενες στις 139 έναντι 241 τον Ιανουάριο του 2016 (-42,3%). (Ζησίμος, Σ., 2017, <http://www.euro2day.gr/news/economy/article/1514107/se-ae-kai-ike-strefetai-h-epiheirhmatikothta.html>, Σε ΑΕ και ΙΚΕ στρέφεται η επιχειρηματικότητα)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο - ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

2.1. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Είναι γεγονός ότι οι μικρές επιχειρήσεις υπερέχουν από αριθμητική άποψη των μεγάλων επιχειρήσεων στη χώρα μας και έτσι δικαιολογημένα χαρακτηρίζονται ως η «ραχοκοκαλιά» της ελληνικής οικονομίας. Ως προς την επιλογή άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας ενός ατόμου με τη μορφή ατομικής επιχείρησης εμφανίζονται ορισμένα πλεονεκτήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Τα βασικότερα από αυτά είναι: (Φαναριώτης, Π., 2001: 42)

- 1. Η αμεσότητα της επικοινωνίας του ιδιοκτήτη με τους πελάτες, προμηθευτές, εργαζομένους.** Στην ατομική επιχείρηση οι πελάτες και οι προμηθευτές αν έχουν κάποιο πρόβλημα έχουν την δυνατότητα και την ευκολία να έρθουν σε άμεση επαφή με τον ιδιοκτήτη ο οποίος μπορεί να τους λύσει γρήγορα το πρόβλημα τους ή να τους λύσει τυχόν απορία η οποία αφορά το προϊόν ή τις υπηρεσίες που προσφέρει.
- 2. Η άμεση και συνεπώς αποτελεσματικότερη εποπτεία της επιχείρησης.** Από τη στιγμή που ο ιδιοκτήτης είναι ένας είναι σαφώς πιο εύκολο για αυτόν να έχει τον έλεγχο της επιχείρησης του, να εντοπίζει άμεσα τα προβλήματα και να τα επιλύει.
- 3. Η ευελιξία της Διοίκησης στη λήψη αποφάσεων.** Η λήψη των αποφάσεων γίνεται γρήγορα και έτσι αυξάνεται και η ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται ταχύτερα στις προκλήσεις του περιβάλλοντος.
- 4. Η κατά κανόνα ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση των ατομικών επιχειρήσεων.** Ο κρατικός έλεγχος σε τέτοιες επιχειρήσεις είναι μικρότερος από κάθε άλλη μορφή. Η επιχείρηση αυτή καθαυτή δεν πληρώνει φόρους εισοδήματος, αφού ο ιδιοκτήτης είναι υπεύθυνος για αυτούς.
- 5. Μια ατομική επιχείρηση στήνεται πιο εύκολα από κάθε άλλη μορφή επιχείρησης.** Δεν υφίσταται περιορισμός ελάχιστου κεφαλαίου ίδρυσης. Επίσης, δεν απαιτούνται χρονοβόρες διατυπώσεις και έτσι μπορεί να ξεκινήσει αμέσως τις εργασίες της.
- 6. Ο ιδιοκτήτης έχει τον απόλυτο έλεγχο και απολαμβάνει όλα τα κέρδη.**
- 7. Η οικονομία δαπανών λειτουργίας.** Μία ατομική επιχείρηση για να λειτουργήσει δεν χρειάζεται πολλά χρήματα ή μεγάλο κεφάλαιο για να λειτουργήσει σωστά.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Όπως σε κάθε περίπτωση υπάρχουν δύο πλευρές έτσι συμβαίνει και σε αυτή. Εκτός από τα πλεονεκτήματα που προαναφέρθηκαν υπάρχουν και κάποια λίγα αλλά σημαντικά μειονεκτήματα. Τα μειονεκτήματα αυτά μπορεί να καταστούν κατά περιπτώσεις αποφασιστικής σημασίας που να εξουδετερώνουν τα παραπάνω πλεονεκτήματα. Αυτά είναι κυρίως:

1. **Ο ιδιοκτήτης είναι απολύτως υπεύθυνος για τις ζημιές, τα χρέη και όλες τις άλλες υποχρεώσεις.** Αυτό σημαίνει ότι ο επιχειρηματικός κίνδυνος αναλαμβάνεται εξ ολοκλήρου από τον ίδιο τον επιχειρηματία και σε περίπτωση ζημίας ο επιχειρηματίας καλύπτει αυτή τη ζημία από την προσωπική του περιουσία.
2. **Υπερβολικός συγκεντρωτισμός αρμοδιοτήτων.** Ο ιδιοκτήτης είναι υποχρεωμένος να πάρει μόνος του όλες τις αποφάσεις που αφορούν τη λειτουργία και τις δραστηριότητες της επιχείρησης προς οικονομία δαπανών που σαν αποτέλεσμα έχει να παρεμποδίζεται η ανάπτυξη.
3. **Ο ιδιοκτήτης είναι ο μόνος υπεύθυνος για την εξεύρεση χρηματοδότησης και δανείων.** (Φαναριώτης, Π., 2001: 42)
4. **Περιορισμένη οικονομική επιφάνεια και πιστοληπτική ικανότητα.** Δεδομένου ότι η μικρή χρονική διάρκεια λειτουργίας της μειώνει τη φερεγγυότητα της επιχείρησης.
5. **Η επιχείρηση παύει να υφίσταται μετά τον θάνατο του ιδιοκτήτη.** Εφόσον ο ιδιοκτήτης συγκεντρώνει στο πρόσωπό του όλες σχεδόν τις διοικητικές θέσεις της επιχείρησης είναι απολύτως λογικό μετά το θάνατό του να σταματάει και η λειτουργία της επιχείρησης

2.2. ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΟΜΟΡΡΥΘΜΩΝ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

1. Δεν απαιτείται η τήρηση πολύπλοκων βιβλίων.
2. Όλοι οι εταίροι είναι συνυπεύθυνοι.
3. Έχει χαμηλό συντελεστή φορολόγησης.
4. Επειδή όλοι οι εταίροι έχουν ισότιμα ευθύνη, η πιστοληπτική ικανότητα είναι αρκετά υψηλή.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

1. Οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρείας ευθύνονται με ολόκληρη την περιουσία τους για όλες τις υποχρεώσεις της εταιρείας, με αλληλέγγυα ευθύνη τους. Με τη λύση της εταιρείας δεν παύει η ευθύνη τους.
2. Σε περίπτωση πτώχευσης υπάρχει περίπτωση οι εταίροι να χάσουν ολόκληρη την προσωπική τους περιουσία.
3. Σε περίπτωση που κάποιος από τους εταίρους κάνει μια λάθος ενέργεια αυτό μπορεί να έχει αρνητικό αποτέλεσμα πάνω στην περιουσία των άλλων εταίρων. (<http://www.moneypedia.gr/>, 2015, Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.))

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Εκτός από το ότι τα ετερόρρυθμα μέλη έχουν περιορισμένη ευθύνη, κατά τα άλλα τα πλεονεκτήματα της Ε.Ε. είναι τα ίδια με τα πλεονεκτήματα της Ο.Ε.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στη διαχείριση της εταιρείας, κάτι το οποίο ισχύει για τους ομόρρυθμους εταίρους. Τα μειονεκτήματα για τους ομόρρυθμους εταίρους της Ε.Ε. είναι τα ίδια με τα μειονεκτήματα των ομόρρυθμων εταίρων της Ο.Ε. (<http://www.moneypedia.gr/>, 2015, Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.))

2.3. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ Ε.Π.Ε

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Οι ΕΠΕ αποτελούν μικρότερο ρίσκο για τον επιχειρηματία, διότι οι ευθύνες για ζημιές, βλάβες, απώλειες, φόρους ή δικαστικές διαμάχες περιορίζονται στα κεφάλαια της ίδιας της επιχείρησης.

1. Οι εταιρείες μπορούν να συλλέξουν κεφάλαια με την πώληση μετοχών. Οι πιστωτές έχουν μεγαλύτερη έφεση στον δανεισμό εταιρειών από ό,τι σε ιδιώτες, ατομικές επιχειρήσεις ή συνεταιρισμούς.
2. Αντίθετα από τις ατομικές επιχειρήσεις και τους συνεταιρισμούς, όπου οι δραστηριότητες μπορεί να διακοπούν από τον θάνατο ή την πτώχευση ενός ιδιοκτήτη,

οι εταιρείες δεν επηρεάζονται από τέτοια συμβάντα, διότι η λειτουργία τους συνεχίζεται ανεξάρτητα από το τι συμβαίνει στον κάθε μέτοχο προσωπικά.

3. Αφού οι μέτοχοι (ιδιοκτήτες) δεν διοικούν προσωπικά την επιχείρηση, η ιδιοκτησία μπορεί να αλλάζει ιδιοκτήτη με την αγορά και την πώληση μετοχών χωρίς να επηρεάζονται οι καθημερινές λειτουργίες της επιχείρησης.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

1. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου κάποιος φορολογείται περισσότερο από μία φορά για το εισόδημα που έλαβε από μια επιχείρηση.

2. Λειτουργώντας ως νομική οντότητα η επιχείρηση πληρώνει φόρο εισοδήματος για τα χρήματα που κέρδισε. Επιπρόσθετα οι μέτοχοι πληρώνουν και φόρο εισοδήματος για τα μερίσματα τα οποία πήραν από την επιχείρηση. Οι εργαζόμενοι που είναι και μέτοχοι πρέπει φυσικά να πληρώσουν φόρο εισοδήματος για τους μισθούς τους και έτσι φορολογούνται μία ακόμη φορά.

3. Μια εταιρεία υπάγεται σε σειρά νόμους, οι οποίοι δεν ισχύουν για τις ατομικές επιχειρήσεις και τους συνεταιρισμούς. Παραδείγματα διαφορών είναι η υποχρέωση για διατήρηση βιβλίων, για συνελεύσεις του διοικητικού συμβουλίου και για την ύπαρξη ενός απαιτούμενου αριθμού συνελεύσεων του συμβουλίου αυτού. (<http://www.moneypedia.gr/>, 2015, Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.))

2.4. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ Α.Ε.

Στις περιπτώσεις που η επιλογή του εταιρικού τύπου είναι ελεύθερη, πρέπει να σταθμίζονται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε τύπου εταιρείας και να επιλέγεται ο καταλληλότερος.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Η Α.Ε. έχει όλα τα πλεονεκτήματα των μεγάλων επιχειρήσεων, τα οποία είναι:

Α. Η άρτια οργάνωση από κάθε άποψη

β. Η ευχερής προμήθεια υλικών και υπηρεσιών

γ. Η πρόσληψη ικανού και κατάλληλου προσωπικού

- δ. Η εξεύρεση φτηνού ξένου κεφαλαίου ε. Η εύκολη διάθεση των προϊόντων και υπηρεσιών στ. Το χαμηλότερο κόστος παραγωγής και εμπορίας ζ. Η ευνοϊκότερη φορολογική αντιμετώπιση η. Η αυξημένη φερεγγυότητά της στην αγορά θ. Η εύκολη μεταβίβαση της μετοχής δηλ. εύκολη είσοδος και έξοδος των μετόχων. ι. Το περιορισμένο της ευθύνης των μετόχων.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Η Α.Ε. εκτός από τα σημαντικά πλεονεκτήματα έχει και ορισμένα μειονεκτήματα όπως:

- α.** Οι μέτοχοι είναι αμέτοχοι στη διοίκηση και στη διαχείριση της εταιρείας.
β. Οι αντιθέσεις μεταξύ των μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου ως προς τη διανομή των κερδών.
γ. Η αδιαφορία του Δ. Σ. στο οποίο μετέχουν έμπειροι τεχνοκράτες προς τις απόψεις των μικρών μετόχων. (<http://www.moneypedia.gr/>, 2015, Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.))

2.5. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Ανάμεσα στα πλεονεκτήματα των συνεταιρισμών περιλαμβάνονται:

- α) η ισότιμη διανομή των κερδών στους εργαζομένους ή καταναλωτές,
- β) οι χαμηλότερες τιμές μέσω κατάργησης ενδιάμεσων φάσεων της παραγωγής και της διανομής, και
- γ) η δυνατότητα βελτίωσης των εργασιακών σχέσεων.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Τα μειονεκτήματα είναι τα εξής:

- (α) Η πιθανή έλλειψη αφοσίωσης στις αρχές του συνεταιρισμού από μερικούς εργαζομένους.
- (β) Οι διαμάχες που ανακύπτουν ανάμεσα στις αρχές του συνεταιρισμού και την ανάγκη για εμπορική επιτυχία.
(γ) Στελέχη του προσωπικού με καλύτερα προσόντα ή περισσότερη εμπειρία μπορεί να μη θέλουν να έχουν την ίδια δικαιοδοσία διοίκησης με τους πιο άπειρους

συναδέλφους τους, ειδικότερα όταν μερικά μέλη έχουν συνεισφέρει περισσότερο κεφάλαιο, χρόνο ή εξοπλισμό από ότι τα υπόλοιπα.

- (δ) Οι δυσκολίες εξεύρεσης νέων μελών που να διαθέτουν πολύ χρήσιμες τεχνικές και επιχειρηματικές δεξιότητες και τα οποία δείχνουν σημαντικό ενδιαφέρον για ένταξη στο συνεταιρισμό. Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να χρειάζεται η επιχείρηση να προσλάβει έμπειρους εργαζόμενους είτε ως υπαλλήλους χωρίς δικαίωμα ψήφου είτε ως υπεργολάβους. Γι' αυτό και ο συνεταιρισμός αρχίζει να ενεργεί ως συμβατικός εργοδότης και αναμειγνύεται σε διαμάχες που αφορούν τις εργασιακές σχέσεις, σε διαδικασίες απολύσεων και προσφυγών, σε διαπραγματεύσεις για τους μισθούς, κλπ.

2.6. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των υπηρεσιών διευκολύνουν την ισότητα στην πρόσβασή τους και ανταποκρίνονται στις ανάγκες των χρηστών συνήθως με περισσότερο εξατομικευμένο τρόπο, λειτουργώντας στη βάση της επικουρικότητας ή της τοπικής αμεσότητας.

Κατά τη δραστηριοποίηση μιας κοινωνικής επιχείρησης, σημαντικά οφέλη απορρέουν μέσω του δημιουργούμενου κοινωνικού κεφαλαίου, το οποίο αποτελεί έναν πόρο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά την παραγωγική διαδικασία ώστε να βελτιώσει την απόδοσή της και συνεισφέρει και στην εκδημοκράτιση των διαδικασιών της. Επίσης, ελαχιστοποιεί το κόστος συναλλαγών ανάμεσα στα ενδιαφερόμενα μέλη (καταναλωτές, χορηγοί, δωρητές, δημόσιες αρχές) και στην επιχείρηση και έχει τη δυνατότητα να αυξήσει την παραγωγικότητα των εργαζομένων μέσω της ανάπτυξης συνεταιριστικής συμπεριφοράς.

Σε απάντηση όσων τις κρίνουν ως απλά έναν τομέα μεταφοράς δημοσίων ευθυνών και ως μέθοδο περαιτέρω μείωσης των δημοσίων δαπανών, οι κοινωνικές επιχειρήσεις οδηγούνται στην παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών χρησιμοποιώντας όλες τις ποιοτικές μεθόδους διοίκησης μιας κερδοσκοπικής επιχείρησης όπως η ευελιξία, η ταχύτητα, η δημιουργικότητα και η προθυμία ανάληψης ευθυνών.

Οι εργαζόμενοι στις κοινωνικές επιχειρήσεις εκτιμούν το γεγονός ότι εργάζονται για μια επιχείρηση που έχει κοινωνικούς σκοπούς και ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μελών της. Αυτό δημιουργεί ικανοποίηση στους εργαζομένους, οι οποίοι είναι σε θέση να προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες στους καταναλωτές. Εξάλλου, το αποτέλεσμα της εμπιστοσύνης των καταναλωτών βασίζεται κυρίως στις

ποιοτικότερες παρεχόμενες υπηρεσίες και όχι τόσο στην κατανόηση της οργανωτική δομής των κοινωνικών επιχειρήσεων.

Η απόκτηση συλλογικών ωφελειών σε συνδυασμό με την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών είναι βασικό κίνητρο απασχόλησης σε μια κοινωνική επιχείρηση και εξηγεί την αφοσίωση των ατόμων που δημιουργούν μια τέτοιου είδους επιχείρηση.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας που προωθούν την επανένταξη όλων των μακροχρόνια άνεργων και των κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων στην αγορά εργασίας, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην αναγνώριση και ανάπτυξη προσωπικών τους δεξιοτήτων, τις οποίες πολλές φορές δεν γνωρίζουν πως κατέχουν. Η δραστηριοποίηση των κοινωνικών επιχειρήσεων, που στοχεύει στην επανένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων κοινωνικά αποκλεισμένων, δεν αποτελεί απαραίτητα «παροχή υπηρεσιών πρόνοιας». Σε πολλές χώρες, για παράδειγμα, η κοινωνική εργασία ανθρώπων με νοητική στέρηση ή άλλες ειδικές ανάγκες έχει εξελιχθεί σε μια πολύ παραγωγική δραστηριότητα, γεγονός που λειτούργησε ως βάση επί της οποίας οι κοινωνικές επιχειρήσεις άρχισαν να προσφέρουν προσωρινή ή και σταθερή απασχόληση σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ιδρύοντας επιχειρήσεις βασισμένες στην κοινότητα και στηρίζοντας την ανάπτυξή τους στις ικανότητες του τοπικού πληθυσμού, οι ομάδες κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων καθίστανται ικανές να υπερνικήσουν τη φτώχεια τους μέσω της απασχόλησης ενώ παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες που βρίσκονται σε έλλειψη στις κοινότητές τους.

2.7. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΙΚΕ

Η εταιρεία μπορεί να συστηθεί χωρίς οι εταίροι να αναζητήσουν κεφάλαιο για να υλοποιήσουν μια ιδέα (σ.σ.: οι Α.Ε. χρειάζονται κεφάλαιο τουλάχιστον 24.000 ευρώ). Αν γίνει σύσταση με το ελάχιστο δυνατό κεφάλαιο του ενός ευρώ, αυτομάτως ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου -η καταβολή του οποίου είναι υποχρεωτική σε όλες τις μορφές εταιρειών- περιορίζεται στο ένα λεπτό του ευρώ. Αν, παρά το ότι δεν υπάρχει υποχρέωση για καταβολή άνω του ενός ευρώ, οι ενδιαφερόμενοι θελήσουν να εισφέρουν κεφάλαιο, ο νόμος τούς δίνει το δικαίωμα να αποκτήσουν ποσοστό με όποιον τρόπο το επιθυμούν. Μπορούν να δηλώσουν ότι θα προσφέρουν την εργασία τους (η οποία θα εκτιμηθεί σε χρήμα και θα «μεταφραστεί» σε ποσοστό της εταιρείας) ή ότι θα λειτουργήσουν ως «εγγυητές» της επιχείρησης μέχρι ένα ποσό.

Και αυτή η «εγγύηση» μπορεί να τους εξασφαλίσει ποσοστό στην επιχείρηση.
(<http://www.kotzampasis.gr>,2013, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία)

- Τα τέλη ίδρυσης και λειτουργίας είναι πολύ μικρότερα. Υποχρεωτική είναι μόνο η καταβολή του τέλους καταχώρισης στο ΓΕΜΗ (10 €), του κόστους εγγραφής στο επιμελητήριο (41 € στο ΕΒΕΑ) και του γραμματίου για τη σύσταση της εταιρείας (περίπου 70 €). Ακόμη και το καταστατικό της εταιρείας μπορεί να φτιαχτεί με ιδιωτικό έγγραφο, χωρίς να απαιτείται η συνδρομή συμβολαιογράφου - η οποία είναι υποχρεωτική στις Α.Ε. και τις ΕΠΕ.

- Στην πράξη, βέβαια, όσοι θέλουν να φτιάξουν εταιρεία του ενός ευρώ απευθύνονται είτε σε ένα λογιστικό γραφείο για να κινήσει τη διαδικασία είτε σε έναν συμβολαιογράφο, ο οποίος λειτουργεί και ως «υπηρεσία μιας στάσης» (αυτό σημαίνει ότι μπορεί να αναλάβει τα πάντα μέχρι να αποκτήσει η εταιρεία τον ΑΦΜ). Αν κάποιος επέλεγε αντί για ΙΚΕ να φτιάξει μια ΕΠΕ ή μια Α.Ε., θα έπρεπε, εκτός από τον φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου, να πληρώσει υποχρεωτικά και τον συμβολαιογράφο συν τα 300 € που καταβάλλονται στη νομαρχία για την πιστοποίηση του κεφαλαίου (σε περίπτωση σύστασης Α.Ε.) και άλλα έξοδα.

- Η ετήσια δαπάνη για τη λειτουργία της εταιρείας είναι οικονομικότερη. Μόνο για τη δημοσίευση του ισολογισμού στο ΦΕΚ (υποχρεωτική για Α.Ε. και ΕΠΕ) απαιτούνται τουλάχιστον 840 ευρώ το χρόνο σε παράβολα, δαπάνη που δεν ισχύει για τις ΙΚΕ. Επίσης, για τις εταιρείες του ενός ευρώ η όποια μεταβολή κοστίζει 10 ευρώ (μόνο το ποσό που εισπράττει το ΓΕΜΗ για τη δήλωση της μεταβολής), ενώ στις Α.Ε. τουλάχιστον 300 ευρώ. Ακόμη και η συνδρομή στο επιμελητήριο είναι τουλάχιστον διπλάσια για μια Α.Ε. συγκριτικά με μια ΙΚΕ.
(<http://www.kotzampasis.gr>,2013, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία)

- Στον ΟΑΕΕ (πρώην ΤΕΒΕ) ασφαλίζεται υποχρεωτικά μόνο ο διαχειριστής της ΙΚΕ ή ο μοναδικός εταίρος σε περίπτωση σύστασης μονοπρόσωπης επιχείρησης. Για τους εταίρους η ασφάλιση είναι προαιρετική, κάτι που δεν ισχύει ούτε στις ομόρρυθμες ούτε στις Ανώνυμες Εταιρείες. Και μόνο αυτό το πλεονέκτημα θεωρείται αρκετό από πολλούς οι οποίοι δεν θέλουν να καταβάλλουν τα 250 - 400 ευρώ στον οργανισμό. Ωστόσο, αυτό το «πλεονέκτημα» είναι πιθανό να επανεξεταστεί το επόμενο διάστημα καθώς, βάσει μνημονίου, ο ΟΑΕΕ πρέπει να περιορίσει τις εξαιρέσεις από την ασφάλιση προκειμένου να τονώσει τα έσοδά του.

- Στις Ο.Ε. και τις Ε.Ε. οι εταίροι εγγυώνται με την ατομική τους περιουσία, ακόμη και με το σπίτι τους, για τις οικονομικές υποχρεώσεις της εταιρείας. Στις ΙΚΕ

αυτή η υποχρέωση περιορίζεται στο ύψος του κεφαλαίου. Αυτό σημαίνει λιγότερο άγχος, σε περίπτωση που κάτι δεν πάει καλά.

- Η λήψη απόφασης σε μια ΕΠΕ απαιτεί διπλή πλειοψηφία. Δηλαδή, αν οι εταίροι είναι πέντε, θα πρέπει να συμφωνήσουν οι τρεις και ταυτόχρονα να κατέχουν άνω του 51% της εταιρείας. Αυτό δυσχεραίνει τη λειτουργία της επιχείρησης, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις η απουσία έστω και ενός εταίρου μπορεί να μπλοκάρει τις διαδικασίες της εταιρείας. Στις ΙΚΕ, τέτοιο εμπόδιο δεν υπάρχει. Όποιος έχει το μεγαλύτερο μερίδιο λαμβάνει και την απόφαση.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

1. Οι εταιρείες του “ενός ευρώ” έχουν, λογιστικά, όλες τις υποχρεώσεις μιας ανώνυμης εταιρείας δηλαδή: Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι θα πρέπει να τηρούνται διπλογραφικά βιβλία, να συντάσσεται ισολογισμός και να τηρείται ταμείο στην επιχείρηση. Οι προσωπικές εταιρείες, ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες, όταν τηρούνται απλογραφικά τα βιβλία τους, δεν έχουν τέτοιες υποχρεώσεις, οι οποίες συνεπάγονται περισσότερο κόπο για τον λογιστή της επιχείρησης και, κατά συνέπεια, υψηλότερο κόστος για την εταιρεία σε σχέση με μια ατομική ή προσωπική επιχείρηση.

2. Υπάρχει και το ζήτημα της φορολόγησης των κερδών. Οι ΙΚΕ φορολογούνται ακριβώς όπως οι Α.Ε. και οι ΕΠΕ. Δηλαδή, πληρώνουν φόρο 26% για το σύνολο των κερδών τους και 10% επιπλέον για τα κέρδη που θα διανεμούν ως μερίσμα. Αντίθετα, οι ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες που τηρούν βιβλία εσόδων-εξόδων (απλογραφικά) -κάτι που αποτελεί και τον κανόνα- φορολογούνται με 26%, εφόσον έχουν κέρδη έως 50.000 ευρώ, και 33% αν παρουσιάζουν ακόμη μεγαλύτερη κερδοφορία. Είναι προφανές ότι οι ΙΚΕ φορολογούνται αναλογικά περισσότερο σε σχέση με τις Ο.Ε. και τις Ε.Ε., όταν τα κέρδη είναι μικρότερα των 50.000 ευρώ. (<http://www.kotzampasis.gr>, 2013, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο – ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

3.1. ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Από την 01/01/2011 άλλαξε ριζικά ο τρόπος φορολόγησης των μερισμάτων στις Α.Ε., Ε.Π.Ε., ΔΗΜΟΣΙΕΣ, ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ & ΚΟΙΝΟΤ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ κ.λπ. (άρθρου 101 § 1 του Κ.Φ.Ε.). Προβλέπονται σε βάρος του νομικού προσώπου για τα καθαρά του κέρδη δύο φόροι:

α) Ένας φόρος που επιβάλλεται στα κέρδη που διανέμονται με συντελεστή 40% (αμοιβές και ποσοστά στα μέλη Δ.Σ., μερίσματα, προμερίσματα κ.λπ.)

β) Ένας φόρος στα αδιανεμήτα κέρδη:

I. Με συντελεστή 24% για το 2010.

II. Με συντελεστή 20% για το 2011.

III. Με συντελεστή 22% για το 2012.

IV. Με συντελεστή 21% για το 2013.

V. Με συντελεστή 20% για το 2014 και μετά.

Με την καταβολή του φόρου 40% στα διανεμόμενα (μερίσματα, προμερίσματα, αμοιβές και ποσοστά σε μέλη Δ.Σ. κ.λπ.), δεν εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου φυσικού προσώπου, αφού το ποσό αυτό φορολογείται στην κλίμακα με τις γενικές διατάξεις συμψηφιζομένου του φόρου 40% με βάση την πιστωτική βεβαίωση που λαμβάνει από την εταιρεία.

Αν ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο, τότε επέρχεται εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσής του. Στα διανεμόμενα μερίσματα, προμερίσματα, αμοιβές και ποσοστά μελών Δ.Σ. κ.λπ. των παραπάνω επιχειρήσεων, δεν γίνεται καμία παρακράτηση φόρου ως φορολογούμενα τα εισοδήματα αυτά στο όνομα του νομικού προσώπου.

Ουσιαστικά ο φορολογικός συντελεστής για τα διανεμόμενα κέρδη αυξάνεται σε 40% από 31,60% που ήταν νομοθετημένος και ίσχυε μέχρι σήμερα (24% φόρος νομικού προσώπου και 10% παρακράτηση). Με την αύξηση αυτή του φορολογικού συντελεστή σε επίπεδο νομικού προσώπου δεν έχει εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 11 του Ν. 2578/1998 και η Οδηγία 123/2003 της Ε.Ε. για τη φορολόγηση μητρικών - θυγατρικών (κατά την οποία οι ημεδαπές εταιρείες δεν προβαίνουν σε παρακράτηση

φόρου επί των κερδών που διανέμουν προς εταιρείες άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των οποίων είναι θυγατρικές με τις προϋποθέσεις που απαιτούσε το συγκεκριμένο άρθρο), αφού ουδεμία παρακράτηση πλέον ενεργείται στα μερίσματα, μετά την τροποποίηση του άρθρου 54 του Ν. 2238/94.

Αν στα καθαρά κέρδη ημεδαπής ανώνυμης εταιρείας Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. κ.λπ. περιλαμβάνονται και μερίσματα ή κέρδη από τη συμμετοχή της σε άλλη ημεδαπή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. για τα οποία έχει καταβληθεί φόρος στα διανεμόμενα κέρδη, σε περίπτωση διανομής κερδών από τον φόρο που υποχρεούται να καταβάλλει, αφαιρείται το μέρος του φόρου που έχει καταβληθεί και αναλογεί στα διανεμόμενα κέρδη τα οποία προέρχονται από τις πιο πάνω συμμετοχές.

3.2. Η ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΟΜΟΡΡΥΘΜΩΝ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Ομόρρυθμες εταιρείες

Στις ομόρρυθμες εταιρίες, από 1.1.2010 και μετά, τα κέρδη που αναλογούν στους ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα φορολογούνται στο όνομα της εταιρίας **με συντελεστή 20%**, αφού αφαιρεθεί επιχειρηματική αμοιβή για τους εταίρους αυτούς. Η επιχειρηματική αμοιβή προσδιορίζεται με την εφαρμογή του ποσοστού συμμετοχής του εταίρου στο 50% αυτών των κερδών της εταιρίας που δηλώθηκαν με την οικεία ετήσια δήλωσή της. Σημειώνουμε ότι και τη χρήση 2009 ο συντελεστής φορολογίας τους ήταν πάλι 20%. Αν στην ομόρρυθμη εταιρία συμμετέχουν και μέλη-μη φυσικά πρόσωπα, τότε το τμήμα των κερδών που τους αναλογεί φορολογείται με συντελεστή 25%. Με την επιβολή αυτού του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση επί των κερδών αυτών των προσώπων που συμμετέχουν σε αυτούς τους υπόχρεους. Σημειώνεται ότι: α) όταν τηρούνται βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και η χρήση είναι 1.7.2009 έως 30.6.2010 η δήλωση φορολογίας εισοδήματος της χρήσης αυτής θα υποβληθεί, με το προηγούμενο καθεστώς, όπως αυτό προκύπτει από την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 92 του ιδίου νόμου. (<https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/11866>, Συντελεστές φόρου – Ομόρρυθμες εταιρείες)

Ετερόρρυθμες εταιρείες

Στις ετερόρρυθμες εταιρίες, από 1.1.2010 και μετά, τα κέρδη που αναλογούν στους ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα φορολογούνται στο όνομα της εταιρίας **με συντελεστή 20%** αφού αφαιρεθεί επιχειρηματική αμοιβή για τους εταίρους αυτούς. Η επιχειρηματική αμοιβή προσδιορίζεται με την εφαρμογή του ποσοστού συμμετοχής του εταίρου στο 50% αυτών των κερδών της εταιρίας που δηλώθηκαν με την οικεία ετήσια δήλωσή της. Προηγουμένως, κατά τη χρήση 2009 ο συντελεστής φορολογίας τους για το σύνολο των κερδών που φορολογείτο στο όνομα του νομικού προσώπου ήταν 20%. Το τμήμα των κερδών που αναλογεί στα ετερόρρυθμα μέλη φορολογείται με συντελεστή 25% , ενώ το τμήμα των κερδών που αναλογεί στα ομόρρυθμα μέλη-φυσικά πρόσωπα και φορολογείται στο όνομα του νομικού προσώπου, φορολογείται με συντελεστή 20%. Αν στην ετερόρρυθμη εταιρία συμμετέχουν και μέλη-μη φυσικά πρόσωπα, τότε το τμήμα των κερδών που τους αναλογεί φορολογείται με συντελεστή 25%. Με την επιβολή αυτού του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση, επί των κερδών αυτών, των προσώπων που συμμετέχουν σε αυτούς τους υπόχρεους. Σημειώνεται ότι: α) όταν τηρούνται βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και η χρήση είναι 1.7.2009 έως 30.6.2010 η δήλωση φορολογίας εισοδήματος της χρήσης αυτής θα υποβληθεί, με το προηγούμενο καθεστώς, όπως αυτό προκύπτει από την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 92 του ίδιου νόμου. (<https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/11866>, Συντελεστές φόρου – Ετερόρρυθμες εταιρείες)

3.3. Η ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ Ε.Π.Ε. ΚΑΙ ΤΩΝ Α.Ε. ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Ε.Π.Ε.

Οι ΕΠΕ φορολογούνταν ως τις 31.12.1991 με τη νομοθεσία η οποία διέπει τη φορολογία των φυσικών προσώπων. Τα καθαρά κέρδη τους θεωρούνταν εισόδημα των εταίρων και φορολογούνταν στο όνομά τους. Από 1.1.1992, με τον Ν. 2015/1992, οι εταιρείες αυτές υπήχθησαν στη φορολογία η οποία διέπει τα νομικά πρόσωπα. Με βάση τον ίδιο νόμο ορίστηκε ότι το 50% των καθαρών κερδών των Ε.Π.Ε. φορολογείται στο όνομά τους με συντελεστή 35% με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης και το υπόλοιπο 50% αποτελεί την επιχειρηματική αμοιβή των εταίρων-διαχειριστών, η οποία, ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής κάθε εταίρου-διαχειριστή στην εταιρεία (ως τρεις τον αριθμό), φορολογείται στο όνομά τους ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις. (Φλώρος, Α., 2010: 256-8)

Από 1.1.2003 με τον Ν. 3091/2002 η επιχειρηματική αμοιβή καταργήθηκε και το σύνολο των κερδών τους φορολογείται στο όνομα του νομικού προσώπου με συντελεστή 35%. Από την ίδια ημερομηνία ορίστηκε ότι οι μισθοί και οι κάθε είδους απολαβές που καταβάλλονται από τις εταιρείες αυτές στους εταίρους τους που είναι ασφαλισμένοι σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό εκτός του ΙΚΑ θεωρούνται εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, το οποίο φορολογείται με συντελεστή 35% (σήμερα 25%) με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

Από 1.1.2005 δρομολογήθηκε με τον Ν. 3296/2004 σταδιακή μείωση του συντελεστή 35%. Από 1.1.2007 το σύνολο των καθαρών κερδών των εταιρειών αυτών φορολογείται στο όνομα του νομικού προσώπου με συντελεστή 25%. Έτσι, αν υποθεθεί ότι στη χρήση του τρέχοντος έτους προβλέπεται ότι μια ΕΠΕ θα πραγματοποιήσει καθαρά κέρδη 100.000 ευρώ, θα επιβαρυνθεί με φόρο 25.000 ευρώ, δηλαδή θα επιβαρυνθεί με φόρο σημαντικά υψηλότερο από τον φόρο με τον οποίον θα επιβαρυνθεί μια ομόρρυθμη με τα ίδια καθαρά κέρδη, με κριτήριο μόνο τη διαφορετική νομική τους μορφή. (Φλώρος, Α., 2010: 256-8)

Α.Ε.

Περίπου την ίδια φορολογική μεταχείριση με τις ΕΠΕ έχουν και οι ΑΕ με κάποιες ασφαλώς ιδιαιτερότητες λόγω της διαφορετικής τους νομικής μορφής. Ωσπου να τεθεί σε ισχύ (30.6.1992) ο Ν. 2065, τα αδιανέμητα καθαρά κέρδη

φορολογούνται στο όνομα του νομικού προσώπου και τα αδιανέμητα (μερίσματα) στο όνομα των μετόχων. Με βάση το σύστημα αυτό αποφεύγεται η διπλή φορολογία, ενώ ταυτόχρονα υπηρετείται η φορολογική δικαιοσύνη η οποία θα πρέπει να διέπει ένα υγιές φορολογικό σύστημα. Από την ισχύ του πιο πάνω νόμου το σύνολο των καθαρών κερδών διανεμόμενων ή μη φορολογούνται στο όνομα του νομικού προσώπου με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

Προτού τεθεί σε ισχύ (21.12.2002) ο Ν. 3091, οι συντελεστές φόρου είχαν οριστεί σε ποσοστό 40% για τις ανώνυμες εταιρείες των οποίων οι μετοχές δεν ήταν εισηγμένες στο Χρηματιστήριο και στο 35% για τις ανώνυμες εταιρείες με μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. Από την ισχύ του πιο πάνω νόμου θεσπίστηκε ενιαίος συντελεστής φόρου 35% για όλες τις ανώνυμες εταιρείες, ενώ από 1.1.2005 δρομολογήθηκε με τον Ν. 3296/2004 σταδιακή μείωση του πιο πάνω συντελεστή. Από 1.1.2007 ο συντελεστής φόρου ανέρχεται σε 25%, ενώ από 1.1.2009 με τον Ν. 3697/2008 επιβλήθηκε πρόσθετος φόρος 10% στα διανεμόμενα κέρδη οποιασδήποτε μορφής. (Φλώρος, Α., 2010: 270)

3.4. ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

3.4.1. ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Σύμφωνα με το πιο πρόσφατο φορολογικό καθεστώς, και που τέθηκε σε ισχύ την 01/01/2014 (ν. 4110/2013 και ν.4172/2013) και αφορά τη χρήση του προηγούμενου έτους, η ατομική επιχείρηση φορολογείται ως εξής:

Τα πρώτα 50.000 € φορολογούνται με συντελεστή 26% και τα υπόλοιπα με 33%. Η προκαταβολή φόρου είναι 55% επί του κύριου φόρου και συμψηφίζεται με την αντίστοιχη περσινή προκαταβολή φόρου (αν υπάρχει), ενώ όσον αφορά την περιοδική δήλωση του ΦΠΑ, αυτή γίνεται εύκολα και γρήγορα μέσω του Taxisnet. Τέλος, τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, ο επιχειρηματίας ανάλογα με τα συνολικά εισοδήματα που έχει, καλείται να πληρώσει έκτακτη εισφορά αλληλεγγύης που ξεκινάει από 1% για πάνω από 12.000 €.

Από τα παραπάνω εξαιρούνται οι Ατομικές Επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών που ικανοποιούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις και οι Γεωργικές Επιχειρήσεις, οι οποίες φορολογούνται με την κλίμακα της μισθωτής εργασίας, αφού πρώτα αφαιρεθούν στην πρώτη περίπτωση οι ασφαλιστικές εισφορές και στην δεύτερη οι

αντικειμενικές δαπάνες. Πιο συγκεκριμένα, τα ετήσια εισοδήματα των Ατομικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών και των γεωργικών επιχειρήσεων φορολογούνται με κλίμακα τριών συντελεστών φόρου. Τα πρώτα 25.000 € με 22%, τα επόμενα 17.000€ (από 25.001 έως 42.000) με 32% και το ποσό άνω των 42.000€ με συντελεστή 42%. Και σε αυτή την περίπτωση, όπου υπάρχει υποχρέωση, το ποσοστό της προκαταβολής φόρου προσδιορίζεται σε 55%. (Φαρσαρώτας, Ι., Σπάτουλας, Ε., 2015, <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>, «Ξεκινώντας τη δική σου επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων)

Για ατομικές επιχειρήσεις που ξεκίνησαν τη λειτουργία τους μετά την 1^η Ιανουαρίου 2013 ισχύει για τα τρία πρώτα έτη δραστηριοποίησής τους, μείωση του φορολογικού συντελεστή κατά 50 %.

Φορολογητέο εισόδημα	Συντελεστής (%)
Έως 50.000 ευρώ	26 %
Πλέον των 50.000 ευρώ	33 %

3.4.2. ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ο.Ε.) ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ε.Ε.)

Σύμφωνα με το Νόμο 4172/2013 για τη φορολογία εισοδήματος, από 1/1/2014 (οικονομικό έτος 2013) οι Ο.Ε. και οι Ε.Ε. φορολογούνται ανάλογα με τα βιβλία που τηρούν.

Απλογραφικά βιβλία (εσόδων – εξόδων)

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα των Ο.Ε. & Ε.Ε. που τηρούν απλογραφικά βιβλία φορολογούνται ως ακολούθως:

Τα πρώτα 50.000 ευρώ φορολογούνται με συντελεστή 26%, ενώ κάθε επιπλέον ευρώ φορολογείται με συντελεστή 33%. Με την καταβολή του φόρου, εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση επί των κερδών αυτών, των εταίρων που συμμετέχουν στην Ο.Ε. ή την Ε.Ε.. Επιπλέον, κάθε Ε.Ε. ή Ο.Ε. καλείται να πληρώσει τέλος επιτηδεύματος. Στο ποσό του βεβαιωθέντος φόρου υπολογίζεται προκαταβολή φόρου για το επόμενο έτος με συντελεστή 55%.(Φαρσαρώτας, Ι., Σπάτουλας, Ε., 2015, <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>, «Ξεκινώντας τη δική σου επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων)

Διπλογραφικά βιβλία

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα των Ο.Ε. & Ε.Ε. που τηρούν διπλογραφικά βιβλία φορολογούνται με **συντελεστή 26%, ανεξαρτήτως ύψους κερδών**. Με το φόρο εισοδήματος που προκύπτει εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση της εταιρείας για τα κέρδη αυτά, καθώς με το άρθρο 22 του Ν. 3296/2004 τα καθαρά κέρδη των προσωπικών εταιρειών δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου. Σε περίπτωση διανομής κερδών στους εταίρους, (όπως προβλέπεται στο καταστατικό της εταιρείας), παρακρατείται φόρος εισοδήματος, ο οποίος αποδίδεται μέχρι το τέλος του δεύτερου μήνα από την υποβολή της δήλωσης του νομικού προσώπου. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων (εταίρων, κοινωνών) για τα άνωθεν εισοδήματα. (Φαρσαρότας, Ι., Σπάτουλας, Ε., 2015, <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-erixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-erixeirhsewn>, «Ξεκινώντας τη δική σου επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων)

Οι αμοιβές που καταβάλλονται στους διαχειριστές των Ο.Ε. - Ε.Ε. φορολογούνται με την κλίμακα των μισθωτών σύμφωνα με το άρθρο 15 του Ν. 4172/2013. Τούτο προκύπτει από συνδυασμό διατάξεων του νόμου αλλά και από τις διευκρινίσεις της υπ' αριθ. ΠΟΛ. 1120/25.4.2014 εγκυκλίου του Υπ. Οικονομικών, όπου επισημαίνεται ότι στις αμοιβές διοίκησης (που έχουν παρακράτηση φόρου 20%) δεν περιλαμβάνονται οι αμοιβές που καταβάλλονται στα μέλη του Δ. Σ της εταιρείας (ούτε φυσικά των διαχειριστών, εάν η εταιρεία αντί για Δ.Σ. έχει διαχειριστές).

Φορολογητέο εισόδημα	Συντελεστής (%)
Έως 50.000 ευρώ	26 %
Πλέον των 50.000 ευρώ	33 %

3.4.3. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (Ε.Π.Ε.) ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ι.Κ.Ε.)

Σύμφωνα με τον ν.4172/2013 για τη φορολογία εισοδήματος, από 1/1/2014 οι Ε.Π.Ε. και οι Ι.Κ.Ε. φορολογούνται με τον γενικό κανόνα που ακολουθεί:

- Τα συνολικά κέρδη των εταιρειών αυτής της μορφής φορολογούνται με συντελεστή 26%, ανεξαρτήτως ποσού,
- ενώ για τα διανεμόμενα στους εταίρους κέρδη ή μερίσματα ισχύει επιπλέον φορολογική επιβάρυνση 10%.
- Η αμοιβή του διαχειριστή φορολογείται ως εισόδημα μισθωτής εργασίας.
- Η προκαταβολή φόρου ισούται με το 80% του φόρου που προκύπτει από την υποβαλλόμενη δήλωση.
- Τέλος επιτηδεύματος. (Φαρσαρότας, Ι., Σπάτουλας, Ε., 2015, <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>, «Ξεκινώντας τη δική σου επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝ ΜΕΣΩ ΚΡΙΣΗΣ

4.1. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σε περιπτώσεις μεγάλης οικονομικής κρίσης όπως αυτό της χώρας μας, οι επιχειρήσεις προσπαθούν να εφαρμόσουν στρατηγικές οι οποίες θα εξασφαλίζουν ταυτόχρονα την επιβίωση αλλά και την ανάπτυξή τους σε νέες αγορές.

Τρεις παράμετροι εμποδίζουν αυτή τη στιγμή τις ελληνικές επιχειρήσεις να πραγματοποιήσουν αποτελεσματικές στρατηγικές επιβίωσης και ανάπτυξης:

1. Η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας μειώθηκε σε ιδιαίτερος χαμηλά επίπεδα την περίοδο 2011-12. Με βάση το γενικό δείκτη ανταγωνιστικότητας, η Ελλάδα κατατάχθηκε στην 90ή, 80ή με βάση τους θεσμούς, υποδομή, μακροοικονομικό περιβάλλον, υγεία/πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 65η και 81η με βάση δείκτες που αφορούν άλλες διαστάσεις, όπως η εκπαίδευση/επιμόρφωση, η αποδοτικότητα της αγοράς αγαθών/εργασίας, η ανάπτυξη της χρηματοοικονομικής αγοράς, η τεχνολογική ετοιμότητα και το μέγεθος της εγχώριας αγοράς. (Κυριακίδου, Ο., Σαλάβου, Ε., 2014: 47-9)

2. Η φυγή – δημιουργία ελληνικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό. Πάνω από 800 επιχειρήσεις ιδρύθηκαν στη Βουλγαρία εξαιτίας του ευμετάβλητου φορολογικού σκηνικού,(σε σύνολο δραστηριοποιούνται αυτή τη στιγμή 3.000 επιχειρήσεις ελληνικής ιδιοκτησίας), ενώ άλλες 1.500 επιχειρήσεις έχουν έδρα την Κύπρο. Στην απόδραση των ελλήνων επιχειρηματιών από τη χώρα του, σημαντικό ρόλο έπαιξαν εμπόδια τα οποία, με βάση την έρευνα του ΚΕΜΕ- ΕΒΕΑ, είναι:

- Οι συνεχείς αλλαγές και η έλλειψη σταθερότητας στο φορολογικό, εργασιακό και ασφαλιστικό καθεστώς (σε ποσοστό 80%).
- Το ύψος των φορολογικών συντελεστών και των άλλων τελών που διαμορφώνουν το κόστος λειτουργίας μιας επιχείρησης (σε ποσοστό 62%).
- Η γραφειοκρατία στις συναλλαγές με το δημόσιο (ποσοστό 57%).
- Η αδυναμία πάταξης του παρεμπορίου και της παραοικονομίας (ποσοστό 57%).
- Η αδυναμία πάταξης της φοροδιαφυγής (ποσοστό 55%).

Η Ελλάδα έχει τον υψηλότερο συντελεστή φορολόγησης (23%) ανάμεσα στις νέες χώρες της Ε.Ε. (εξαιρέση αποτελεί η Μάλτα, με 35%).

3. Η εξαγορά – πώληση ελληνικών επιχειρήσεων σε ξένες. Η στρατηγική επιβίωσης έχει κόστος.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το ζητούμενο αυτή την περίοδο για την ελληνική πολιτεία, την κοινωνία και τις επιχειρήσεις είναι η στρατηγική της ανάπτυξης, η οποία μπορεί να επιτευχθεί με διάφορους τρόπους.

1. μείωση των φόρων από το κράτος. Ο ΦΠΑ θα πρέπει να μειωθεί στα επίπεδα του 19%. Προτείνεται φορολογικός συντελεστής 15% για κάθε μορφή επιχείρησης στην Ελλάδα, ώστε η χώρα να καταστεί φορολογικά ανταγωνιστική με άλλες χώρες στη ΝΑ Ευρώπη και τη Μεσόγειο.

2. Να απαλειφθούν όλα τα εμπόδια που αναφέρθηκαν παραπάνω για την επιχειρηματικότητα (σταθερό φορολογικό, εργασιακό, ασφαλιστικό καθεστώς, γραφειοκρατία, φοροδιαφυγή κ.λπ.)

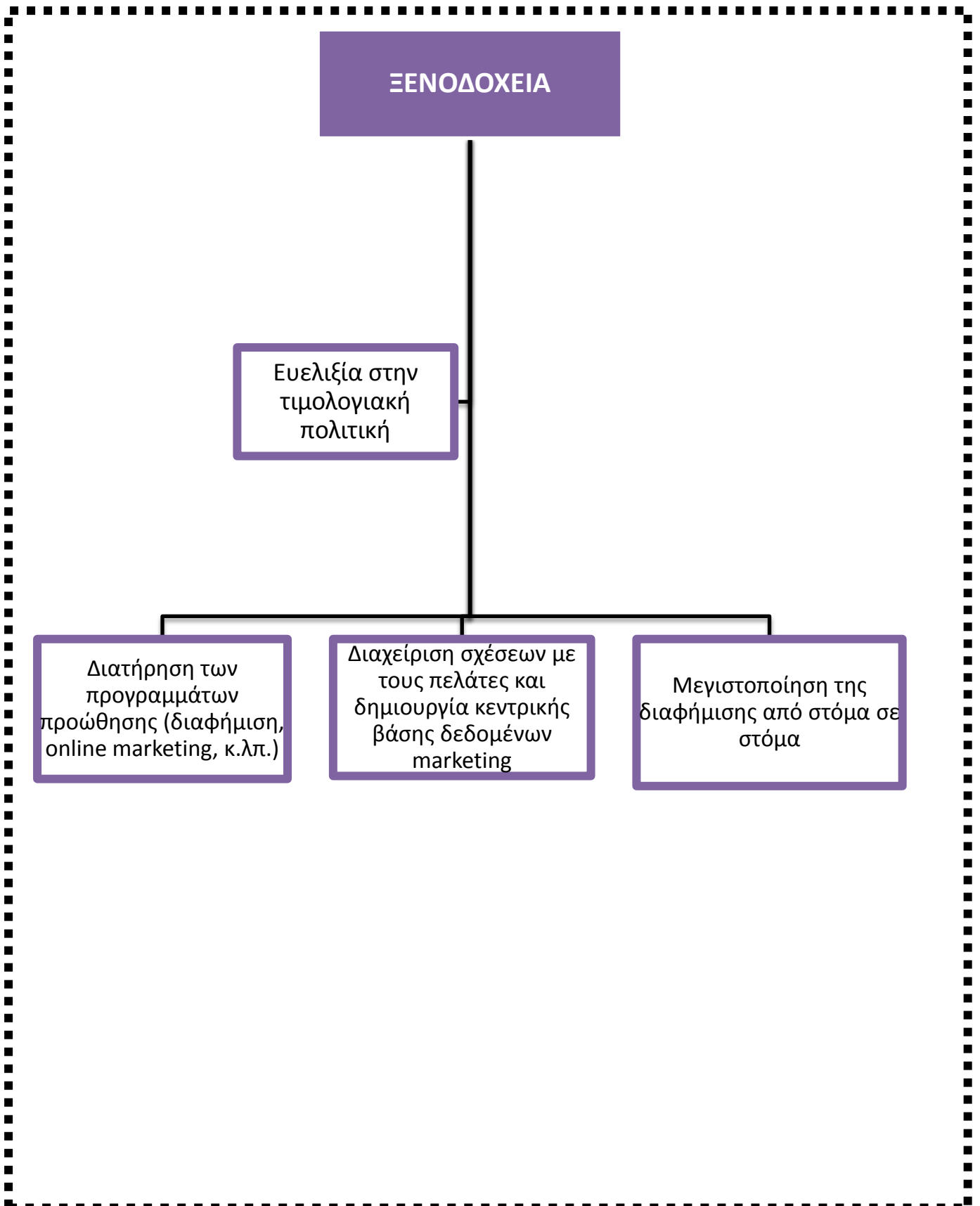
3. Να καταστεί η Ελλάδα χώρα υποδοχής ξένων επενδύσεων με την ίδρυση Ελεύθερων Οικονομικών Ζωνών (ΕΟΖ) ανά την επικράτεια. Βασική προϋπόθεση είναι η ταχύτατη έκδοση αδειών και προκήρυξη διαγωνισμών-εξπρές με λιγότερες προσφυγές. Επιπλέον, η ίδρυση τράπεζας επενδύσεων (τύπου ΕΤΒΑ, ΕΤΕΒΑ του παρελθόντος) θα δώσει λύση στην πιστωτική στενότητα που αντιμετωπίζουν χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και στη χρηματοδότηση μεγάλων αναπτυξιακών έργων.

4. Επέκταση των δυνατών και υγιών επιχειρήσεων με στόχο να κυνηγήσουν ευκαιρίες στο εξωτερικό, ξεπερνώντας το φόβο που τους έχει δημιουργήσει η κρίση. Και εδώ βασική προϋπόθεση είναι η στήριξη από το τραπεζικό σύστημα. Τελειώνοντας, θα πρέπει να αναφερθεί και ο ρόλο της καινοτομίας ως βασικού εργαλείου – όπλου για την επιβίωση και τη γρηγορότερη προσαρμογή των ελληνικών επιχειρήσεων στο νέο διεθνές γίγνεσθαι. (Ζαπουνίδης, Κ., 2013, <http://www.accountancygreece.gr/κρίσεις-επιδόσεις-και-στρατηγική-των-ελ/>, ΚΡΙΣΗ, ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)

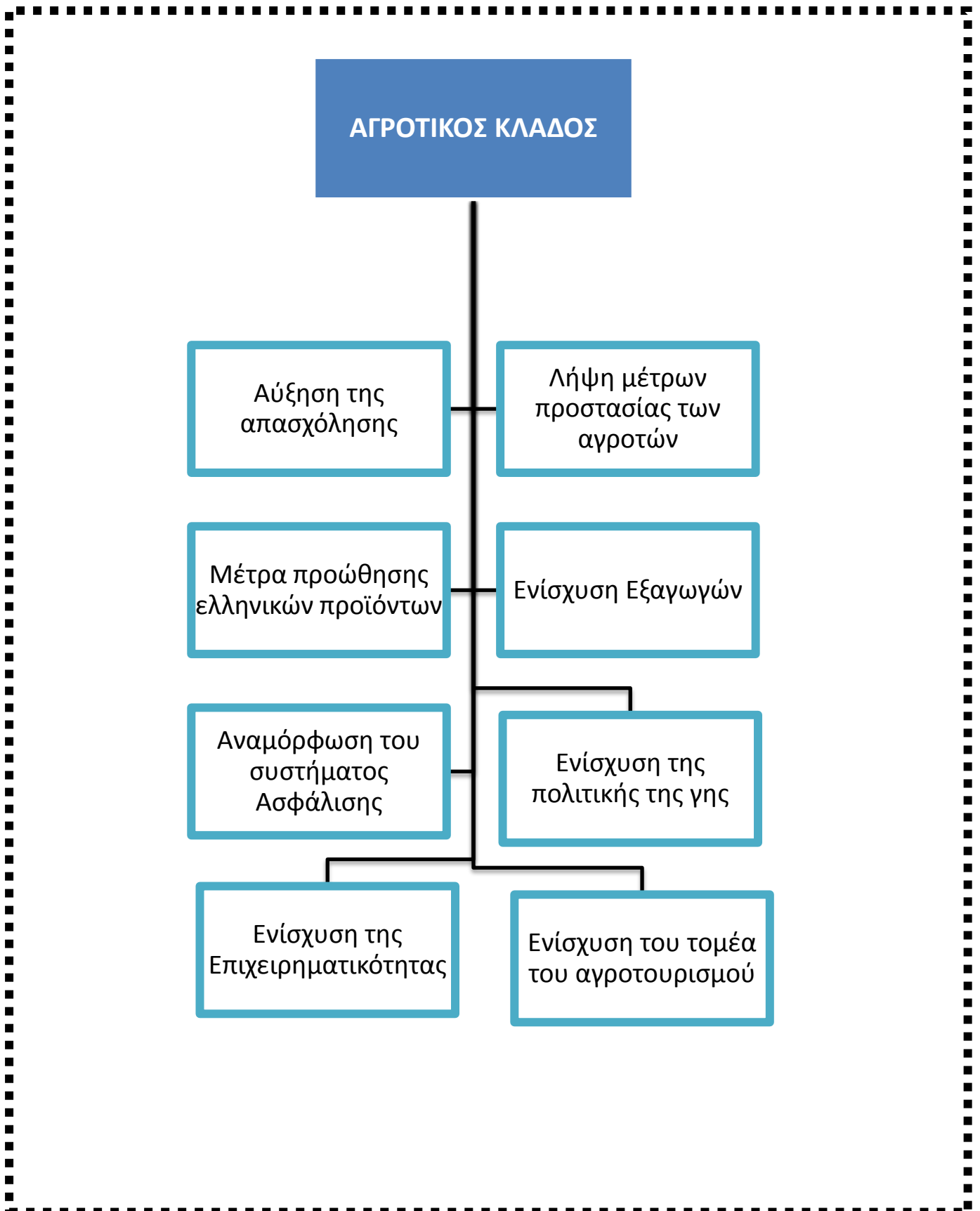
4.3. ΝΑΥΤΙΛΙΑ

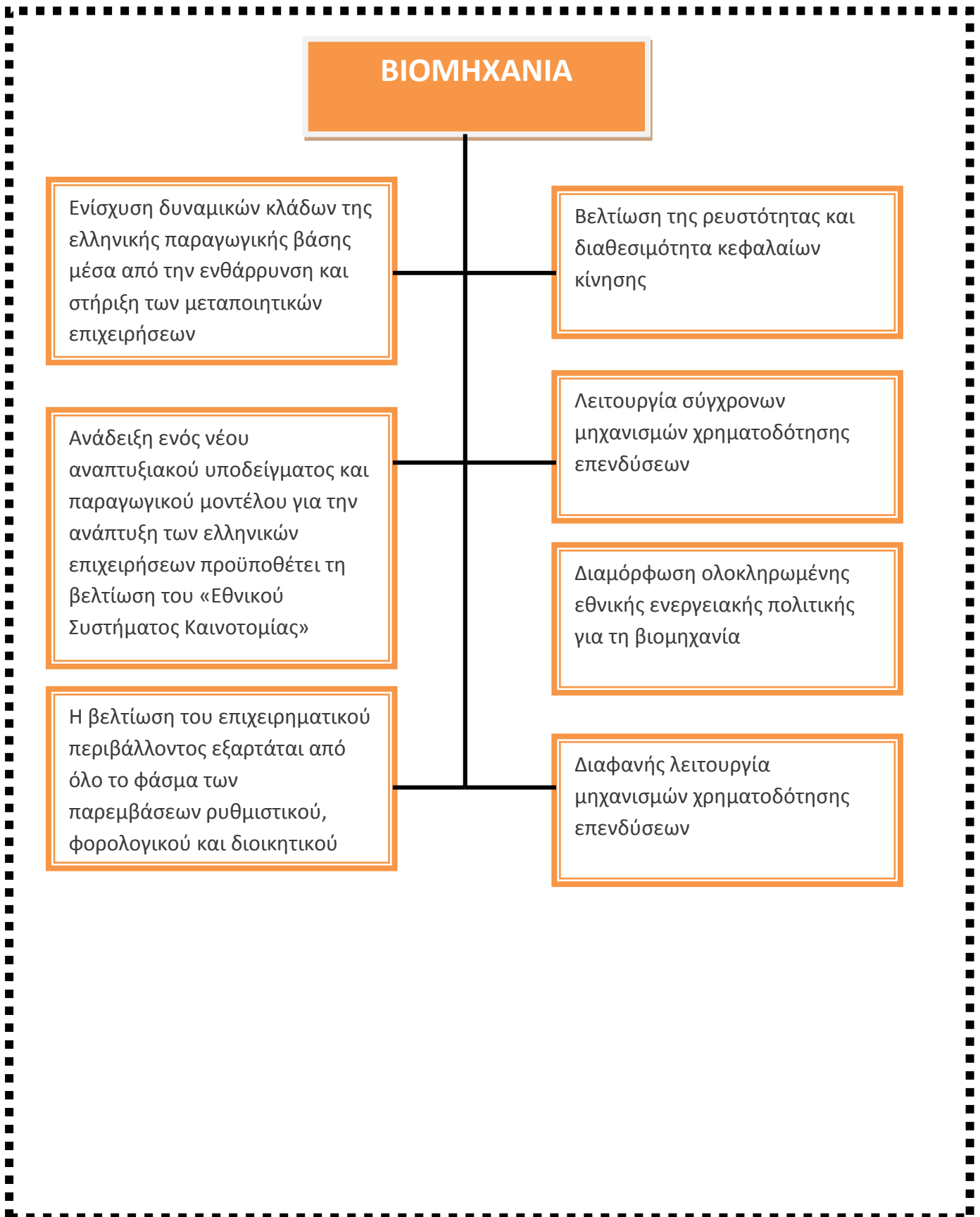
4.4. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

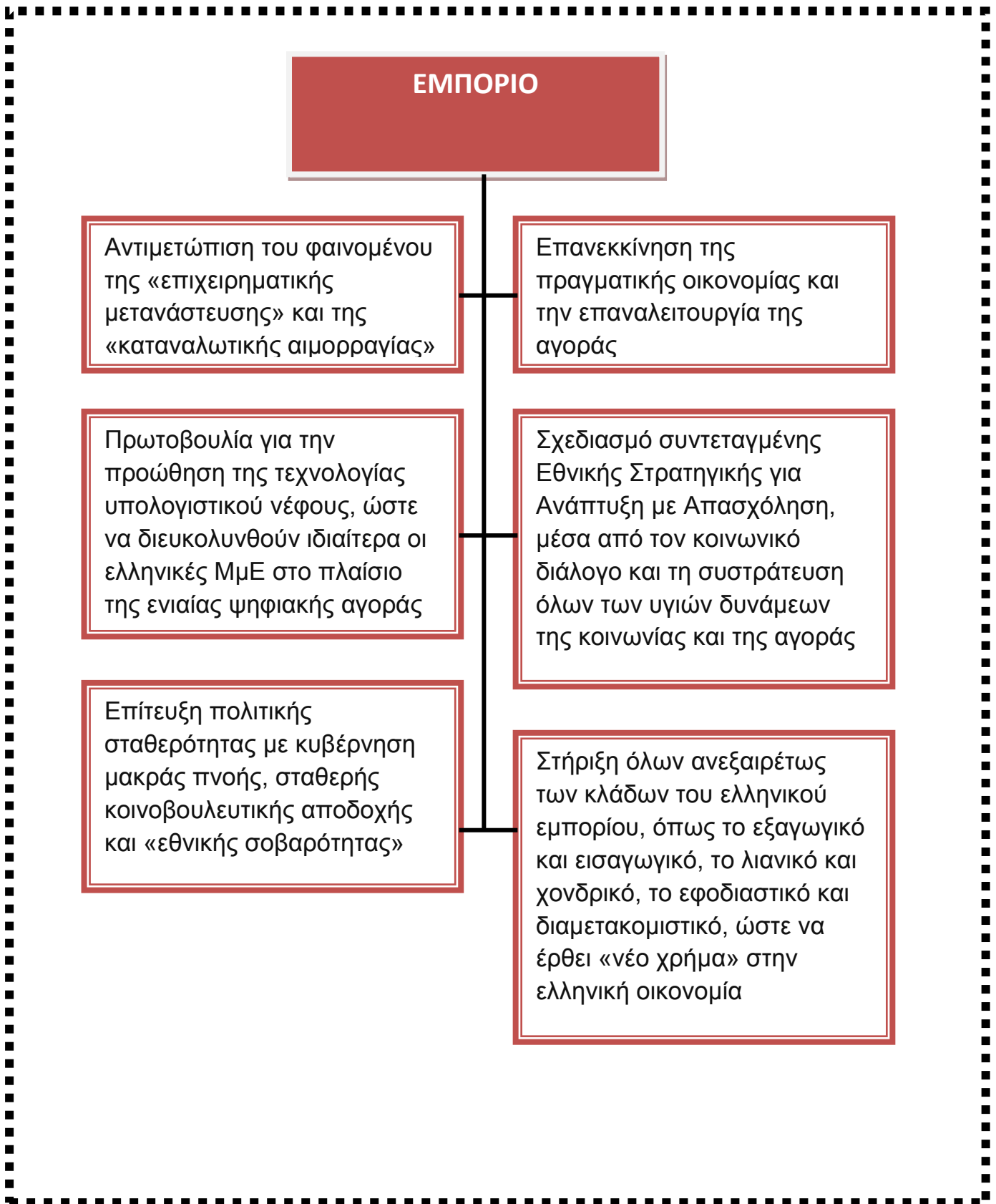
4.5. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ

4.6.ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

4.7. ΕΜΠΟΡΙΟ

4.8. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο - ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Βασικός σκοπός μέσα από τη μελέτη που θα ακολουθήσει είναι η διερεύνηση των απόψεων από ορισμένες ελληνικές επιχειρήσεις σχετικά με το κατά πόσο επηρεάστηκαν από την οικονομική κρίση, τις συνέπειες που είχε σε αυτές καθώς και την άποψή τους σχετικά με το φορολογικό σύστημα στη χώρα μας. Η συλλογή των απόψεων και των στοιχείων θα μπορούσαν να αντιπροσωπεύουν κατά ένα μεγάλο βαθμό τη σημερινή εικόνα των ελληνικών επιχειρήσεων την εποχή της κρίσης.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται στην ερευνητική διαδικασία, κατέχει σημαντικό ρόλο στο αποτέλεσμα της εκάστοτε έρευνας. Μέσω των μεθόδων που θα ακολουθηθούν θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα πάνω στο θέμα που μας απασχόλησε.

5.2. Η ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ

Πρωτογενείς πηγές πληροφόρησης θεωρούνται όσες περιγράφουν ένα γεγονός ή είναι τα αποτελέσματα μιας έρευνας χωρίς όμως να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας ή αξιολόγησης. Πρόκειται δηλαδή για πρωτότυπο υλικό που δεν έχει υποστεί ερμηνεία, σύνοψη ή αξιολόγηση από έτερο άτομο/ομάδα.

Οι τρόποι διεξαγωγής της συγκεκριμένης έρευνας είναι οι ακόλουθοι:

1. Χρήση ερωτηματολογίου
2. Συνεντεύξεις σε βάθος
3. Με τη μέθοδο της παρατήρησης
4. Με πειραματισμό

Οι δευτερογενείς πηγές πληροφόρησης προκύπτουν ως το αποτέλεσμα της επεξεργασίας των πρωτογενών πηγών πληροφόρησης. Οι δευτερογενείς πηγές ουσιαστικά παρέχουν πληροφορίες για πρωτογενείς πηγές ή για πρωτότυπες πληροφορίες που έχουν τροποποιηθεί, επιλεγεί ή έχουν αποκτήσει νέα διάταξη, με στόχο να εξυπηρετήσουν νέο κοινό ή διαφορετικό σκοπό. Επίσης τα στατιστικά στοιχεία αποτελούν παραδείγματα πηγών δευτερογενούς έρευνας. (Μεθοδολογικές Έρευνες, 2007, <http://www.slideshare.net/dourvas/project-10107509>).

5.3. ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η διεξαγωγή της ποσοτικής έρευνας αποτελείται από δύο στάδια: το στάδιο σχεδιασμού, στο οποίο περιγράφεται ο σκοπός της έρευνας και τα ζητούμενα βάσει υποθέσεων εργασίας. Στο δεύτερο στάδιο, γίνεται η συλλογή και η επεξεργασία των αποτελεσμάτων και διατυπώνονται τα σχετικά συμπεράσματα.

5.3.1. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

Στην ποσοτική έρευνα, στην οποία χρησιμοποιούνται και τα ερωτηματολόγια, ο ερωτώμενος θα πρέπει σε λίγο χρόνο να απαντήσει σε αρκετές και διάφορες πληροφορίες. Ο ερευνητής θα πρέπει να είναι σε θέση:

- α) Να διατυπώσει σε ερωτήσεις τους σκοπούς της έρευνάς του.
- β) Να προσαρμόσει το ερωτηματολόγιο ανάλογα με το δείγμα που θα το συμπληρώσει.
- γ) Να πληροφορήσει τους ερωτούμενους για το σκοπό της έρευνάς του ώστε να μπορέσουν να απαντήσουν με σαφήνεια και ακρίβεια. (Ποσοτικές έρευνες, (n.d.), <http://www.ekke.gr/estia/Grenved/seminar3.htm>).

5.3.2. ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΓΡΑΦΗ

Η δειγματοληψία προτιμάται περισσότερο από την απογραφή για αντικειμενικούς λόγους, αλλά και λόγω οικονομίας χρόνου.

Τα κύρια πλεονεκτήματα της δειγματοληψίας έναντι της απογραφής είναι:

- α) Ταχύτητα
- β) Ευρύτερο πεδίο έρευνας
- γ) Ακρίβεια

5.4. ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Μέσω της ποιοτικής έρευνας συλλέγονται δεδομένα τα οποία περιγράφουν προβλήματα κι έννοιες από τη ζωή των ατόμων. Τα δεδομένα μπορούν να προέλθουν από συνεντεύξεις, παρατηρήσεις, συμμετοχικές παρατηρήσεις, ιστορίες,

αλληλεπιδράσεις, περιπτωσιολογικές μελέτες, προσωπικές εμπειρίες, ιστορίες ζωής, αναλύσεις αρχείων, οπτικό υλικό κι ενδοσκοπήσεις.

Η ποιοτική έρευνα έχει δύο βασικά μοναδικά χαρακτηριστικά. Το πρώτο είναι ότι ο ερευνητής αποτελεί το μέσο με το οποίο διεξάγεται η έρευνα, και το δεύτερο είναι ότι ο κύριος σκοπός της είναι να διερευνήσει κάποιες πλευρές του κοινωνικού συστήματος που μελετά. Και τα δύο αυτά χαρακτηριστικά είναι αναπόσπαστα μέρη της διαδικασίας και θεωρούν τον ερευνητή ως αυτόν που δομεί τη γνώση και όχι ως απλό δέκτη αυτής. Ο ερευνητής συλλέγει τα δεδομένα, τα οποία μετατρέπει και ερμηνεύει, μέσω της ανάλυσης, σε πληροφορίες. Οι πληροφορίες αυτές, όταν εφαρμόζονται και χρησιμοποιούνται επαναλαμβανόμενα στην πράξη σε διάφορες κοινωνικές καταστάσεις, γίνονται γνώση. (Ποιοτική έρευνα, 2012. Πανεπιστήμιο, http://lab.pe.uth.gr/psych/index.php?option=com_content&view=article&id=87&Itemid=245&lang=el)

Η συλλογή δεδομένων χρησιμοποιώντας ποιοτικές μεθόδους είναι μια πολύπλευρη διαδικασία με τέσσερα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: (α) ο σκοπός είναι μια όσο το δυνατόν πλουσιότερη περιγραφή του πραγματικού πλαισίου της έρευνας, (β) δεν είναι εκ των προτέρων καθορισμένο επακριβώς το τι δεδομένα θα συλλεχθούν, (γ) χρησιμοποιούνται πολλαπλές μέθοδοι συλλογής δεδομένων, (δ) τα δεδομένα δεν είναι αντικειμενικά.

Είναι φανερή η διαφορά με τις ποσοτικές μεθόδους έρευνας όπου θεωρητικά αν διαφορετικοί ερευνητές μελετήσουν το ίδιο φαινόμενο χρησιμοποιώντας την ίδια μέθοδο και διαδικασία θα πρέπει να καταλήξουν στα ίδια συμπεράσματα.

5.5. ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

Ο στόχος στην παρούσα πτυχιακή εργασία είναι να μελετηθεί η πορεία των ελληνικών επιχειρήσεων εν μέσω κρίσης, οι συνέπειες της ύφεσης, καθώς και η αποτελεσματικότητα ή μη του φορολογικού συστήματος σε αυτές. Η ερευνητική μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν η μέθοδος της δειγματοληψίας μέσω ερωτηματολογίων με ερωτήσεις κλειστού τύπου.

Η έρευνά μας αποτελείται από ένα ερωτηματολόγιο των είκοσι (20) ερωτήσεων και απευθύνεται σε ελληνικές επιχειρήσεις, θέλοντας να μάθουμε τη γνώμη τους για το κατά πόσο και με ποιον τρόπο τους επηρέασε η παγκόσμια οικονομική κρίση. Απαντήθηκαν από εβδομήντα έξι (76) ελληνικές επιχειρήσεις, και πιο συγκεκριμένα από άτομα που κατέχουν κύριες θέσεις σε αυτές.

Το ερωτηματολόγιο δομήθηκε με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε οι πληροφορίες που θα συλλεγούν μέσω αυτού να είναι στατιστικά και ηλεκτρονικά επεξεργάσιμες και να οδηγούν σε ουσιαστικά αποτελέσματα. Το ερωτηματολόγιο θα πρέπει να είναι σύντομο καθώς μεγάλα ερωτηματολόγια αποθαρρύνουν τόσο τους ερευνητές όσο και τους ερωτώμενους. Τα μεγάλα μεγέθους ερωτηματολόγια αυξάνουν το κόστος της έρευνας ενώ λόγω των αρνήσεων συμπλήρωσης τους, μειώνουν και την ποιότητά της. Παράλληλα, το ερωτηματολόγιο πρέπει να είναι εύκολο στην απάντηση και τα διάφορα ερωτήματα να έχουν μια λογική ακολουθία έτσι ώστε η συμπλήρωσή του να εξελίσσεται ομαλά (Ζαΐρης Ε.Π., 2005:27).

Τα μειονεκτήματα της μεθόδου αυτής είναι πρώτον, ότι οι ερωτώμενοι δεν είναι πάντα σε θέση να δώσουν ακριβείς απαντήσεις και δεύτερον, υπάρχει ο κίνδυνος να χαθούν ερωτηματολόγια από τον χρόνο συμπλήρωσής τους μέχρι την επιστροφή τους.

Παρόλα αυτά, επιλέχθηκαν τα ερωτηματολόγια και η συγκεκριμένη μέθοδος για τη συλλογή των στοιχείων και των πληροφοριών, καθώς με τον τρόπο αυτό οι ερωτώμενοι απαντούν εύκολα και γρήγορα, δεδομένου ότι το δείγμα αποτελείται από εργαζόμενα στελέχη ελληνικών επιχειρήσεων.

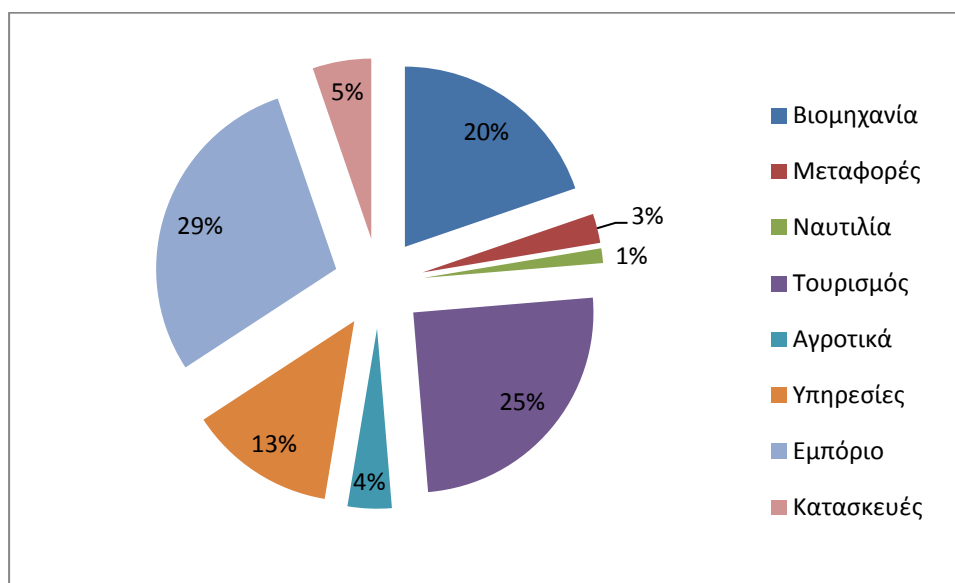
Στην πλειονότητά τους οι ερωτήσεις ήταν κλειστές, αφού είναι πιο εύκολο να απαντηθούν και διευκολύνει τη στατιστική επεξεργασία. Οι ερωτηθέντες έπρεπε να επιλέξουν μία ή και περισσότερες από τις απαντήσεις που τους δίνονταν στην εκάστοτε ερώτηση.

Για την επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήσαμε το πρόγραμμα Excel. Η επεξεργασία των ερωτηματολογίων κράτησε δύο περίπου μήνα με την παρακάτω διαδικασία. Τα ερωτηματολόγια που στάλθηκαν ήταν συνολικά 100 εκ των οποίων μόνο τα 76 συμπληρώθηκαν πλήρως και μπορούσαν να συμπεριληφθούν στην έρευνα.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1. Σε ποιον τομέα παραγωγής εντάσσεται η επιχείρησή σας;

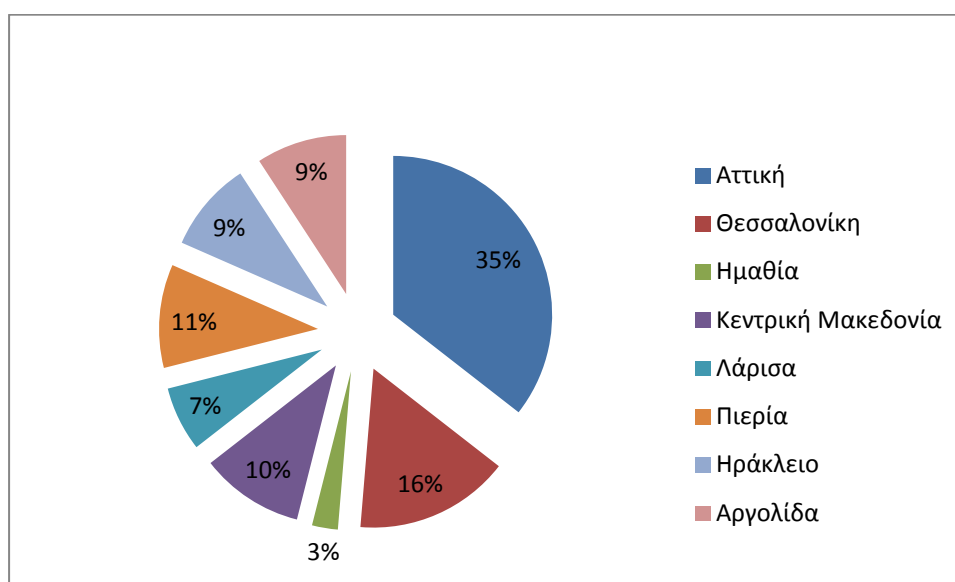
Βιομηχανία	20%
Μεταφορές	3%
Ναυτιλία	1%
Τουρισμός	25%
Αγροτικά	4%
Υπηρεσίες	13%
Εμπόριο	29%
Κατασκευές	5%

Η πλειοψηφία του δείγματος που απάντησε στο ερωτηματολόγιο ανήκει στον τομέα του εμπορίου (29%), του τουρισμού (25%) και της βιομηχανίας (20%). Έπονται οι υπηρεσίες (13%), οι κατασκευαστικές (5%), ο αγροτικός τομέας (4%), οι μεταφορές (3%) και η ναυτιλία (1%).

2. Πού βρίσκεται η έδρα της επιχείρησής σας;

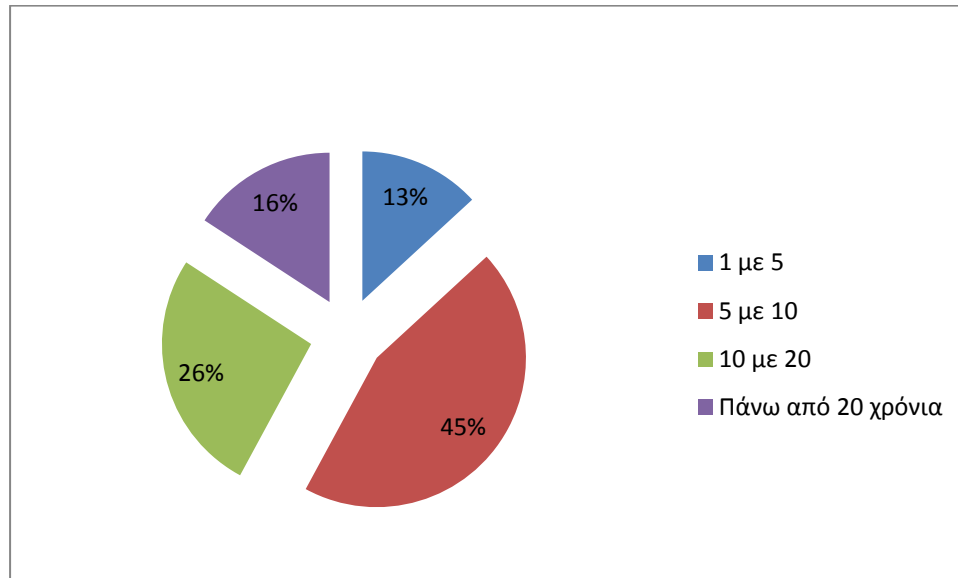
Αττική	35%
Θεσσαλονίκη	16%
Ημαθία	3%
Κεντρική Μακεδονία	10%
Λάρισα	7%
Πιερία	11%
Ηράκλειο	9%
Αργολίδα	9%

Η έδρα των περισσότερων επιχειρήσεων του δείγματος βρίσκεται στην Αττική (35%) και στη Θεσσαλονίκη (16%). Έπεται η Πιερία (11%), η Κεντρική Μακεδονία (10%), η Αργολίδα και το Ηράκλειο (9%), η Λάρισα (7%) και η Ημαθία (3%).

3. Πόσα χρόνια λειτουργεί η επιχείρηση στην οποία εργάζεστε;

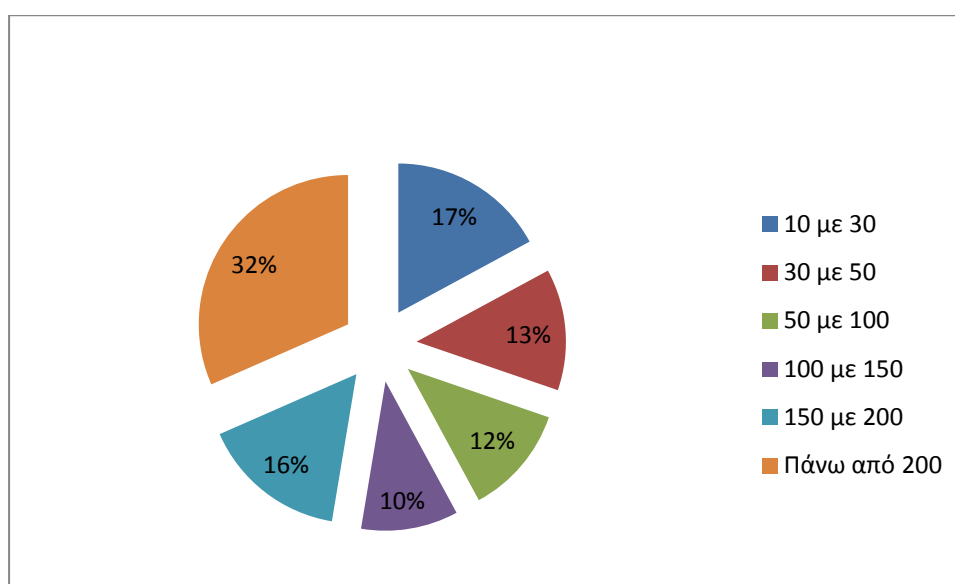
1 με 5	13%
5 με 10	45%
10 με 20	26%
Πάνω από 20 χρόνια	16%

Η πλειοψηφία του δείγματος των επιχειρήσεων λειτουργεί τα τελευταία 5 με 10 χρόνια (45%). Έπονται όσες λειτουργούν τα τελευταία 10 με 20 χρόνια (26%), όσες λειτουργούν πάνω από 20 χρόνια (16%) και αυτές ιδρύθηκαν τα 5 τελευταία χρόνια (13%).

4. Πόσους υπαλλήλους απασχολεί σήμερα η επιχείρησή σας;

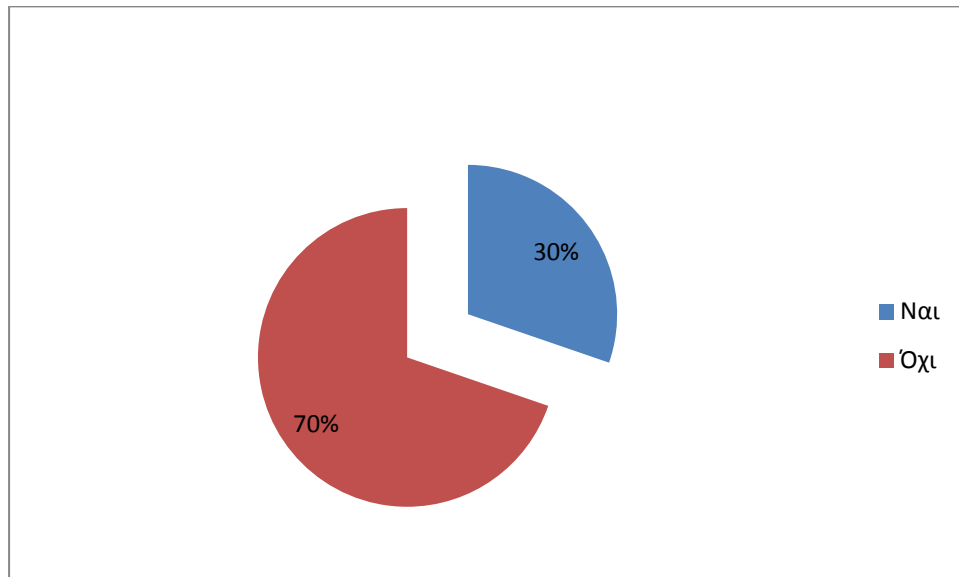
10 με 30	17%
30 με 50	13%
50 με 100	12%
100 με 150	10%
150 με 200	16%
Πάνω από 200	32%

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων απασχολεί πάνω από 200 υπαλλήλους (32%). Έπονται οι εταιρείες με αριθμό υπαλλήλων από 10 έως 30 (17%), από 150 έως 200 (16%), από 30 έως 50 (13%), από 50 έως 100 (12%) και από 100 έως 150 (10%).

5. Η επιχείρησή σας είναι χρηματοοικονομικά αυτόνομη;

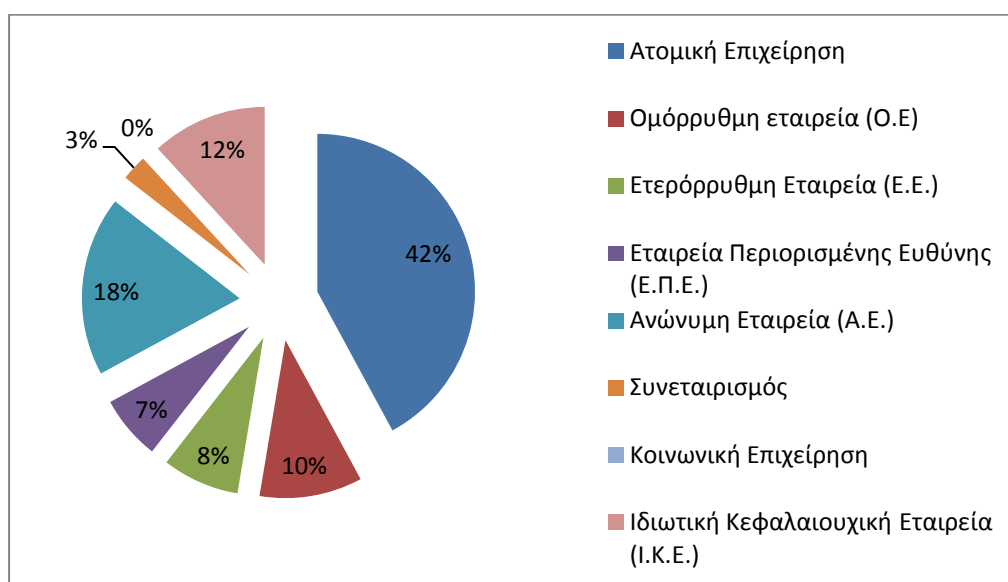
Ναι	30%
Όχι	70%

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων απάντησε ότι δεν είναι χρηματοοικονομικά αυτόνομη. Μόνο το 30% απάντησε θετικά.

6. Ποια είναι η μορφή ιδιοκτησίας της εταιρείας σας;

Ατομική Επιχείρηση	42%
Ομόρρυθμη εταιρεία (Ο.Ε)	10%
Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)	8%
Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)	7%
Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)	18%
Συνεταιρισμός	3%
Κοινωνική Επιχείρηση	0%
Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.)	12%

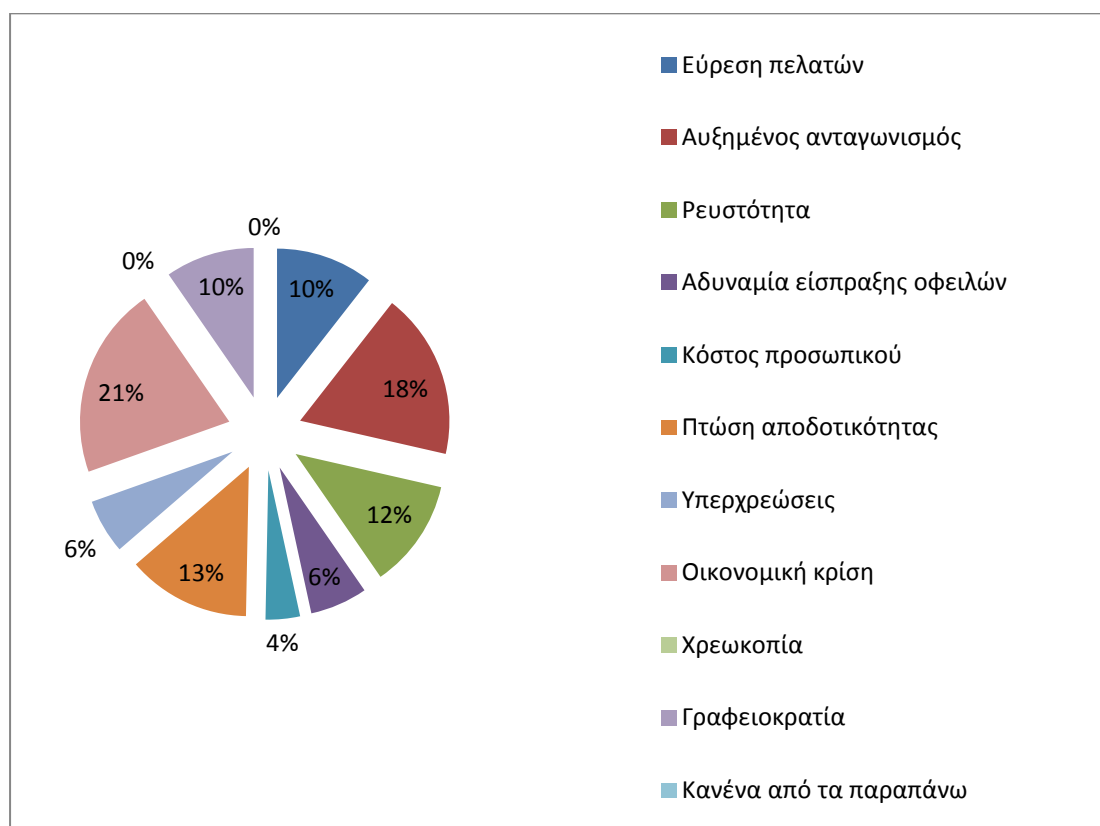

Οι εταιρείες που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο είναι ατομικές εταιρείες (42%), ανώνυμες (18%), ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες (12%), ομόρρυθμες (10%), ετερόρρυθμες εταιρείες (8%), εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (7%), και συνεταιρισμοί (3%).

7. Αντιμετώπισε ποτέ η επιχείρησή σας κάποια από τα παρακάτω προβλήματα;

(μπορείτε να επιλέξετε πάνω από μια απάντηση)

Εύρεση πελατών	10%
Αυξημένος ανταγωνισμός	18%
Ρευστότητα	12%
Αδυναμία είσπραξης οφειλών	6%
Κόστος προσωπικού	4%
Πτώση αποδοτικότητας	13%
Υπερχρεώσεις	6%
Οικονομική κρίση	21%
Χρεωκοπία	0%
Γραφειοκρατία	10%
Κανένα από τα παραπάνω	0%

Οι περισσότερες από τις επιχειρήσεις βρέθηκαν αντιμέτωπες με προβλήματα όπως η οικονομική κρίση (21%), ο αυξημένος ανταγωνισμός (18%), η πτώση της αποδοτικότητας (13%) και η ρευστότητα (12%). Επίσης, έπρεπε να αντιμετωπίσουν τη γραφειοκρατία (10%), την ανάγκη εύρεσης νέων πελατών (10%), την αδυναμία είσπραξης οφειλών (6%), τις υπερχρεώσεις (6%), καθώς και το κόστος προσωπικού (4%).

8. Θεωρείτε ότι η επιχείρησή σας επηρεάστηκε από την υφιστάμενη οικονομική κρίση:

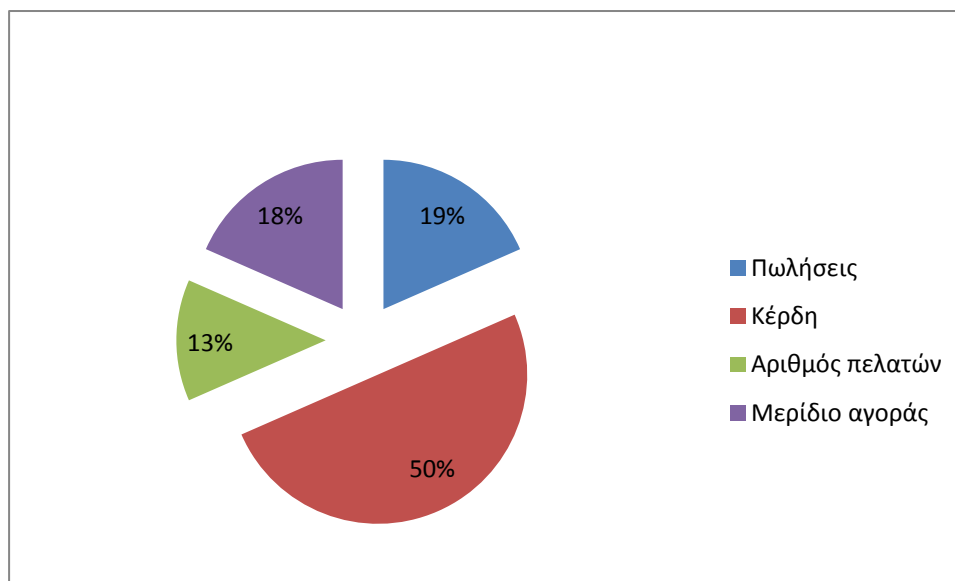
Θετικά	0%
Αρνητικά	84%
Δεν έχει επηρεαστεί σημαντικά μέχρι σήμερα	16%

Σχεδόν όλες οι επιχειρήσεις φαίνεται να επηρεάστηκαν από την οικονομική κρίση στη χώρα μας (84%). Μόνο το 16% απάντησε ότι δεν επηρεάστηκε σημαντικά μέχρι σήμερα.

9. Ποιοι από τους παρακάτω δείκτες θα λέγατε ότι επηρεάστηκαν αρνητικά από την οικονομική κρίση;

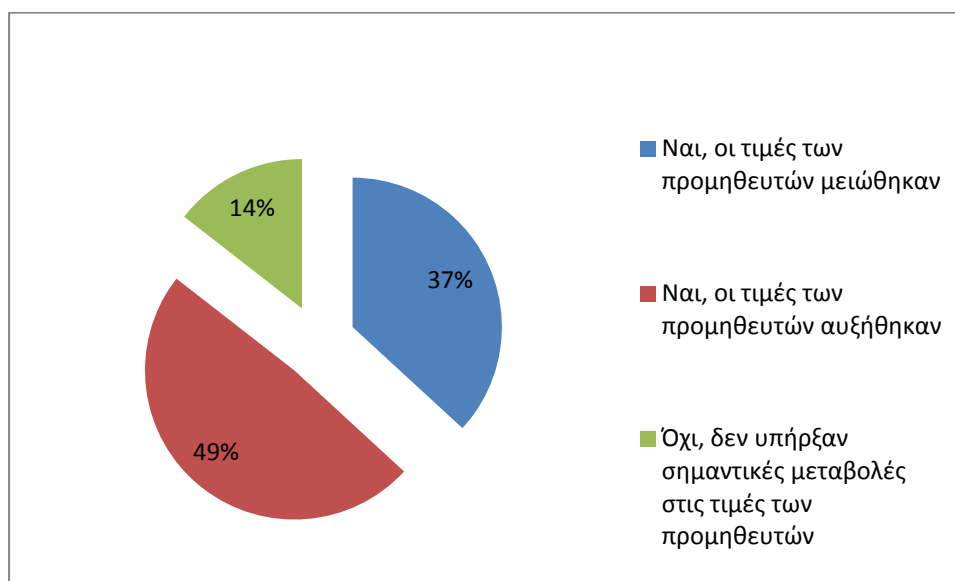
Πωλήσεις	19%
Κέρδη	50%
Αριθμός πελατών	13%
Μερίδιο αγοράς	18%

Ο δείκτης που επηρεάστηκε περισσότερο αρνητικά από την οικονομική κρίση ήταν κυρίως τα κέρδη των επιχειρήσεων (50%). Έπονται οι πωλήσεις (19%), το μερίδιο αγοράς (18%) και ο αριθμός πελατών (13%).

10. Η επίδραση της κρίσης επηρέασε τη σχέση σας με τους προμηθευτές σας;

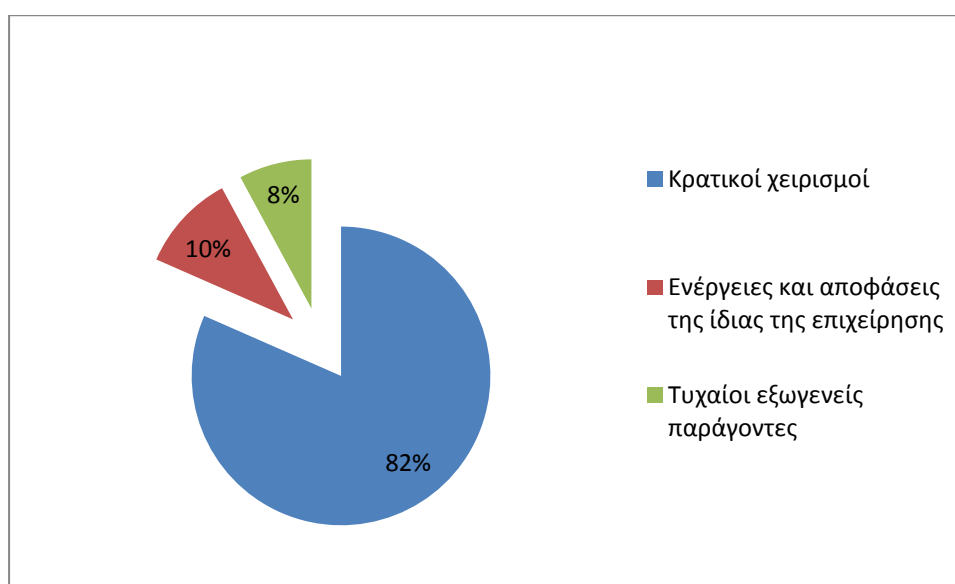
Ναι, οι τιμές των προμηθευτών μειώθηκαν	37%
Ναι, οι τιμές των προμηθευτών αυξήθηκαν	49%
Όχι, δεν υπήρξαν σημαντικές μεταβολές στις τιμές των προμηθευτών	14%

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων απάντησε ότι η οικονομική κρίση επηρέασε τη σχέση τους με τους προμηθευτές αυξάνοντας τις τιμές (49%). Το 37% απάντησε ότι οι τιμές των προμηθευτών αυξήθηκαν, ενώ το 14% ότι δεν υπήρξαν σημαντικές μεταβολές στις τιμές των προμηθευτών.

11. Ποιοι από τους παρακάτω παράγοντες εκτιμάτε ότι ήταν οι σημαντικότεροι εκ των οποίων εξαρτήθηκαν κατά κύριο λόγο οι επιπτώσεις της οικονομικής;

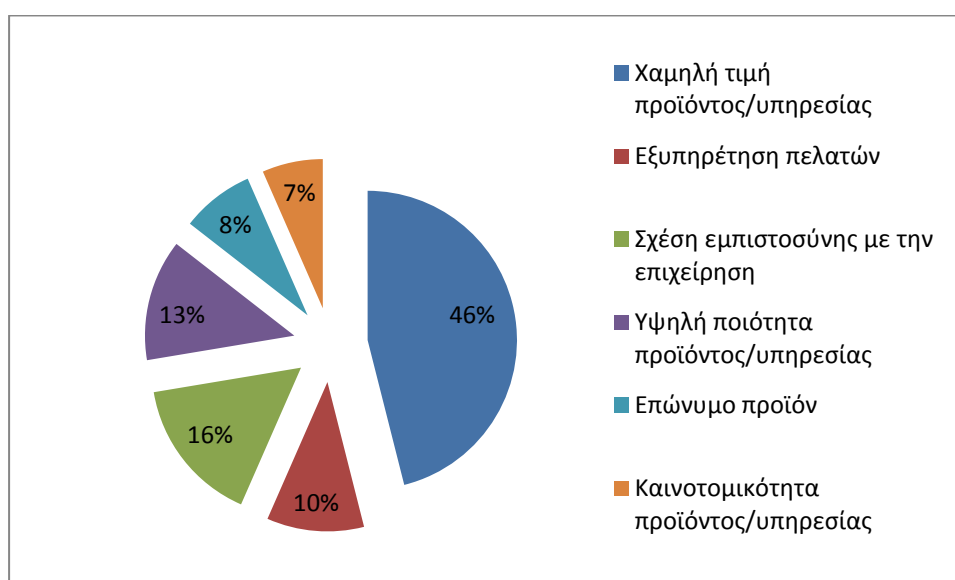
Κρατικοί χειρισμοί	82%
Ενέργειες και αποφάσεις της ίδιας της επιχείρησης	10%
Τυχαίοι εξωγενείς παράγοντες (απρόβλεπτες κινήσεις ανταγωνισμού, διεθνής και εσωτερική συγκυρία, κ.λπ.)	8%

Οι κρατικοί χειρισμοί φαίνεται να είναι ο σημαντικότερος παράγοντας της οικονομικής κρίσης (82%). Έπονται οι ενέργειες και οι αποφάσεις της ίδιας της επιχείρησης (10%), καθώς και οι τυχαίοι εξωγενείς παράγοντες (8%).

12. Πού παρατηρήσατε να δίνουν έμφαση οι καταναλωτές μετά την οικονομική κρίση;

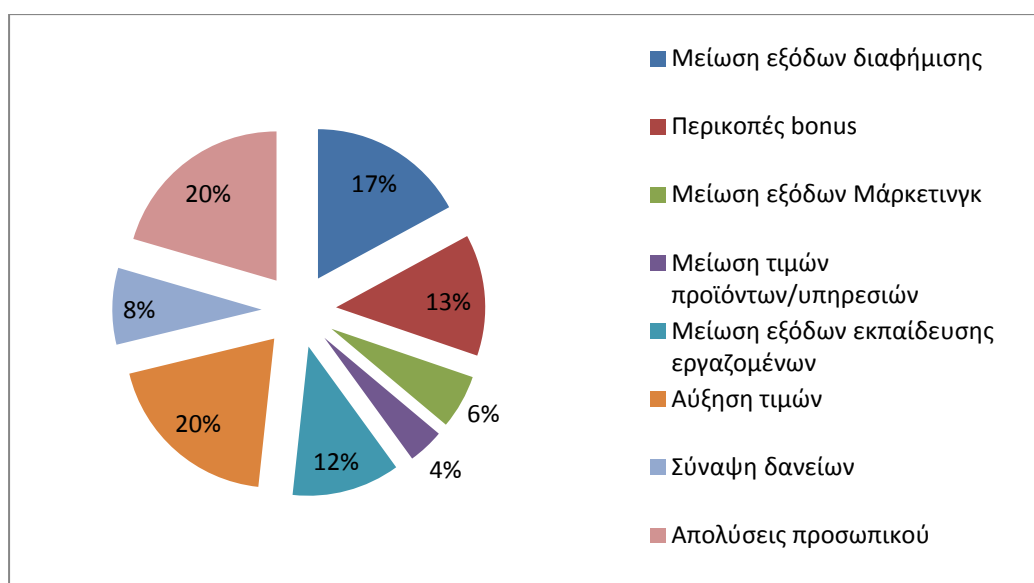
Χαμηλή τιμή προϊόντος/υπηρεσίας	46%
Εξυπηρέτηση πελατών	10%
Σχέση εμπιστοσύνης με την επιχείρηση	16%
Υψηλή ποιότητα προϊόντος/υπηρεσίας	13%
Επώνυμο προϊόν	8%
Καινοτομικότητα προϊόντος/υπηρεσίας	7%

Οι καταναλωτές φαίνεται να έδωσαν μεγαλύτερη έμφαση μετά την κρίση στις χαμηλές τιμές των προϊόντων και των υπηρεσιών, καθώς και στη σχέση εμπιστοσύνης με την επιχείρηση (16%). Ακολουθεί η προτίμηση στην υψηλή ποιότητα προϊόντος/υπηρεσίας (13%), η εξυπηρέτηση πελατών (10%), το επώνυμο προϊόν (8%) και τέλος η καινοτομικότητά του (7%).

13. Σε τι ενέργειες έχει προβεί μέχρι σήμερα η επιχείρησή σας για να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης; (μπορείτε να επιλέξετε πάνω από μια απάντηση)

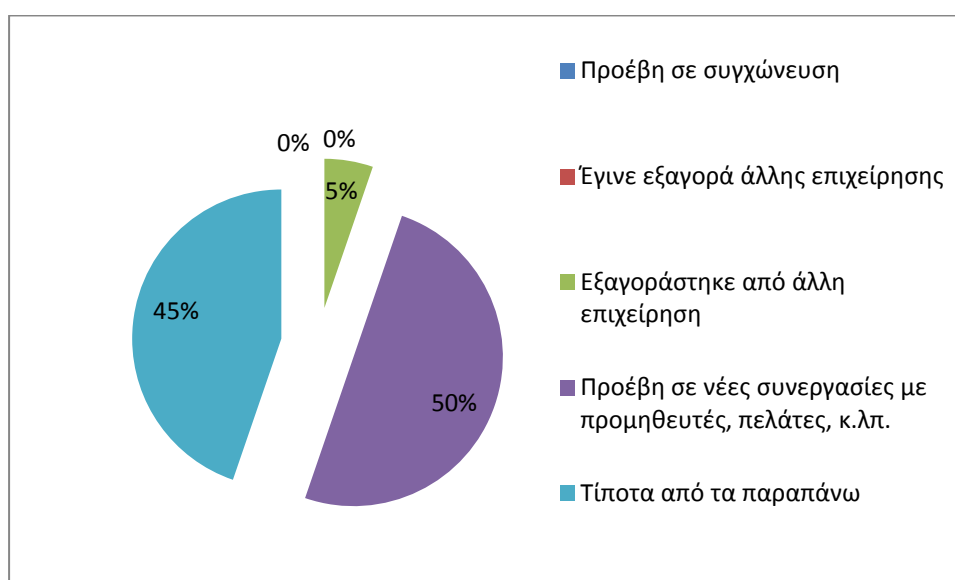
Μείωση εξόδων διαφήμισης	17%
Περικοπές bonus	13%
Μείωση εξόδων Μάρκετινγκ	6%
Μείωση τιμών προϊόντων/υπηρεσιών	4%
Μείωση εξόδων εκπαίδευσης εργαζομένων	12%
Αύξηση τιμών	20%
Σύναψη δανείων	8%
Απολύσεις προσωπικού	20%

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων του δείγματος προέβη σε απολύσεις προσωπικού (20%) και αύξηση τιμών (20%) με σκοπό να αντιμετωπίσει την οικονομική κρίση. Επίσης μείωσαν τα έξοδα των διαφημίσεων (17%), έκαναν περικοπές σε bonus (13%), μείωσαν τα έξοδα εκπαίδευσης εργαζομένων (12%), προέβησαν σε σύναψη δανείων (8%), μείωσαν τα έξοδα μάρκετινγκ (6%) καθώς και τις τιμές των προϊόντων/υπηρεσιών τους (4%).

14. Από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης μέχρι σήμερα συνέβη κάτι από τα παρακάτω στην επιχείρησή σας;

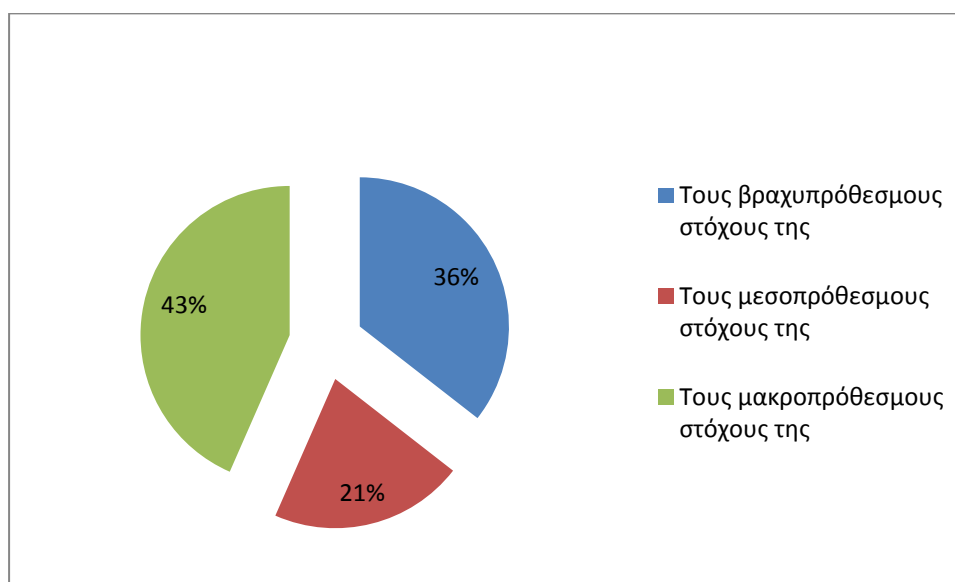
Προέβη σε συγχώνευση	0%
Έγινε εξαγορά άλλης επιχείρησης	0%
Εξαγοράστηκε από άλλη επιχείρηση	5%
Προέβη σε νέες συνεργασίες με προμηθευτές, πελάτες, κ.λπ.	50%
Τίποτα από τα παραπάνω	45%

Οι περισσότερες επιχειρήσεις μετά την οικονομική κρίση προέβησαν σε νέες συνεργασίες με προμηθευτές και πελάτες (50%) ή εξαγοράστηκαν από άλλη επιχείρηση (5%). Το 45% απάντησε ότι δεν προέβη σε καμία από τις παραπάνω ενέργειες.

15. Η επιχείρησή σας προτίμησε να αλλάξει:

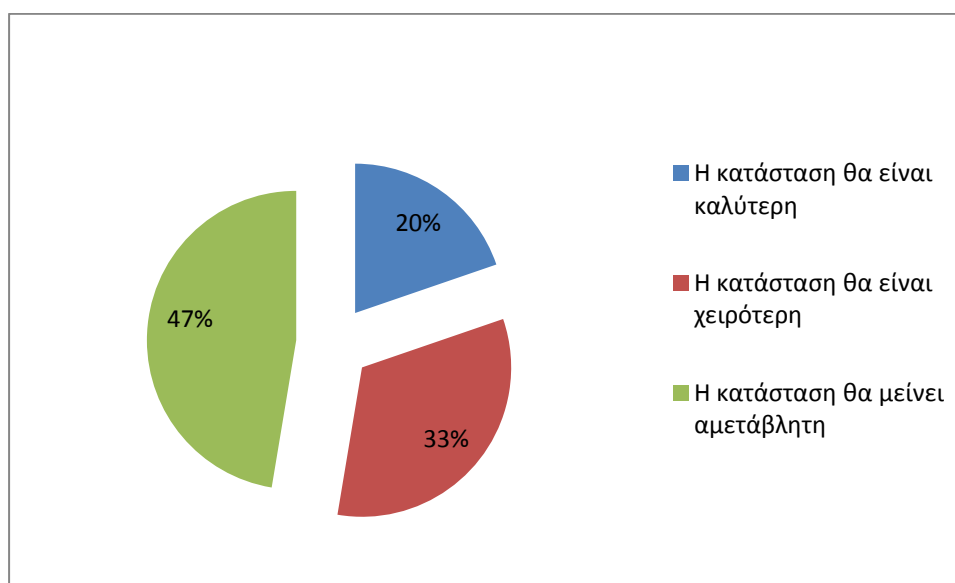
Τους βραχυπρόθεσμους στόχους της	36%
Τους μεσοπρόθεσμους στόχους της	21%
Τους μακροπρόθεσμους στόχους της	43%

Η πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων προτίμησε να αλλάξει τους μακροπρόθεσμους στόχους της (43%) και λιγότερο τους βραχυπρόθεσμους (36%) και μεσοπρόθεσμους (21%).

16. Ποια εκτιμάτε ότι θα είναι η μελλοντική κατάσταση της επιχείρησής σας σε προοπτική 12μήνου;

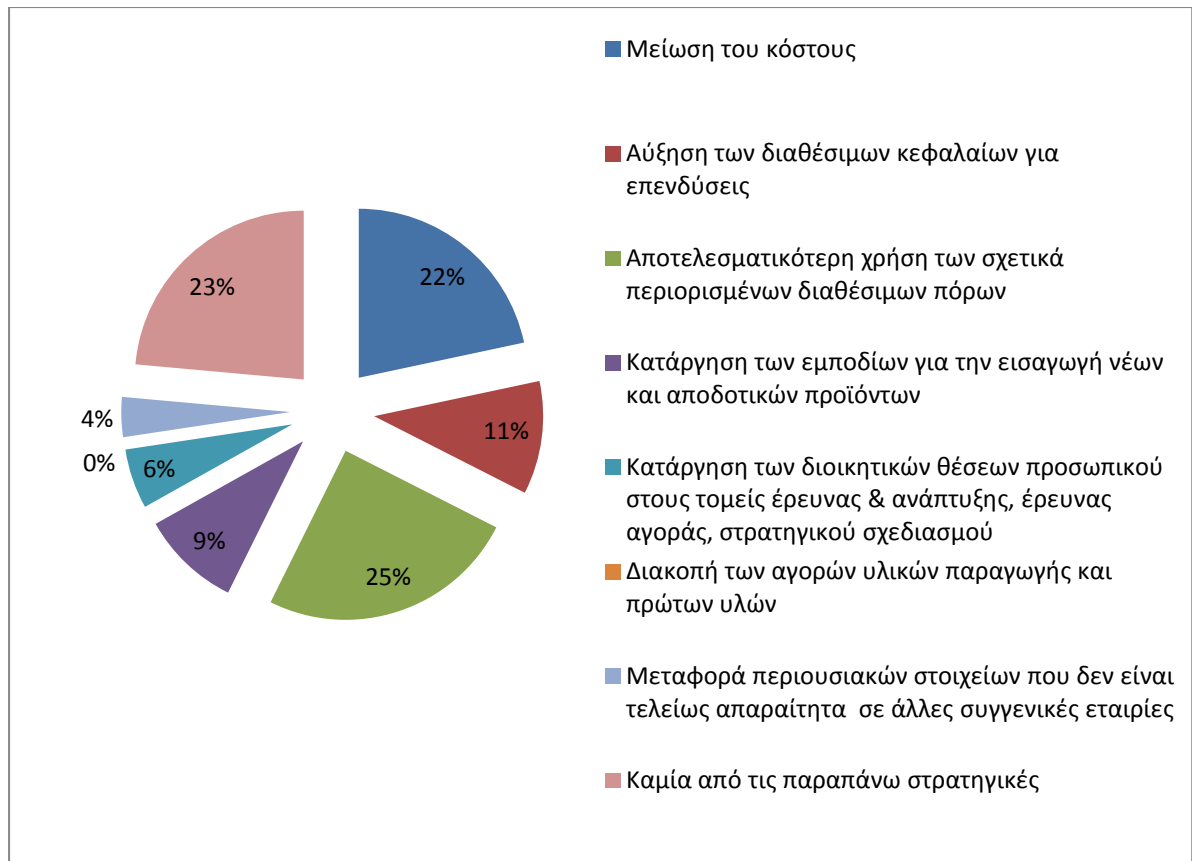
Η κατάσταση θα είναι καλύτερη	20%
Η κατάσταση θα είναι χειρότερη	33%
Η κατάσταση θα μείνει αμετάβλητη	47%

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων εκτιμά ότι η μελλοντική κατάσταση της με προοπτική 12μήνου θα μείνει αμετάβλητη (47%). Το 33% απάντησε ότι θα είναι χειρότερη και το 20% ότι θα είναι καλύτερη.

17. Ακολούθησε η επιχείρησή σας κάποιες από τις παρακάτω στρατηγικές για να αντιμετωπίσει την οικονομική κρίση; (μπορείτε να επιλέξετε πάνω από μια απάντηση)

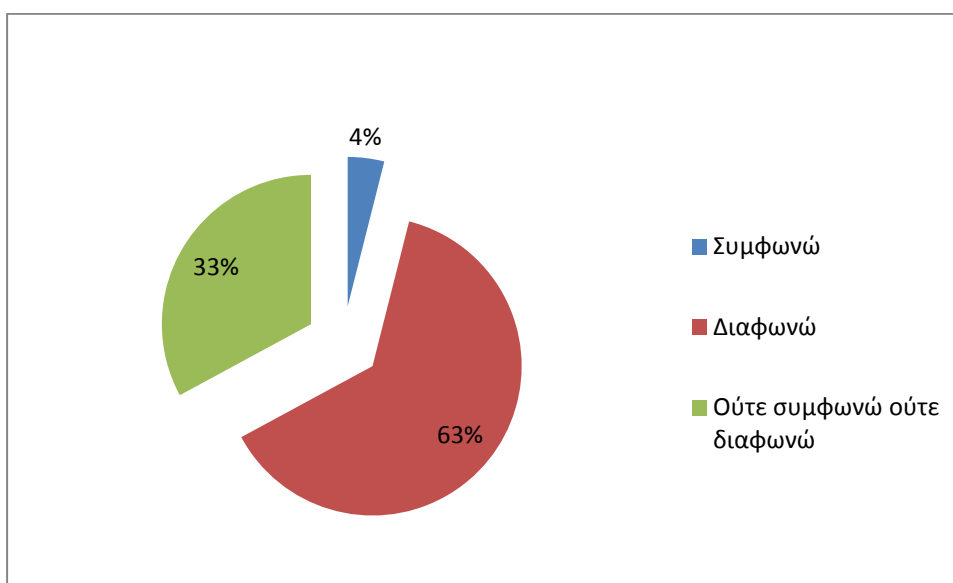
Μείωση του κόστους	22%
Αύξηση των διαθέσιμων κεφαλαίων για επενδύσεις	11%
Αποτελεσματικότερη χρήση των σχετικά περιορισμένων διαθέσιμων πόρων	25%
Κατάργηση των εμποδίων για την εισαγωγή νέων και αποδοτικών προϊόντων	9%
Κατάργηση των διοικητικών θέσεων προσωπικού στους τομείς έρευνας & ανάπτυξης, έρευνας αγοράς, στρατηγικού σχεδιασμού	6%
Διακοπή των αγορών υλικών παραγωγής και πρώτων υλών	0%
Μεταφορά περιουσιακών στοιχείων που δεν είναι τελείως απαραίτητα σε άλλες συγγενικές εταιρίες	4%
Καμία από τις παραπάνω στρατηγικές	23%

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων για να αντιμετωπίσει την οικονομική κρίση έκανε αποτελεσματικότερη χρήση των σχετικά περιορισμένων διαθέσιμων πόρων (25%) και μείωσε το κόστος (22%). Επίσης, αύξησαν τα διαθέσιμα κεφάλαια για επενδύσεις (11%), κατήργησαν τα εμπόδια για την εισαγωγή νέων και αποδοτικών προϊόντων (9%), κατήργησαν τις διοικητικές θέσεις προσωπικού στους τομείς έρευνας και ανάπτυξης, έρευνας αγοράς, στρατηγικού σχεδιασμού (6%), και προέβησαν σε μεταφορά περιουσιακών στοιχείων που δεν είναι τελείως απαραίτητα σε άλλες συγγενικές εταιρίες (4%). Το 23% απάντησε ότι δεν ακολούθησε κάποιες από τις παραπάνω στρατηγικές.

18. Το φορολογικό σύστημα της χώρας μας είναι δίκαιο και σωστά προσαρμοσμένο στις ανάγκες των σημερινών επιχειρήσεων;

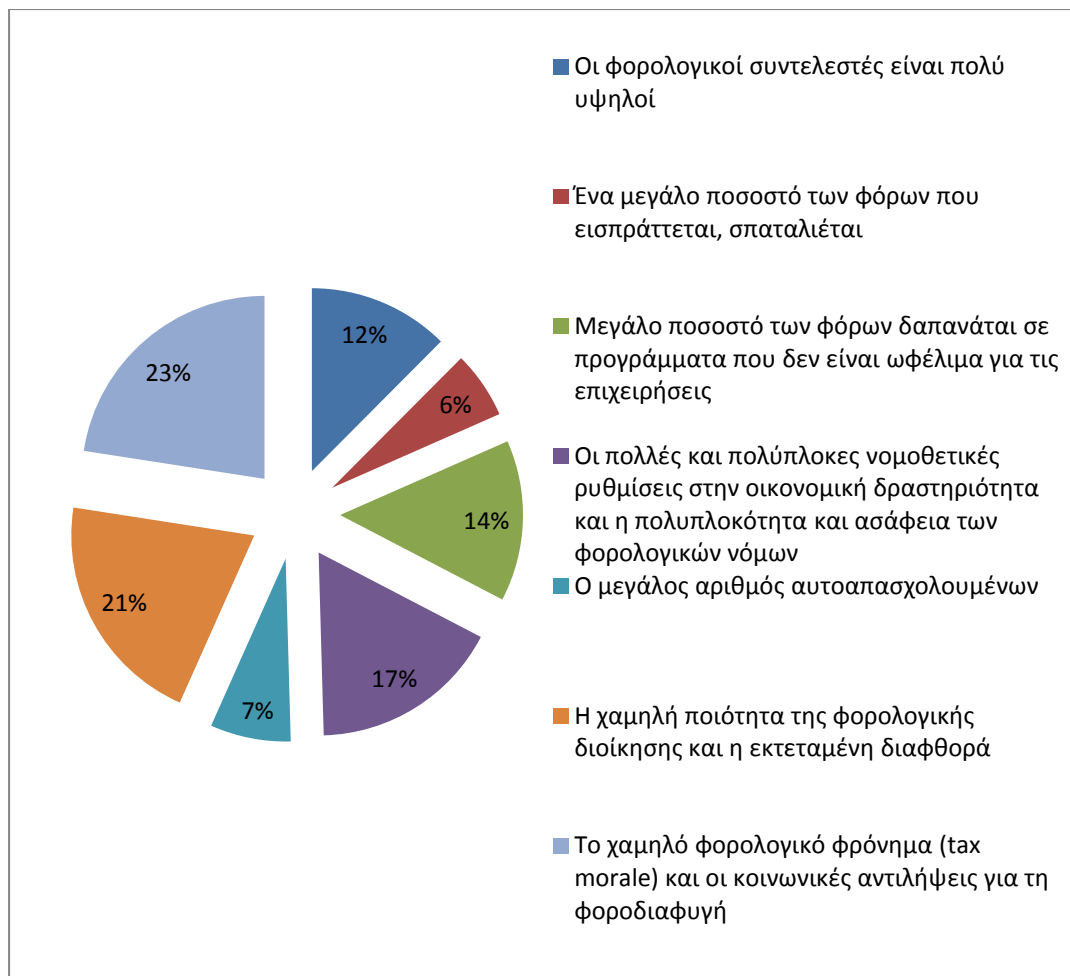
Συμφωνώ	4%
Διαφωνώ	63%
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	33%

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων απάντησε ότι το φορολογικό σύστημα της χώρας μας δεν είναι δίκαιο και σωστά προσαρμοσμένο στις ανάγκες των σημερινών επιχειρήσεων (63%). Το 33% απάντησε ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ (33%), ενώ το 4% απάντησε θετικά.

19. Ποια από τα παρακάτω εκτιμάτε ότι είναι τα σημαντικότερα ελαττώματα του σημερινού φορολογικού συστήματος στην Ελλάδα; (μπορείτε να επιλέξετε πάνω από μια απάντηση)

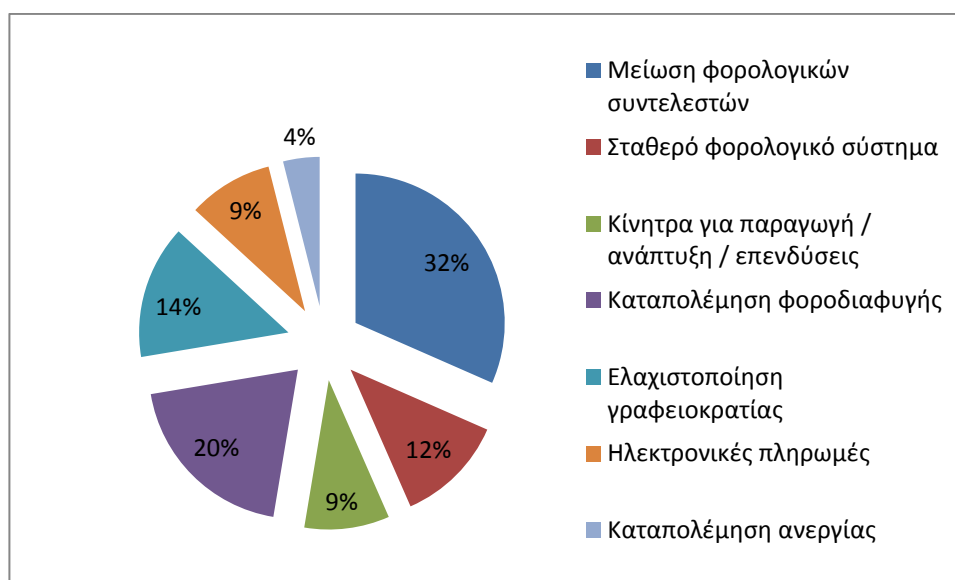
Οι φορολογικοί συντελεστές είναι πολύ υψηλοί	12%
Ένα μεγάλο ποσοστό των φόρων που εισπράττεται, σπαταλιέται	6%
Μεγάλο ποσοστό των φόρων δαπανάται σε προγράμματα που δεν είναι ωφέλιμα για τις επιχειρήσεις	14%
Οι πολλές και πολύπλοκες νομοθετικές ρυθμίσεις στην οικονομική δραστηριότητα και η πολυπλοκότητα και ασάφεια των φορολογικών νόμων	17%
Ο μεγάλος αριθμός αυτοαπασχολουμένων	7%
Η χαμηλή ποιότητα της φορολογικής διοίκησης και η εκτεταμένη διαφθορά	21%
Το χαμηλό φορολογικό φρόνημα (tax morale) και οι κοινωνικές αντιλήψεις για τη φοροδιαφυγή	23%

Τα σημαντικότερα ελαττώματα του φορολογικού συστήματος στη χώρα μας, σύμφωνα με την πλειοψηφία των επιχειρήσεων είναι το χαμηλό φορολογικό φρόνημα (tax morale) και οι κοινωνικές αντιλήψεις για τη φοροδιαφυγή (23%), η χαμηλή ποιότητα της φορολογικής διοίκησης και η εκτεταμένη διαφθορά (21%), καθώς και οι πολλές και πολύπλοκες νομοθετικές ρυθμίσεις στην οικονομική δραστηριότητα και η πολυπλοκότητα και ασάφεια των φορολογικών νόμων (17%). Αρκετά σημαντικό είναι το ότι οι φορολογικοί συντελεστές είναι πολύ υψηλοί (12%), το μεγάλο ποσοστό των φόρων δαπανάται σε προγράμματα που δεν είναι ωφέλιμα για τις επιχειρήσεις (14%), ο μεγάλος αριθμός αυτοαπασχολουμένων (7%) και τέλος, ένα μεγάλο ποσοστό των φόρων που εισπράττεται, σπαταλιέται (6%).

20. Τι πιστεύετε ότι θα πρέπει να αλλάξει στο φορολογικό σύστημα όσον αφορά τις ελληνικές επιχειρήσεις, ώστε να συμβάλει στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων και γενικότερα της ελληνικής οικονομίας;

Μείωση φορολογικών συντελεστών	32%
Σταθερό φορολογικό σύστημα	12%
Κίνητρα για παραγωγή / ανάπτυξη / επενδύσεις	9%
Καταπολέμηση φοροδιαφυγής	20%
Ελαχιστοποίηση γραφειοκρατίας	14%
Ηλεκτρονικές πληρωμές	9%
Καταπολέμηση ανεργίας	4%

Τέλος, η πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων εκτιμά ότι αυτό που θα πρέπει να αλλάξει στο φορολογικό σύστημα όσον αφορά τις ελληνικές επιχειρήσεις, ώστε να συμβάλει στην ανάπτυξή τους είναι η μείωση των φορολογικών συντελεστών (32%), η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής (20%) και η ελαχιστοποίηση της γραφειοκρατίας (14%). Έπεται το σταθερό φορολογικό σύστημα (12%), τα κίνητρα για παραγωγή, ανάπτυξη και επενδύσεις (9%), οι ηλεκτρονικές πληρωμές (9%), καθώς και η καταπολέμηση της ανεργίας (4%).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η διεθνής χρηματοπιστωτική βρήκε την ελληνική οικονομία σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο και δεν άργησε να φέρει στην επιφάνεια τις χρόνιες δομικές αδυναμίες της, φανερώνοντας την υπερχρέωση του ελληνικού Δημοσίου και την αδυναμία ελέγχου του διογκούμενου χρέους του. Η αξιοπιστία της Ελλάδας στις διεθνείς αγορές κεφαλαίου κλονίστηκε. Η χώρα αναγκάστηκε να προσφύγει στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) για να μην οδηγηθεί σε στάση πληρωμών και υιοθέτησε ένα φιλόδοξο και αυστηρό πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής.

Τα σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα της παραγωγικής μας βάσης, τα υψηλά ελλείμματα του δημόσιου τομέα, το αρνητικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, η γραφειοκρατία του δημόσιου τομέα κλπ. επιβάρυναν την σταδιακή της ελληνικής οικονομίας στην διεθνή κρίση.

Η οικονομική κρίση λοιπόν άλλαξε δραματικά τις συνθήκες της αγοράς μέσα στις οποίες ιδρύονται, δρουν και αναπτύσσονται οι επιχειρήσεις. Εκ των πραγμάτων, οι επιχειρήσεις δέχονται έντονες πιέσεις να προσαρμοστούν σε αυτές τις συνθήκες. Συχνά αναγκάζονται να μειώσουν το κόστος, να επανεξετάσουν την εταιρική τους στρατηγική, τις επενδύσεις, να προχωρήσουν σε αναδιάρθρωση των δραστηριοτήτων τους, ακόμη και να προβούν σε μαζικές απολύσεις. Επομένως, σε αυτό το σύνθετο περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από ραγδαίες εξελίξεις και υψηλή αβεβαιότητα, το σημαντικότερο ζήτημα που προκύπτει είναι η επιτακτική ανάγκη επιβίωσης των επιχειρήσεων.

Τα κυριότερα προβλήματα όπως έχουν αποτυπωθεί μέχρι σήμερα είναι :

- Η μείωση της ζήτησης στην εσωτερική και διεθνή αγορά.
- Η αύξηση των ακάλυπτων επιταγών, οι οποίες για τις επιχειρήσεις δεν περιορίζονται στο μέγεθος των επιταγών που σφραγίζονται και το οποίο είναι ούτως ή άλλως οδυνηρό, αλλά επεκτείνεται και στις επιταγές εκείνες που όταν διαπιστώνεται ότι είναι ακάλυπτες αντικαθίστανται με νέες, με την ελπίδα, ότι κάποια στιγμή θα καλυφθούν.
- Η μεγάλη αβεβαιότητα που υπάρχει επιτείνει ακόμη περισσότερο την αδυναμία των επιχειρήσεων να εξυπηρετήσουν τα προγράμματά τους λόγω προβλημάτων πρόσβασης σε ικανοποιητική χρηματοδότηση μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

- Η αιφνίδια περιστολή της χρηματοδότησης είναι πολύ μεγαλύτερο πρόβλημα – το οποίο οδηγεί σε καταστάσεις ασφυξίας – από το κόστος της χρηματοδότησης. Ήδη, σε έναν μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων έχουν περιοριστεί οι χρηματοδοτήσεις τρεχουσών συμβάσεων και έχουν αναθεωρηθεί προς τα πάνω, ενώ οι δανειοδοτήσεις γίνονται με εξαιρετικά επιλεκτικό τρόπο.

Η πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων που απάντησε στην έρευνα:

- Ανήκει στον τομέα του εμπορίου, του τουρισμού και της βιομηχανίας.
- Λειτουργεί τα τελευταία 5 με 10 χρόνια.
- Απασχολεί πάνω από 200 υπαλλήλους. Έπονται οι εταιρείες με αριθμό
- Απάντησε ότι δεν είναι χρηματοοικονομικά αυτόνομη.
- Είναι ατομικές και ανώνυμες εταιρείες.
- Βρέθηκε αντιμέτωπη με προβλήματα όπως η οικονομική κρίση, ο αυξημένος ανταγωνισμός, η πτώση της αποδοτικότητας και η ρευστότητα.
- Συμφώνησε ότι ο δείκτης που επηρεάστηκε περισσότερο αρνητικά από την οικονομική κρίση ήταν κυρίως τα κέρδη των επιχειρήσεων.
- Απάντησε ότι η οικονομική κρίση επηρέασε τη σχέση τους με τους προμηθευτές αυξάνοντας τις τιμές.
- Θεωρεί ότι οι κρατικοί χειρισμοί φαίνεται να είναι ο σημαντικότερος παράγοντας της οικονομικής κρίσης.
- Εκτιμούν ότι οι καταναλωτές φαίνεται να έδωσαν μεγαλύτερη έμφαση μετά την κρίση στις χαμηλές τιμές των προϊόντων και των υπηρεσιών, καθώς και στη σχέση εμπιστοσύνης με την επιχείρηση.
- Προέβη σε απολύσεις προσωπικού και αύξηση τιμών με σκοπό να αντιμετωπίσει την οικονομική κρίση.
- Προέβη σε νέες συνεργασίες με προμηθευτές και πελάτες ή εξαγοράστηκαν από άλλη επιχείρηση.
- Προτίμησε να αλλάξει τους μακροπρόθεσμους στόχους της και λιγότερο τους βραχυπρόθεσμους και μεσοπρόθεσμους.
- Εκτιμά ότι η μελλοντική κατάσταση της με προοπτική 12μήνου θα μείνει αμετάβλητη.
- Για να αντιμετωπίσει την οικονομική κρίση έκανε αποτελεσματικότερη χρήση των σχετικά περιορισμένων διαθέσιμων πόρων και μείωσε το κόστος.

- Απάντησε ότι το φορολογικό σύστημα της χώρας μας δεν είναι δίκαιο και σωστά προσαρμοσμένο στις ανάγκες των σημερινών επιχειρήσεων.
- Εκτιμά ότι τα σημαντικότερα ελαττώματα του φορολογικού συστήματος στη χώρα μας, είναι το χαμηλό φορολογικό φρόνημα (tax morale) και οι κοινωνικές αντιλήψεις για τη φοροδιαφυγή, η χαμηλή ποιότητα της φορολογικής διοίκησης και η εκτεταμένη διαφθορά, καθώς και οι πολλές και πολύπλοκες νομοθετικές ρυθμίσεις στην οικονομική δραστηριότητα και η πολυπλοκότητα και ασάφεια των φορολογικών νόμων.
- Εκτιμά ότι αυτό που θα πρέπει να αλλάξει στο φορολογικό σύστημα όσον αφορά τις ελληνικές επιχειρήσεις, ώστε να συμβάλει στην ανάπτυξή τους είναι η μείωση των φορολογικών συντελεστών, η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και η ελαχιστοποίηση της γραφειοκρατίας.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Οικονομική Κρίση είναι γεγονός, και κάθε επιχείρηση πρέπει να χρησιμοποιήσει κάθε δυνατό μέτρο αντιμετώπισης. Υπάρχουν μέτρα σε αυτή την κατεύθυνση, τα οποία είτε υφίστανται και δεν έχει γίνει αντιληπτή η σημασία τους, είτε δεν έχουν δημιουργηθεί εξ αρχής ως τέτοια. Τέτοια μέτρα είναι:

Περιορισμός του κόστους λειτουργίας. η μείωση των κοστολογίων μια επιχείρησης, είναι ένα απαραίτητο αλλά και επικίνδυνο βήμα ταυτόχρονα.

- Απαραίτητο, διότι όλες οι επιχειρήσεις στο παρελθόν είχαν προσαρμόσει τα κόστη λειτουργίας τους, σε σχέση με το ύψος των εισοδημάτων-τζίρου που είχαν. Σήμερα η πλειοψηφία των επιχειρήσεων βλέπει τα έσοδά της συνεχώς να μειώνονται. Συνεπώς είναι απαραίτητο βήμα να μειώσουν και τα κόστη λειτουργίας τους.

- Επικίνδυνο, διότι αν δεν γίνει σωστή μελέτη και χειρισμός της μείωσης του κόστους λειτουργίας, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να μειωθεί και η ποιότητα του παραγόμενου προϊόντος.

- Μεθόδευσης της Αύξησης των Κερδών. Το πιο σημαντικό βήμα, ειδικά αυτή την περίοδο, είναι η επιχείρηση να αυξήσει τον τζίρο της, τα έσοδά της. Σήμερα η διατήρηση της σταθερότητας των εσόδων και η αποφυγή της μείωσής τους, αποτελεί την κύρια επιδίωξη των επιχειρήσεων. Όμως δεν αρκεί μόνο αυτό. Είναι μαθηματικά αδύνατο σε αυτές τις οικονομικές συγκυρίες να υπάρξει σταθερότητα στο πελατολόγιο και στα έσοδα μιας επιχείρησης, για τον απλούστατο λόγο, ότι η αγοραστική αξία του καταναλωτή συνεχώς μειώνεται, όπως επίσης μειώνεται και ο αριθμός των ενεργών επιχειρήσεων.

- Διεύρυνση του αγοραστικού κοινού και αύξηση των πωλήσεων μέσω της δυνατότητας πώλησης στο εξωτερικό.

- Περιορισμού των εξόδων που τυχόν προέρχονται μέσω των προστίμων στις περιπτώσεις καταγγελιών στον τομέα της περιβαλλοντικής ρύπανσης, ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, στην ασφάλεια και υγεία του καταναλωτή (στον τομέα των τροφίμων αλλά και των δομικών υλικών).

- Εναρμονισμού με την υφιστάμενη εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία καθώς και πρόληψης μέτρων για τις αναμενόμενες εξελίξεις της νομοθεσίας για την αποφυγή εξόδων, που προέρχονται από πρόστιμα ή από επενδύσεις σε τεχνολογία, ή σε προϊόντα.

Παρότι η μοναδικότητα κάθε επιχείρησης καθιστά αναγκαία την προσεκτική και κατά περίπτωση ανάλυση και σχεδίαση της αντιμετώπισης της κρίσης, πολλές φορές, η αντίδραση είναι η άμεση προσφυγή σε απολύσεις, διαθεσιμότητα υπαλλήλων και, γενικότερα, σε περικοπές των επενδύσεων στο ανθρώπινο δυναμικό.

Από έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί έχει αποδειχθεί ότι η κίνηση αυτή δεν αποτελεί λύση για τη διάσωση και ευημερία μίας επιχείρησης και όταν αποτελεί μια αποσπασματική κίνηση, οι επιπτώσεις της μπορεί να είναι δυσμενείς για την επιχείρηση. Πολλές από τις επιχειρήσεις που κατέφυγαν αλόγιστα σε αυτή την πρακτική (downsizing) κατά την προηγούμενη δεκαετία με σκοπό να βελτιώσουν την αποδοτικότητα και την ανταγωνιστικότητά τους, δεν το κατάφεραν και μάλιστα, η αξία των μετοχών τους, μία δεκαετία μετά, υπολειπόταν του μέσου όρου των επιχειρήσεων του χώρου που δραστηριοποιούνταν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αγγελόπουλος Κ. (2010), *Παγκόσμια οικονομική κρίση, ουδέ κακόν αμιγές καλού*, Επιστημονικό Μάρκετινγκ, Τεύχος 56
- Βαρουφάκης, Γ., Πατώκος, Τ., Τσερκέζης, Λ., Κουτσοπέτρος, Χ. (2011). *Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα και την Ευρώπη το 2011, Μελέτες (Studies) / 17*, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ, Παρατηρητήριο Οικονομικών και Κοινωνικών Εξελίξεων
- Βούτσης, Κ., (2004), *Εταιρικοί Εμπορικοί Δικαίου*, Αθήνα: Βούτσης, Κ.
- Γαλενιανός, Μ. (2014), *Η ελληνική κρίση: αίτια και επιπτώσεις*, *University of London: Royal Holloway*,
- Δημητράκας, Α., (2007), *Κωδικοποίηση Νόμου 2190/1920 περί Ανώνυμων Εταιρειών*, Αθήνα: Σταμούλης
- Δημήτρακας, Α., (2010), *Πρακτικός Σύμβουλος Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης*, Αθήνα: Σταμούλης
- Εφημερίδα Καθημερινή, (2010), *Ο έλεγχος θα φέρει οδυνηρές αλλαγές – Τα γεγονότα του κρίσιμου εξαμήνου*, Αθήνα
- Ζαΐρης, Ε.Π. (2005), *Στατιστική Μεθοδολογία*, Αθήνα: Κριτική ΑΕ
- Καρδάκαρης, Κ., (1997), *Λογιστική Εμπορικών Εταιρειών*, Αθήνα: Interbooks
- Κολλίντζας, Τ., Ψαλιδόπουλος, Μ., Καραμούζης, Ν., Χαρδούβελης, Γ. (2009), *Η κρίση του 2007-2009: τα αίτια, η αντιμετώπιση και οι προοπτικές*, *Eurobank Research*, Τόμος IV, Τεύχος 8
- Κυριακίδου, Ο., Σαλάβου, Ε., (2014), *Κοινωνική Επιχειρηματικότητα*, Αθήνα: Rosili
- Λάμπρος, Κ., (1999), *Συνεταιρισμοί & Ανάπτυξη*, Αθήνα: Τυπωθήτω-Δάρδανος Γ.
- Μυλωνόπουλος, Δ., (2012), *Στοιχεία Δικαίου Ιδιωτικό-Δημόσιο*, Αθήνα: Σταμούλης
- Νεγκάκης, Χ., (2010), *Λογιστική Εταιρειών*, Αθήνα: Σοφία Α.Ε.
- Παπακωνσταντίνου, Ε., Μαρκοπούλου Δ., (2015), *Startups – Οδηγός επιβίωσης για νέους επιχειρηματίες*, Αθήνα: Σταμούλης

- Ρεβανόγλου, Α., Γεωργόπουλος, Ι., (2006), *Λογιστική Εταιρειών (Ίδρυση-Λειτουργία – Μετατροπές – Συγχωνεύσεις – Λύση – Εκκαθάριση)*, Αθήνα: Interbooks,
- Φαναριώτης, Π., (2001), *Αρχές οργανώσεων και διοικήσεως επιχειρήσεων*, Αθήνα: Σταμούλης
- Φλώρος, Α., (2010), *Φορολογική Λογιστική*, Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- Σιάτρας, Γ., 2011, <http://www.eurocapital.gr/index.php/permalink/32489.html>, Οι ρίζες και τα αίτια της ελληνικής κρίσης χρέους
- <https://left.gr/node/65486>, 2014, 2010-2014: Τέσσερα χρόνια Μνημόνιο
- Φαρσαρότας, Ι., Σπάτουλας, Ε., 2015, <http://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn>, «Ξεκινώντας τη δική σου επιχείρηση» Όλες οι Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων
- Σκουζός, Ι., 2016, <http://www.taxlaw.gr/el/idika-themata/128-what-is-the-process-of-establishing-companies-of-the-qone-stop-shopsq>, Ποια είναι η διαδικασία ίδρυσης εταιρειών από τις «οπηρεσίες μιας στάσης»
- Γεωργουλοπούλου, Μ., Κανέλλος, Π., 2017, <http://www.power-tax.gr/el/normal/193/600/ViewArticle.aspx>, Άρθρο: Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ)
- <http://www.moneypedia.gr/>, 2015,Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)
- <http://www.moneypedia.gr/>, 2015,Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)
- <http://www.moneypedia.gr/>, 2015,Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.)
- Ζησίμος, Σ., 2017, <http://www.euro2day.gr/news/economy/article/1514107/se-ae-kai-ike-strefetai-h-epiheirhmatikothta.html>, Σε ΑΕ και ΙΚΕ στρέφεται η επιχειρηματικότητα
- <http://www.moneypedia.gr/>, 2015, Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.)
- <http://www.kotzampasis.gr>, 2013, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
- <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/11866>, Συντελεστές φόρου – Ετερόρρυθμες εταιρείες

- <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/11866>, Συντελεστές φόρου – Ομόρρυθμες εταιρείες
- Μεθοδολογικές Έρευνες, 2007, <http://www.slideshare.net/dourvas/project-10107509>
- Ποσοτικές έρευνες, (n.d.), <http://www.ekke.gr/estia/Grenved/seminar3.htm>
- Ποιοτική έρευνα, 2012. Πανεπιστήμιο, http://lab.pe.uth.gr/psych/index.php?option=com_content&view=article&id=87&Itemid=245&lang=el
- Ζαπουνίδης, Κ., 2013, <http://www.accountancygreece.gr/κρίσεις-επιδόσεις-και-στρατηγική-των-ελ/>, ΚΡΙΣΗ, ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1. Σε ποιον τομέα παραγωγής εντάσσεται η επιχείρησή σας;

- Βιομηχανία
- Μεταφορές
- Ναυτιλία
- Τουρισμός
- Αγροτικά
- Υπηρεσίες
- Εμπόριο
- Κατασκευές

2. Πού βρίσκεται η έδρα της επιχείρησής σας;

- Αττική
- Θεσσαλονίκη
- Ημαθία
- Κεντρική Μακεδονία
- Λάρισα
- Πιερία
- Ηράκλειο
- Αργολίδα

3. Πόσα χρόνια λειτουργεί η επιχείρηση στην οποία εργάζεστε;

- 1 με 5
- 5 με 10
- 10 με 20
- Πάνω από 20 χρόνια

4. Πόσους υπαλλήλους απασχολεί σήμερα η επιχείρησή σας;

- 10 με 30
- 30 με 50
- 50 με 100
- 100 με 150

- 150 με 200
- Πάνω από 200

5. Η επιχείρησή σας είναι χρηματοοικονομικά αυτόνομη;

- Ναι
- Όχι

6. Ποια είναι η μορφή ιδιοκτησίας της εταιρείας σας;

- Ατομική Επιχείρηση
- Ομόρρυθμη εταιρεία (Ο.Ε)
- Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)
- Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)
- Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)
- Συνεταιρισμός
- Κοινωνική Επιχείρηση
- Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.)

7. Αντιμετώπισε ποτέ η επιχείρησή σας κάποια από τα παρακάτω προβλήματα;

- Εύρεση πελατών
- Αυξημένος ανταγωνισμός
- Ρευστότητα
- Αδυναμία είσπραξης οφειλών
- Χρηματοδότηση από τράπεζες κόστος προσωπικού
- Πτώση αποδοτικότητας
- Υπερχρεώσεις
- Οικονομική κρίση
- Χρεωκοπία
- Γραφειοκρατία
- Κανένα από τα παραπάνω

8. Θεωρείτε ότι η επιχείρησή σας επηρεάστηκε από την υφιστάμενη οικονομική κρίση;

- Θετικά
- Αρνητικά
- Δεν έχει επηρεαστεί σημαντικά μέχρι σήμερα

9. Ποιοι από τους παρακάτω δείκτες θα λέγατε ότι επηρεάστηκαν αρνητικά από την οικονομική κρίση;

- Πωλήσεις
- Κέρδη
- Αριθμός πελατών
- Μερίδιο αγοράς

10. Η επίδραση της κρίσης επηρέασε τη σχέση σας με τους προμηθευτές σας;

- Ναι, οι τιμές των προμηθευτών μειώθηκαν
- Ναι, οι τιμές των προμηθευτών αυξήθηκαν
- Όχι, δεν υπήρξαν σημαντικές μεταβολές στις τιμές των προμηθευτών

11. Ποιοι από τους παρακάτω παράγοντες εκτιμάτε ότι ήταν οι σημαντικότεροι εκ των οποίων εξαρτήθηκαν κατά κύριο λόγο οι επιπτώσεις της οικονομικής;

- Κρατικοί χειρισμοί
- Ενέργειες και αποφάσεις της ίδιας της επιχείρησης
- Τυχαίοι εξωγενείς παράγοντες (απρόβλεπτες κινήσεις ανταγωνισμού, διεθνής και εσωτερική συγκυρία, κ.λπ.)

12. Πού παρατηρήσατε να δίνουν έμφαση οι καταναλωτές μετά την οικονομική κρίση;

- Χαμηλή τιμή προϊόντος/υπηρεσίας
- Εξυπηρέτηση πελατών
- Σχέση εμπιστοσύνης με την επιχείρηση
- Υψηλή ποιότητα προϊόντος/υπηρεσίας
- Επώνυμο προϊόν
- Καινοτομικότητα προϊόντος/υπηρεσίας

13. Σε τι ενέργειες έχει προβεί μέχρι σήμερα η επιχείρησή σας για να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης;

- Μείωση εξόδων διαφήμισης
- Περικοπές bonus
- Μείωση εξόδων Μάρκετινγκ
- Μείωση τιμών προϊόντων/υπηρεσιών
- Μείωση εξόδων εκπαίδευσης εργαζομένων
- Αύξηση τιμών
- Σύναψη δανείων
- Απολύσεις προσωπικού

14. Από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης μέχρι σήμερα συνέβη κάτι από τα παρακάτω στην επιχείρησή σας;

- Προέβη σε συγχώνευση
- Έγινε εξαγορά άλλης επιχείρησης
- Εξαγοράστηκε από άλλη επιχείρηση
- Προέβη σε νέες συνεργασίες με προμηθευτές, πελάτες, κ.λπ.

15. Η επιχείρησή σας προτίμησε να αλλάξει:

- Τους βραχυπρόθεσμους στόχους της
- Τους μεσοπρόθεσμους στόχους της
- Τους μακροπρόθεσμους στόχους της

16. Ποια εκτιμάτε ότι θα είναι η μελλοντική κατάσταση της επιχείρησής σας σε προοπτική 12μήνου;

- Η κατάσταση θα είναι καλύτερη
- Η κατάσταση θα είναι χειρότερη
- Η κατάσταση θα μείνει αμετάβλητη

17. Ακολούθησε η επιχείρησή σας κάποιες από τις παρακάτω στρατηγικές για να αντιμετωπίσει την οικονομική κρίση;

- Μείωση του κόστους
- Αύξηση των διαθέσιμων κεφαλαίων για επενδύσεις
- Αποτελεσματικότερη χρήση των σχετικά περιορισμένων διαθέσιμων πόρων
- Κατάργηση των εμποδίων για την εισαγωγή νέων και αποδοτικών προϊόντων
- Κατάργηση των διοικητικών θέσεων προσωπικού στους τομείς έρευνας & ανάπτυξης, έρευνας αγοράς, στρατηγικού σχεδιασμού
- Διακοπή των αγορών υλικών παραγωγής και πρώτων υλών
- Μεταφορά περιουσιακών στοιχείων που δεν είναι τελείως απαραίτητα σε άλλες συγγενικές εταιρίες
- Καμία από τις παραπάνω στρατηγικές

18. Το φορολογικό σύστημα της χώρας μας είναι δίκαιο και σωστά προσαρμοσμένο στις ανάγκες των σημερινών επιχειρήσεων;

- Συμφωνώ
- Διαφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

19. Ποια από τα παρακάτω εκτιμάτε ότι είναι τα σημαντικότερα ελαττώματα του σημερινού φορολογικού συστήματος στην Ελλάδα;

- Οι φορολογικοί συντελεστές είναι πολύ υψηλοί
- Ένα μεγάλο ποσοστό των φόρων που εισπράττεται, σπαταλιέται
- Μεγάλο ποσοστό των φόρων δαπανάται σε προγράμματα που δεν είναι ωφέλιμα για τις επιχειρήσεις
- Οι πολλές και πολύπλοκες νομοθετικές ρυθμίσεις στην οικονομική δραστηριότητα και η πολυπλοκότητα και ασάφεια των φορολογικών νόμων
- Ο μεγάλος αριθμός αυτοαπασχολουμένων
- Η χαμηλή ποιότητα της φορολογικής διοίκησης και η εκτεταμένη διαφθορά
- Το χαμηλό φορολογικό φρόνημα (tax morale) και οι κοινωνικές αντιλήψεις για τη φοροδιαφυγή

20. Τι πιστεύετε ότι θα πρέπει να αλλάξει στο φορολογικό σύστημα όσον αφορά τις ελληνικές επιχειρήσεις , ώστε να συμβάλει στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων και γενικότερα της ελληνικής οικονομίας;

- Μείωση φορολογικών συντελεστών
- Σταθερό φορολογικό σύστημα
- Κίνητρα για παραγωγή / ανάπτυξη / επενδύσεις
- Καταπολέμηση φοροδιαφυγής
- Ελαχιστοποίηση γραφειοκρατίας
- Ηλεκτρονικές πληρωμές
- Καταπολέμηση ανεργίας